Eden Phillpotts

CASTELUL GROAZEI

EDITURA SĂGETĂTORUI

EDEN PHILLPOTTS

CASTELUL GROAZEI

Versiune 1.0

Editura Săgetătorul

1990

I

DUPĂ VÂNĂTOARE

Intrarea palatului Chadlauds era străjuită de doi stâlpi de cărămidă, împodobiţi fiecare cu câte o sferă imensă de granit. În spate, se întindea parcul, ai cărui copaci desfrunziţi aproape în întregime de toamna târzie, salutau soarele la asfinţit cu ultimele lor frunze de culoarea aramei. Printre trunchiuri, ca un răsuflu tainic al pământului, se zărea o ceaţă subţire albastră, care anunţa gerurile viitoare. Aerul era rece şi cornul lunii se afla în partea asfinţitului.

O adunare de opt bărbaţi şi trei femei înainta prin falnica intrare. Discutând, intrară în parc şi se apropiară de palat. Un bătrân ieşi din chilia portarului, ascunsă după un grup de dafini şi deschise porţile mari ferecate, construite în stilul fastuos al Renaşterii italiene. Pe porţi se puteau distinge armele unei familii străvechi. Deasupra era coroana şi dedesubt lozinca actualului proprietar Chadlauds, care în ciuda faptului că fusese crescut în respectul tradiţiei, se fălea mai puţin cu armele străbunilor săi, cât mai ales preţuia distincţiile pe care le dobândise el singur în război. Sir Walter Lennox, al cincilea baron în familia sa, era acum un om bătrân. Generozitatea lui seducătoare, principiile sale patriarhale, marea sa bogăţie şi felul copilăresc în care cunoştea viaţa, îl făcuseră peste tot iubit şi stimat. Dacă însă trecea în ochii arendaşilor săi drept un model de stăpân şi dacă servitorii săi îl venerau din motive lesne de înţeles, vecinii săi mai prost situaţi, îl pizmuiau şi-l batjocoreau din pricina vanităţii sale. Totuşi ştia să-şi ferească averea de risipă şi se minuna doar cum unii oameni îşi creează dificultăţi din chestiuni care pentru el era aşa lesne de rezolvat.

În seara aceea, după puţină muzică, oaspeţii trecură în sala de biliard. În timp ce majoritatea bărbaţilor erau mulţumiţi ca după o aspră zi de vânătoare să se poată odihni în faţa căminului, Sir Walter

care toată ziua fusese călare, era încă odihnit şi începu să joace.

— Fără scuze, Henry! se adresă el unui tânăr care se aşezase comod într-un fotoliu în afara cercului celorlalţi şi care tresări ca răpit din gândurile sale. Privirea sa era îndreptată asupra unei femei care sta mână în mână cu un bărbat în faţa căminului.

Cei doi se priveau reciproc, aşa cum se contemplă de obicei amorezaţii când sunt singuri, ca şi cum ar fi fost logodnici şi nu căsătoriţi de vreme îndelungată. Păreau pe altă lume, dar nimeni dintre cei prezenţi nu găsi ceva de râs în atitudinea lor.

— Cu plăcere, unchiule, zise Henry Lennox şi se ridică să vină la biliard.

Era un tânăr înalt, lat în umeri şi blond. Avea ochii căprui, iar gura cu bărbia erau frumos desenate, trăsăturile feţii sale mărturiseau o intensă muncă intelectuală.

Sir Walter îşi marcă 30 de puncte şi pierdu prima bilă. Seniorul de Chadlauds era mic de statură, dar se ţinea foarte drept. Avea o figură ce se regăseşte des la bărbaţii de vârsta sa, dar cu o expresie puţin comună la un om de aproape 70 de ani. Viaţa nu-i pusese niciodată probleme grele, şi cu inteligenţa lui mediocră luase totul aşa cum i se oferea. Prin perspectiva fermecată a unei bune sănătăţi, a unui caracter voios şi unei mari bogăţii, viaţa-i apărea ca un prilej de nesfârşită desfătare. „Nu-ţi trebuie decât răbdare şi puţin cap“ obişnuia el să spună. Sir Walter purta monoclu. Părul începea să i se rărească dar favoriţii săi erau încă destul de lungi. Faţa sa dezminţea fireşte concepţia lui despre viaţă, căci era brăzdată de zbârcituri adânci. Putea fi luat drept un general bătrân, dacă nu cunoşteai firea sa amabilă şi întrucâtva uşuratică.

Bătrânul nu era deloc unilateral. Îşi dădea foarte bine seama că în jurul său se agita o lume întreagă, cu totul deosebită de a lui. Toată viaţa lui nu fusese tulburată de vreun eveniment nefericit, doar o iubire neîmpărtăşită în tinereţe şi o căsătorie târzie. Acum era văduv şi nu avea niciun fecior, lucruri care după părerea lui contribuiau la fericirea prezentă. Se mângâia cu comoda afirmaţie că el îndurase tot atâtea necazuri ca oricare din strămoşii lui.

Unicul său copil şi nepotul său, Henry Lennox, fuseseră crescuţi împreună şi aveau amândoi cam 26 de ani. Tânărul era moştenitorul său şi avea să ajungă cândva un Chadlauds. O căsătorie între fiica şi

nepotul său fusese speranţa bătrânului şi tânărul nu avea nimic împotrivă, căci o iubea pe Mary şi între ei doi se stabilise o înţelegere tacită. Erau prieteni din copilărie, deşi numai la bărbaţi prietenia se poate transforma în iubire, căci Mary ştia doar că această căsătorie era o dorinţă arzătoare a bătrânului şi că, cu timpul va ajunge oricum acolo.

La izbucnirea războiului nu erau încă logodiţi. Henry plecase de la şcoala militară la regimentul 5 din Devonshire, iar verişoara lui intrase la Crucea-roşie în Plymouth. Fusese trimis în Mesopotania unde se îmbolnăvise de friguri galbene. Se duse în India şi apoi rechemat pe front, luptă împotriva Turcilor. Nenorocirea făcu să nu primească niciun fel de decoraţie, şi în sfârșit în grele împrejurări reuşi să-şi îndeplinească datoria. Totuşi, mai grea decât dezamăgirea pe care i-o provocase războiul, fusese trădarea lui Mary, în inima căreia încolţise dragostea pentru altul. Henry se văzu la marginea disperării. Era un om amabil, un adevărat Lennox, cu studiile făcute la Hanow, unde la 19 ani fusese campionul şcolii la aruncarea cu greutatea. În timpul cât stătuse în Orient se mai ocupase cu boxul, dar odată cu sfârşitul poveștii sale de iubire, fu cuprins de patima poeziei şi spre marea mirare a familiei sale, scrisese un volum întreg de poezii inofensive.

Mary Lennox se măritase în timpul războiului cu căpitanul Thomas May, greu rănit în Iutlanda. El se amorezase de fata fermecătoare şi modestă, jurând că-i scăpase viaţa. Era un bărbat chipeş de vreo 30 de ani, cu mustaţa neagră, ochii sumbri şi de un temperament pasionat. Era unicul fiu al preotului din Somerset, Septimus May. Nu cunoştea pe Mary Lennox decât ca „Sora Mary“ şi pentru prima oară în viaţa lui se îndrăgosti pătimaş. În ziua în care simţi că viaţa lui era în afară de orice pericol ceru mâna „sorei Mary“, care fiindcă-l iubea şi ea, i-o acordă îndată. Nici măcar numele nu i-l cunoştea pe vremea aceea.

Această întâmplare sufletească o înrâuri enorm pe Mary. În urma îndemnurilor părinteşti se convinsese că înclinaţia pe care o avea pentru Henry reprezenta maximul sentimentului pe care-l poate inspira un bărbat. De abia acum simţi ea ce înseamnă adevărata iubire şi că nu se mai putea căsători cu altcineva.

Nu mai putea concepe cum caii, câinii şi pescuitul umpleau până atunci întreaga ei existenţă. În acest sens scrisese ea scrisori lungi vărului său. Evident că ea nu arăta motivele schimbării, dar el citi

printre rânduri şi înţelese că nu numai războiul dar şi iubirea îi schimbaseră atât de mult ideile. Nu se mânie, căci ea nu-i dăduse niciodată iluzii în privinţa sentimentelor pe care le nutrea pentru el, deşi îl aşteptase mult timp ca ea să sfârşească prin a-l iubi. Fericirea aceasta fusese însă sortită altuia. Nu fu deloc surprins când primi vestea logodnei. Atunci scrise el cea mai dificilă scrisoare din viaţa lui, în care se trudi să facă haz de iubirea lor de tinereţe, spre a-i cruţa fetii orice fel de remuşcare. Tatăl ei la început nu se prea învoise, dar îşi iubea prea mult fiica şi se lăsă uşor convins de faptul că numai iubirea adusese cu sine această schimbare sufletească atât de fericită. De asemenea, înţelese că pentru prima dată Mary era îndrăgostită. Totuşi nu vroia să-şi dea consimţământul până când nu-l vede pe alesul ei şi nu-şi va culege toate informaţiile despre el. Mary nu era însă câtuşi de puţin neliniştită, deoarece era sigură că Thomas May era omul care să placă tatălui ei.

Asta se şi întâmplă. Căpitanul era un om de onoare. Când află cui ceruse mâna, era atât de surprins, încât Mary se sperie că-şi va lua cuvântul înapoi. „Dacă nu l-aş fi ameninţat cu dispreţul meu şi cu pedeapsa pentru neîndeplinirea promisiunii de luare în căsătorie m-ar fi părăsit“ spusese ea odată.

Acum erau căsătoriţi de şase luni şi Mary şedea mână în mână cu Tom în faţa căminului. El era în concediu şi peste o zi două trebuia să se întoarcă pe vas în Plymouth. Socrul său îi promisese că va vizita crucişătorul, deşi până atunci nu se interesase deloc de marină. Totdeauna neamul Lennox-ilor fuseseră ofiţeri sau preoţi.

Partida de biliard continuă şi Henry ajunse la egalitate cu unchiul său la 80 de puncte, terminând partida cu o serie de 15. Apoi jucară Ernst Travers cu soţia lui, vechi prieteni ai lui Sir Walter. Travers era din Suttolk şi fusese şeful clasei lui Sir Walter la Eton. De atunci rămăseseră buni prieteni şi nu trecea vreun an fără ca ei să se viziteze reciproc.

Sir Travers era un bogătaş înalt şi lat în spate, arăta cu cei 65 de ani ai săi ca un pădurar. Soţia lui cu zece ani mai tânără era iubitoare de plăceri, dar după părerea ei îşi făcuse datoria cu vârf şi îndesat, prin cei doi băieţi şi o fată pe care-i dăruise lui Travers. Erau nişte oameni comuni dar plăcuţi care trăiau numai între cei de teapa lor. Războiul ce-i mai aşezase puţin prin pierderea fiului lor cel mai mic.

Nelly Travers câştigase partida, la care de altfel avusese 80 de puncte înainte. Apoi Tom May invită la biliard pe o doamnă tânără, o adevărată Diana, care nu trăia decât pentru sport şi care era invitată împreună cu unchiul ei Felix Fayre Michell. Millicent Michell refuză mulţumind.

— Am vânat azi şase prepeliţe, un iepure şi doi fazani, şi asta-mi ajunge, zise ea. Bărbaţii care se aflau acolo erau toţi bogaţi, aparţinând aceleiaşi clase sociale, dar niciunul nu era destul de inteligent ca să-şi fi creat o situaţie în lume, în afara celei moştenite de la strămoşii lor. Dacă ar fi fost vreunul dintre ei nevoit să-şi câştige singur existenţa, nu ar fi ajuns cu siguranţă decât la o situaţie extrem de modestă. Doar cel mai tânăr dintre ei putea oarecum să ajungă vestit prin volumaşul său de poezii de război.

Şi totuşi asupra acestor oameni comuni avea să se abată o întâmplare extraordinară şi unică în felul ei. Soarta care până atunci lăsase să li se scurgă viaţa fără niciun accident, avea să-i lovească pe toţi peste 12 ore. Aveau de suferit o întâmplare atât de neasemuită şi nemaiauzită, care avea să străbată nu numai la rudele, prietenii şi cunoscuţii lor, dar avea să intereseze lumea întreagă.

Cei mai mulţi nu făceau decât să se apropie de grozava taină dar şi asupra lor cădea o rază din strania întâmplare. E uşor de prezis atitudinea şi părerile pe care oamenii loviţi de această întâmplare le-au luat, dar nu se putea ridiculiza spaima, uimirea şi interpretările lor naive. Nici ceilalţi mai inteligenţi şi obişnuiţi cu enigmele omeneşti nu ar fi fost capabili de mai mult într-un asemenea caz.

Dacă cel care vorbise primul ar fi ştiut câtă spaimă şi întristare va pricinui forma sa, desigur că ar fi renunţat la ea.

Femeile se retrăseseră, iar bărbaţii admirau Whley-ul lui Sir Walter. Acesta aprinse o ţigară de foi şi se adresă ginerelui său:

— Mâine-i slujbă la biserică, Tom. Ai uitat? Odinioară mergeai de două ori pe săptămână la biserică.

— Lasă că are Mary grijă!

— Şi tu Henry?

— N-am să uit, unchiule.

Sir Walter îşi iubea mult nepotul, a cărui durere o înţelese şi în care vedea un demn urmaş. De altfel, deşi se cunoşteau de abia de o săptămână, Tom şi Henry deveniseră buni prieteni.

— Mai vrea cineva un păhărel de whisky? întrebă Sir Walter ridicându-se. Totdeauna obişnuia să se retragă în camera lui la orele 12 punct. Astăzi însă despărţirea se tărăgăna. Tom May spuse:

— Mi se pare că Fayre Michell nu a auzit povestea sfântului şi Mr. Travers ar mai bea bucuros ceva, tată! A muncit cât zece azi.

— Habar nu aveam de prezenţa unei fantome în casa asta, zise Fayre Michell. Supranaturalul mă interesează foarte mult. Dacă nu te opreşte ceva…

— Cum, exista o stafie aici, Walter? întrebă Ernst Travers. Nu mi-ai povestit niciodată nimic.

— Mofturi, făcu un ofiţer destul de tânăr înaintat în război colonel.

— Eu nu aprob această atitudine, Vane. Poate că stafia noastră-i un moft, poate că nici nu există. Asta-i şi impresia mea, dar orice generalizare e falsă. Nu ai dreptul să spui că toate spiritele sunt mofturi, căci nu o poţi dovedi, iar faptele vorbesc împotriva dumitale!

— Scuzele mele, răspunse Vane. Nu ştiam că credeţi.

— Cred cu tărie.

— Şi eu, se amestecă Travers, şi soţia mea, care a văzut odată spiritul unui prieten.

— Spiritismul nu are nimic comun cu stafiile, zise Fayre Michell, un om slab cu pârul cărunt. Era înalt, svelt şi fusese veteran în război.

— Ca un creştin ce sunt, luă cuvântul Sir Walter, cred în duhurile celor morţi, dar că ei ar voi să se întoarcă la noi, sau să ducă pe alţi oameni în lumea lor, asta-i o credinţă nelegiuită. Nu cred că există medii care să ne poată pune în legătură cu lumea cealaltă. Sunt toţi nişte şarlatani. Dar cine poate tăgădui din apariţia şi recunoaşterea spiritului celor decedaţi? Ginerele meu vă poate istorisi un caz. Un om pe care-l cunoştea, voia să călătorească cu vaporul Lusitania. Cel mai bun prieten al lui, mort în lupta de la Marna, i-a apărut noaptea şi l-a prevenit. Nu a auzit vreun cuvânt, dar a primit un semn formal să renunţe la călătorie. Aşa-i Tom?

— Chiar aşa. Şi Jack Thwarton, acesta era numele prietenului meu, povesti totul amicilor cu care voi să facă această călătorie. Trei i-au urmat sfatul, iar un al patrulea a plecat şi s-a înecat.

— Adevărat că duhurile morţilor apar uneori, zise Ernst Travers, dar nu la pofta noastră, şi fără să se apuce să mişte mobilele. Nu le putem telefona, şi nici nu putem întrebuinţa pe alţii drept mesageri.

Astfel de idei degradează viaţa de apoi. Cum să credem că duhurile noastre îşi păstrează înfăţişarea şi calităţile lor omeneşti după moarte?

— Şi năluca din casa dumitale, Sir Walter? întreabă Fayre Michell. Mai toate casele vechi au astfel de poveşti. E o fantomă a familiei? Şi într-adevăr există? Apare doar într-un loc anumit al casei sau al grădinii? Nu întreb din curiozitate. E un lucru foarte interesant, dacă-l iei cum trebuie, de pildă aşa cum se procedează în societatea spiritistă ai cărui membru sunt.

— Nu pot afirma că avem o nălucă aici, zise Sir Walter. Toate casele vechi au astfel de legende, şi într-o cameră sau într-un coridor sunt lucruri misterioase. Casa aceasta a fost clădită pe vremea Tudorilor şi de atunci mereu mărită şi renovată. Ultima cameră de pe coridorul cel lung are o reputaţie proastă, deşi cât ştiu eu nimic nu a apărut acolo, nici tatălui nici bunicului meu. E o cameră de dormit, pe care v-o pot arăta dacă doriţi. O întâmplare foarte tristă s-a petrecut acolo acum vreo 12 ani, doi ani după moartea soţiei mele, când Mary era încă un copil.

— Dacă lucrurile astea te întristează atunci mai bine renunţăm, observă Ernst Travers.

— M-au întristat mult pe vremuri, dar acum totul aparţine trecutului şi pot vorbi liniştit. Totuşi trebuie să vă povestesc un fapt întâmplat pe vremea tatălui meu, care nu are nicio legătură cu celălalt fapt dar care aparţine totuşi poveștii, ca să spun astfel. În camera cenuşie s-a întâmplat un caz de moarte. Printr-o pornire nejustificată nu găzduiam niciodată musafiri în acea cameră, care cât îşi amintea tatăl meu servise totdeauna drept cameră de vechituri. Dar cu prilejul unui Crăciun, când casa era plină de invitaţi, sosi o soră a tatei, o femeie curioasă care făcea totdeauna contrariul de ce se putea aştepta. Nu luase niciodată parte la o petrecere în familie, dar acum sosi cu credinţa, că acesta era ultimul ei Crăciun şi că voia să-l petreacă lângă fratele ei, şeful familiei. Puşi în încurcătură de această surpriză, ai casei, după dorinţa expresă a energicei bătrâne hotărâră s-o găzduiască în camera cenuşie. Seara venise la culcare şi a doua zi dimineaţa fu găsită moartă. Tocmai voise să se aşeze în pat când a surprins-o moartea. Mătuşa mea avea 68 de ani, era după o călătorie obositoare şi în plus cinase mai mult decât copios. Camerista era în afară de orice bănuială şi doctorul nu văzu nimic extraordinar în această moarte

subită. Acum 12 ani, Mary căpătase o aprindere la plămâni, şi ne trebuia urgent o îngrijitoare, căci bona ei, Jane Bond, care şi acum mai trăieşte la noi, nu putea veghea zi şi noapte. Astfel sosi la Chadlauds, „Sora Fonester“. Era slăbuţă dar vrednică şi simpatică. Voia să aibă odaia de dormit cât mai aproape de cea a pacientei, de aceea refuză camera ce i-o dădusem.

— De ce nu alături? întrebase arătând camera cenuşie. La spusele mele că odaia avea o reputaţie proastă întrebă: Cum are reputaţie proastă? Nu e sănătoasă?

I-am spus că se zice că odaia are o influenţă rea, şi că are strigoi. Nimeni n-a văzut nici n-a auzit ceva, dar eu nu-mi luam răspunderea de a găzdui acolo pe cineva fără a-l încunoştiinţa despre reputaţia camerei.

— Nu mă tem de stafii, Sir Walter, râse ea, şi ţin neapărat să rămân în camera asta. Trebuie să fiu cât mai aproape de camera pacientului.

Servitorii fură anunţaţi şi aranjară camera care de fapt este foarte drăguţă. Totuşi eu aveam un sentiment neplăcut pe care însă l-am subordonat grijii pentru Mary, precum şi dispreţului făţiş, pe care Sora Fonester îl arăta pentru superstiţiile mele.

Odaia cenuşie este o cameră mare, comodă, cu o fereastră spre răsărit. Sora era încântată şi continuă să glumească asupra temerilor mele.

— Sper că după plecarea mea, nu veţi mai spune că odaia aceasta e umblată, zise ea.

Mary se simţise de la început atrasă către ea şi prezenţa sorei părea să-i facă bine. Cum eu nu mă depărtam de patul fetiţei, mi-am putut da seama de îndemânarea sorei Fonester.

Spre seară copilul adormise şi Jane Bond trebuia să preia veghea de la opt înainte. Sora se retrase şi dădu porunca să fie trezită la şapte dimineaţa, şi chiar mai devreme dacă ar fi fost nevoie. Am mers la culcare târziu, pe la orele două noaptea şi nu m-am trezit decât la glasul servitorului, ale cărui spuse mă făcură îndată să sar din pat. Sora Fonester fusese trezită la şapte fără să dea vreun răspuns. Uşa era zăvorită pe dinăuntru şi camerista nu putuse intra. Menajera şi Jane Bond strigară şi fără a obţine vreun răspuns. Atunci au venit la mine.

Am dispus ca să se forţeze uşa. Între timp sosi doctorul Mannering, cel care a fost azi la vânătoare cu noi, şi care îngrijea de Mary. Îi

povestii ce se întâmplase. Vizită întâi fetița, apoi se întoarse tocmai când reuşisem să forţăm uşa. Mannering şi menajera, d-na Forbes, intrară în camera, iar noi ceilalţi râmaserăm afară.

Doctorul mă chemă înăuntru, Sora Fonester zăcea în pat şi părea trează deşi dormea somnul de moarte. Ochii erau ficşi, dar corpul se răcise de mult. Mannering declară că moartea survenise de câteva ore. Afară de o paloare firească de altfel, nu era niciun alt semn de moarte. Expresia feţei arăta uimire, dar mie mi se păru că arăta chiar aşa cum fusese în clipa când îmi urase noapte bună.

În odaie toate erau la locul lor. Fereastra era deschisă, perdelele trase şi lumina soarelui inunda camera. Biata fiinţă murise fără niciun zgomot, căci în liniştea nopţii, Jane Bond ar fi auzit orice sunet suspect. Nu-mi venea să cred că ne aflam în faţa unui cadavru, dar trebuii să mă obişnuiesc cu această idee, căci toate încercările de reînsufleţire rămaseră fără rezultat. Evident că au avut loc cercetări şi Mannering a chemat un prieten din Plymouth care le-a condus. Raportul care rezultă, contribui la mărirea tainei căci nicio cauză naturală nu putea explica moartea. Viaţa părăsise corpul acela fără vreo pricină vizibilă. Nu era nici urmă de otravă, iar informaţiile luate arătau că fusese mult iubită de colegele ei. În zadar căutară doctorii o cauză ştiinţifică a morţii ei. Doctorul Mordered din Plymouth era neliniştit după cum mi-a povestit mai târziu Mannering. Ştiinţa se izbeşte deseori de cazuri care o depăşesc, dar se preface a le ignora. Nu vede în ele decât o limitare a raţiunii umane şi uită că suntem înconjuraţi de taine ca de un vestmânt şi că zilnic suntem împrejmuiţi de apariţii necunoscute pe care noi oamenii nu le putem explica.

Rudele sorei Fonester, mama şi o soră, sosiră la înmormântare care avu loc lângă cavoul familiei noastre. Şi astăzi Mary are grijă de acest mormânt, deşi pentru ea totul nu mai reprezintă decât un simplu nume, afară de amintirea glasului gingaş şi blând al îngrijitoarei.

Sir Walter rămase gânditor şi zăbovi o clipă. Toţi tăcură, până când el începu din nou.

— Asta-i povestea camerei cu sfafii, cât o ştie generaţia noastră. Nu se ştie ce s-a întâmplat mai înainte. Tata nu avea decât amintiri confuze cărora de altfel nu le dădea niciun fel de importanţă. Dar după o întâmplare atât de curioasă şi de tragică, înţelegeţi de ce nu mai există pentru mine această odaie şi de ce nu las musafirii înăuntru.

— Tu pui într-adevăr în legătură odaia cu moartea sorei, Walter? întrebă Travers.

— De fapt, nu, Ernst. Mai ales pentru ce nu cred ca Dumnezeu să îngăduie unui duh rău să aibă putere asupra oamenilor şi să-i nimicească fără niciun motiv. Cauzele morţii sorei Fonester depăşesc înţelegerea noastră. Dar de ce să ne închipuim astfel de lucru imposibil? Şi acum mai cred că o examinare mai amănunţită a cadavrului ar fi dat la iveală o cauză naturală a morţii. Ştiinţa mai greşeşte însă de multe ori.

— Credeţi că a fost o moarte naturală şi că medicii n-au ştiut să găsească pricina? făcu Vane.

— Asta-i părerea mea. Fireşte nu i-am spus-o lui Mannering. Dar la ce concluzie ar putea ajunge un om raţional? Se înţelege că nu tăgăduiesc orice supranatural, dar e o slăbiciune să explicăm toate în felul acesta.

— Crezi că stafiile sunt legate de un anumit loc? repeta Fayre Michell întrebarea sa.

— Nicidecum. E o prostie să crezi că spiritul unui om rămâne legat de locurile care i-au fost mai dragi în viaţă! Să fim raţionali, Felix. Dumnezeu care ne-a dăruit raţiunea nu poate fi atât de iraţional.

— Nimeni nu poate totuşi tăgădui că există multe lucruri ciudate a căror cauză scapă puterii minţii omeneşti, se amestecă Travers.

— Asta este şi de aceea am încuiat camera cenuşie şi am şters-o din numărul odăilor mele. Actualmente e plină cu vechituri şi cu tablouri de familie, care ar fi trebuit arse până acum dar cine ştie, poate că vor fi din nou folosite.

— În orice caz nu de mine, răspunse Henry Lennox. Nu ţin nici eu la ele, căci n-au nicio valoare artistică.

— Arată-ne odaia, tată, zise May. Mary m-a dus odată acolo şi mi s-a părut că-i cea mai frumoasă din tot castelul.

— E adevărat, zise Henry. Mary crede că ar trebui să-i spunem nu camera cenuşie, ci camera roză.

— Cine vrea, să poftească, spuse Sir Walter. O vom vedea în drum spre camerele noastre. Ia cheia Henry. Vezi că e în biroul meu şi are o tăbliţă cu inscripţia: „Camera cenuşie“.

II

PROBA

Ernst Travers, Felix Fayre Michell, Tom May şi colonelul Vane urmară pe Sir Walter pe coridorul care ţinea cât castelul, de-a lungul camerelor de dormit. Merseră până la capăt, unde Sir Walter luă o lanternă care spânzura în faţa uşii.

— Nu-i lumină în această cameră, explică el, deşi eu am instalat şi aici lumina electrică. Tata însă s-a împotrivit.

Henry aduse cheia, uşa se deschise şi lumina năvăli înăuntru. Camera avea tavanul sculptat şi pereţi tapetaţi în culoarea argintului, cu trandafiri mari roşii. O fereastră mare se deschidea spre răsărit şi una mai mică spre sud. Sub fereastra cea mare era o bancă sculptată, pe peretele opus era un cămin, câteva scaune de asemenea sculptate şi într-un colţ o duzină de tablouri îngrămădite unul peste altul. Două scrinuri masive şi un lavoar frumos completau mobilierul. Un pat sculptat, baldachin spaniol, se afla în mijloc. Podeaua era acoperită cu un covor gros cenuşiu, iar pe unul din scrinuri se găsea o statuetă înfăţişând panoul lui Praxiteles. Camera făcea o impresie foarte agreabilă. Nimic întunecat sau misterios nu părea să se ascundă acolo.

— Vă puteţi închipui o încăpere mai fermecătoare? zise Fayre Michell.

— Walter, de ce ascunzi aici atâtea lucruri frumoase? Trebuie să fie şi foarte valoroase în acelaşi timp, făcu la rândul său Travers.

— Asta mi-am spus şi eu de multe ori, răspunse proprietarul. De fapt sunt foarte preţioase. Lordul Bulsover mi-a oferit o mie de lire sterline pentru aceste două scaune, dar nu socotesc frumos să vând ceea ce am moştenit. Bunicul meu avea o pasiune pentru mobile şi obişnuia să colecţioneze antichităţi de pe continent, în special din Spania.

— Zău, e păcat să ţii încuiate atâtea lucruri frumoase, unchiule, zise Henry. Mary ar lua bucuroasă câteva din ele.

— Ai să faci ce vrei când vei fi capul familiei. Atunci vei putea să arunci şi coarnele, pieile şi armele mele, pe care ştiu că nu le poţi suferi. Ai răbdare, Henry. Şi acum să mergem la culcare. E aproape miezul nopţii.

Tom îi aminti scopul vizitei lor.

— E nemaiauzit să creezi o astfel de reputaţie celei mai frumoase camere, şi apoi să încui, zise el. Tată, tu te-ai obişnuit cu ideea asta, deşi ştii că totul e o prostiei. Lui Mary îi place foarte mult camera asta. Îţi fac o propunere. Lasă-mă să dorm aici noaptea asta şi dacă mâine sunt teafăr, poţi s-o foloseşti din nou fără teamă. Tu singur ai spus că nu crezi să poată face vreun rău cuiva. Lasă-mă să dorm aici.

— Nu, Tom, în niciun caz, refuză Sir Walter. E prea târziu ca să-ţi mai argumentez, dar nu mi-ar plăcea aşa ceva. Apoi părăsi camera urmat de ceilalţi. Henry puse lanterna la loc şi primi de la unchiul său cheia.

— Du-o în biroul meu. Nu vreau să mai cobor pentru atâta lucru. Toţi se îndreptară spre camerele lor afară de Lennox şi May, care coborau tăcuţi scările. Când ajunseră destul de departe spre a nu fi auzit, Henry începu:

— Ascultă, Tom, mi-ai dat o idee. Am să înnoptez în camera cenuşie. Mâine voi povesti totul unchiului şi vom spulbera orice superstiţie.

— Foarte bine, amice, numai că trebuie să schimbi puţin planul. Eu am să dorm acolo pentru că eu am avut primul ideea asta.

— Nu se poate. Nu ţi-am dat voie.

— Eu n-am auzit, nimic.

— Ba ai auzit. Toţi am auzit. De altfel misiunea mi se potriveşte mai bine mie. Eu voi fi stăpânul castelului şi e datoria mea să lămuresc această poveste cu stafii. E ridicol să ţii încuiată o astfel de cameră, şi mi-e ruşine de unchiul Walter.

— Sigur că-i o prostie, dar eu sunt foarte pornit acum. De abia aştept să mă întâlnesc cu o stafie, nădăjduind că există în realitate. Te rog foarte mult să mă laşi pe mine. Eu am fost primul care am avut această idee. De altfel nici nu cred în lucruri supranaturale.

Continuară convorbirea în sala de biliard. Tonul devenise violent,

căci amândoi erau foarte hotărâţi. Henry era şovăit în părerile lui, în timp ce Tom se afirma ca absolut necredincios.

— E o prostie când se afirmă că marinarii sunt superstiţioşi. Eu unul, în orice caz nu sunt. Viaţa este un fenomen chimic, fără niciun fel de hocus-pocus. Totul e organic. Viaţa depinde de materie şi când procesul chimic încetează, organismul moare. Când omul a încetat de a respira, a murit, şi totul s-a terminat.

— Ce spui atunci despre germenul vital? Biologii nu pot nărui teoria vieţii.

— Biologii mai tineri nu cred în teoria germenului vital, care ar fi nemuritor. E o simplă teorie care n-a putut fi dovedită. Când moare cineva, germenul vital nu părăseşte corpul, ci moarte şi el împreună cu inima, cu inteligenţa şi cu tot ceea ce aparţinea acelui individ.

— Şi asta-i tot o teorie nedovedită. Noi habar n-avem ce-i viaţa, şi nici nu putem s-o vrem pe cale artificială.

— Totuşi, prin analogie, obiectă Tom. Viaţa-i viaţă, şi o ciupercă-i tot atât de vie ca o scrumbie, o urzică, tot atât de vie ca un stejar, şi un stejar tot atât de viu ca tine. Ce devine germenele vital al unei stridii pe care ai înghiţit-o?

— Vasăzică nu crezi într-o viaţă dincolo de moarte?

— Asta-i doar o presupunere, Henry? Cine n-ar vrea să creadă! Dacă am fi însă siguri de viaţa de apoi, cum s-ar mai schimba viaţa aici pe pământ. Dar eu am impresia că oamenii care afirmă căci cred cu tărie în viaţa de dincolo, sunt tot atât de legaţi de viaţa de pe pământ, ca şi mine, care nu cred.

— Asta se înţelege de la sine. Tu nu poţi şti ce le pretinde credinţa lor?

— Şi de ce să cred? Fiindcă niciunul nu cugetă mai adânc asupra acestor lucruri. Când se duc la biserică se găsesc într-o stare de visare cu privire la viaţa lor viitoare şi când se întorc acasă au uitat totul.

Lennox aduse din nou discuţia la punctul de plecare.

— Deoarece nu crezi în duhuri, în timp ce eu doar mă îndoiesc, mie mi se cuvine dreptul de a dormi în camera cenuşie. Stafiile urăsc oamenii care nu cred în ele. Poate că, cu mine se vor purta bine, în timp ce cu tine s-ar putea să fie rele.

— Asta şi vreau, râse Tom. Vreau să discut cu stafia şi să-i spun cât de ridicolă este.

— Oricum, în camera cenuşie a murit o femeie fără nicio cauză vizibilă.

— Poate că a murit din motive pe care încă nu le-am cunoscut.

— Tu eşti însurat, încercă Henry un nou argument. Pe mine n-ar avea cine să mă plângă.

— Prostii!

— Oricum, ştii bine că Mary n-ar fi de părerea ta.

— Asta-i adevărat, dar ea nu va afla decât mâine. Ea doarme în camera ei din copilărie şi ar fi prea neliniştită să mă ştie alături, în camera cenuşie. Nu mă crede prost, căci nimeni nu ţine la viaţă mai mult ca mine. Dar eu sunt convins că totul nu-i decât o nerozie şi tu la fel. Amândoi ştim că nici umbră de vreo putere supranaturală nu există în camera cenuşie şi sunt sigur că n-ai putea rezista ispitei de a dormi acolo, dacă ai ştii că te aşteaptă ceva periculos. Eşti mult mai prudent, ca mine, de aceea te rog să cedezi.

Lennox declară că nu se temea de vreo primejdie personală. Pendula bătu ceasul douăsprezece. Tom făcu o propunere.

— Fiindcă eşti aşa de perseverent, hai să tragem la sorţi. Câștigătorul va dormi în camera cenuşie. Asta-i cea mai bună soluţie.

Henry primi. Traseră la sorţi şi Tom câştigă. Henry părea indispus. Tom îl consolă:

— Mai bine aşa, dragul meu. Eşti prea nervos şi obosit. Pe deasupra mai eşti şi poet. Eu n-am nervi, dorm orişiunde. Dacă dorm bine într-un submarin cu atât mai uşor îmi va fi să dorm într-o cameră frumoasă, chiar dacă-i vrăjită. Împrumută-mi doar revolverul.

Henry tăcu şi Tom se ridică.

— Sunt mort de oboseală, continuă el. Doar fantoma reginei Elisabeta a Angliei ar putea să mă mai trezească.

— Te rog să mă crezi, că nu vreau să-ţi mai pun piedici, căci ai câştigat la sorţi. Dar, te rog nu râde, am o presimţire că-i mai bine să laşi totul baltă. Nu sunt nervos cum sunt ceilalţi. Fireşte, nu mai am intenţia să dorm acolo, dar te rog foarte mult ca nici tu să n-o faci.

— De ce?

— Nu poţi face nimic împotriva presimţirilor. Am impresia că-i mai sigur să nu facem nimic. Nu-ţi pot explica prin cuvinte. E o simplă presimţire.

— În ce sens?

— Nu pot şti, dar te rog să renunţi.
— Te-ai fi dus dacă ai fi câştigat la sorţi?
— Probabil.
— Asta înseamnă că presimţirea n-a venit decât fiindcă am câştigat eu. Vrei să mă înspăimânţi!
— Nu, dar e o deosebire dacă te duci tu sau eu. Nu sunt sentimental, dar cunoşti trecutul meu. Ştii că am iubit-o pe Mary din toată inima. Ea n-a ştiut nimic, şi poate că nici eu nu mi-am dat seama. Totul a trecut însă şi acum nimeni nu vă doreşte mai multă fericire ca mine, şi tocmai de aceea trebuie să mă înţelegi. Odată cu sfârșitul iubirii mele şi viaţa mea a luat altă direcţie. Eu nu mai pun prea mult preţ pe viaţă şi dacă mi s-ar întâmpla ceva, n-ar fi mare pagubă. Cu tine e altceva. De ce să înfrunţi fără rost un pericol, fie real fie închipuit. Repet: când spun asta mă gândesc la Mary.
— Dar eu nu văd nicio primejdie.
— Da, dar ascultă-mă. Nici eu nu vedeam, dar acum n-o mai pot nega. Îţi spun serios, şi-ţi jur pe viaţa mea că e ceva necurat. Nu susţin că ar fi mâna vreunei puteri supraomeneşti, dar am impresia din ce în ce mai puternică a unui mare pericol ce se apropie.
— Ce-i cu tine, Henry?
— Asta-i convingerea mea, Tom. Ascultă-mă, te rog.
Tom se înroşi uşor, goli paharul şi se ridică.
— Dacă vrei să mă împiedici, ai ales o cale cam ciudată. Asta trebuia spre a-mi întări hotărârea. Dacă simţi într-adevăr vreo urmă de primejdie, atunci precis am să dorm acolo.
— Cel puţin lasă-mă să-ţi ţin tovărăşie.
— Stafiile nu se arată la doi inşi deodată. Când fac aşa ceva, o fac singur. N-ai decât să-ţi încerci mâine norocul.
Mary doarme alături. Dacă voi zări vreo fantomă medievală, atunci am s-o chem şi pe ea.
— Te rog, Tom fă-mi hatârul acesta.
— Orice, afară de asta. E prea târziu. Nu poţi pretinde din partea mea ca să cedez în ultimul moment presimţirilor tale. Am câştigat şi nu te pot asculta.
— Bun. Am spus tot ce trebuia şi găsesc că eşti cam încăpăţânat. Totuşi nu sunt o babă aşa cum crezi. Îţi place să faci ce vrei. Mi-e indiferent, dar rugămintea mea se adresase unui alt om.

— Să lăsăm asta. Vrei să-mi dai cheia şi revolverul tău? Al meu nu-i aici.

Henry şovăia încă.

— E chestie de onoare, Lennox! spuse căpitanul.

— Mă duc să-ţi aduc revolverul, zise celălalt dându-i cheia.

— Mulţumesc. Dacă te trezeşti mâine înaintea mea să vii să mă cauţi.

— Doream numai să priveşti chestiunea şi din alt punct de vedere, decât strict personal, Tom.

— N-am niciun punct de vedere. Începi să mă plictiseşti, şi pare că nu-ţi dai seama că acum nu-mi mai pot schimba hotărârea.

— Sigur că m-ai jignit. Nici Dumnezeu, nici dracul nu m-ar mai putea face să-mi schimb hotărârea.

Henry nu răspunse şi după plecarea lui Tom stinse lumina.

După o clipă, Henry se întoarse cu revolverul.

— E încărcat?

— Sigur. Ar fi ridicol să-l întrebuinţezi, oricum.

Apoi se îndreptă fiecare spre camera lui.

Mary crezuse că Henry va avea o noapte mult mai liniştita ca a lui, dar acesta nu-şi găsi odihnă. Tom nu era neliniştit, ci mai degrabă enervat. Găsise purtarea lui Henry meschină şi nesportivă. Lennox era un om cu idei moderne, trecut prin experienţa războiului cel mare, şi cu o educaţie foarte aleasă. Totuşi era cu neputinţă ca el să fi spus adevărul şi spaima lui bruscă nu putea fi decât o încercare de a abate pe Tom de la hotărârea sa, după ce Henry pierduse la sorţi. Asta nu era purtarea unui om de cuvânt. Apoi îl nelinişti aluzia la Mary. Totuşi supărarea-i trecu repede şi în curând Henry fu uitat. Îşi îmbrăcă pijamaua, trase haina de casă pe deasupra, luă un sfeşnic, ceasul şi revolverul încărcat şi păşi uşor pe coridorul care ducea la camera cenuşie. Buna dispoziţie îi revenise şi se simţi fericit şi mulţumit. Intră în cameră, puse sfeşnicul aproape de pat şi încuie uşa. Îşi aruncă haina de casă pe o pernă, puse în apropiere ceasul şi revolverul şi se lungi în pat. Înainte de a adormi câteva lucruri mărunte-i mai trecură prin minte: o împuşcătură bună, ce va zice Mary când va afla că a dormit în camera cenuşie, când vor vizita vasul lui unde de altfel trebuia să fie chemat din zi în zi, cum tavanul camerei cenuşii dădea impresia neaşteptată a unei cupole, etc.

Era o noapte tăcută, fără lună. Merse la fereastră ca s-o deschidă… Henry Lennox era treaz şi plin de gânduri neliniştitoare. Nu putea să doarmă nici să se smulgă de sub impresia momentului. O clipă se gândi că nu trebuie sa fie îngrijorat. Făcuse tot ce-i stătea în putinţă, şi în clipa când pierduse la sorţi avusese conştiinţa limpede a unei primejdii ascunse în camera cenuşie, şi de aceea fusese atât de stăruitor cu Tom.

Prea târziu îşi dădea seama de greşeala sa. Era evident că existenţa unei primejdii să nu facă altceva decât să întărească hotărârea căpitanului. Ore întregi cugetă asupra celor ce va aduce dimineaţa, şi din ce în ce frica lui creştea. Cu toate că nu-şi putea explica, teama lui o simţea devenind din ce în ce mai violentă. Îţi închipui ce s-ar putea întâmpla în cazul că Mary ar păţi ceva, şi în mod ciudat simţi cum i se micşorează neliniştea. În cele din urmă socoti că era datoria sa să se scoale să-l cheme pe unchiul său şi sa-l scoată pe Tom din camera cenuşie, dacă primejdia i se părea atât de evidentă. Ideea i se păru apoi comică. Tom ar fi fost în situaţia unui copil care trebuia pedepsit. Dar ce-ar fi gândit apoi Tom şi Mary despre el? Cu neputinţă să cheme pe cineva. Ar fi trebuit să meargă el însuşi, dar Tom va lua totul în nume de rău.

Întrerupse şirul gândurilor, luă un pahar cu apă, aprinse o ţigară. Încercă să redevină stăpân pe sine însuşi. Era ora trei. Deschise fereastra şi lăsă înăuntru aerul rece, care în sfârșit îi făcu poftă de somn.

Când se trezi dimineaţa, totul îi apăru schimbat şi spaima de cu seară deveni ridicolă. Se îmbrăcă repede, căci ştia că Tom era totdeauna primul la sculare, şi ieşi pe terasă spre a-l întâlni. Cântări în minte dacă trebuia să se scuze, sau să primească el scuze. Totul era indiferent acum: principalul era că Tom se găsea teafăr.

III

CAMERA CENUŞIE

Chadlauds fusese clădit într-o vreme când arhitectura engleză suferea mari schimbări. Castelul dovedea prin varietatea podoabelor, începutul unei epoci mai luxoase. Chadlauds fusese o pildă extraordinară prin măreţia de ceea ce putea fi pe acele vremuri o locuinţă particulară. De atunci multe se schimbaseră, dar înfăţişarea generală a castelului îşi păstrase caracterul ei măreţ.

Moşia se întindea pe 50.000 de pogoane de-a lungul unui râu între dealurile din Maldon, hotarul estic al regiunii Dartmoor. Satul avea o mică gară situată cam la vreo cinci mile depărtare de castel. În toată regiunea Devonshire nu exista un parc mai frumos şi peisaje mai încântătoare.

Şi Walter Lennox îşi rânduise moşia în vederea vânătorii pe când tatăl său jertfise mult timp şi bani pentru grădina de flori, în care adunase tot felul de specii rare. Bunicul lui Sir Walter se ocupase mai mult de interiorul casei pe care-l înfrumuseţase cu perseverenţă.

În partea de miazăzi a castelului era o terasă mare despărţită de grădină printr-o balustradă de piatră. Acolo se ducea Henry în fiecare dimineaţă să-l aştepte pe Tom. Erau orele opt trecute. Soarele arunca razele sale care înviorau tabloul grădinii. Superba dimineaţă făcu să nască voioşia în sufletul lui Henry. Nu-şi putea explica atitudinea pe care o avusese faţă de Tom, cugetă că fusese ridicol, dar totul îi era acum indiferent. Strigă la Tom, dar nu-i răspunse decât lătratul unui copoi bătrân, care-i ieşi gudurându-se în întimpinare. Nimeni nu ştia vârsta lui Prinţ, – acesta era numele copoiului, – dar părea foarte dornic de viaţă şi Sir Walter îl iubea la nebunie, ţinându-l totdeauna prin apropierea lui.

Henry se îndreptă gânditor spre fereastra cu balcon a camerei

cenuşii. Spre marea sa mirare, Tom şedea în genunchi pe canapeaua din faţa ferestrei, în pijama, şi privea ţintă în grădină.

— Ei, prietene, strigă Henry, nu te mai întreb dacă ai dormit bine. E aproape nouă. Dar celălalt nu răspunse, ci continuă să contemple soarele, în timp ce vântul îi juca prin păr.

— Tom, trezeşte-te! strigă iar Henry. Din nou nu primi niciun răspuns. Henry observă la Tom o paloare neobişnuită. Privirea lui fixă avea o expresie ciudată. Se părea ca Tom visează. Lui Henry începu să-i bată inima şi o spaimă bruscă se abătu asupra lui. Dimineaţa nu i mai păru atât de frumoasă şi se grăbi să se întoarcă în sufragerie. Era noua fără cinci şi invitaţii erau prezenţi, căci ştiau slăbiciunea lui Sir Walter pentru punctualitate. Mary tocmai voia să meargă în grădină să-l cheme pe Tom şi pe Henry. Acesta o salută în grabă şi trecu înainte pe coridor fără sa-i adreseze niciun cuvânt. Acolo dădu peste Ernst Travers îmbrăcat în negru pentru a se duce la biserică şi colonelul Vane.

— Scuzaţi-mă, îl auzi el pe Travers vorbind colonelului, dar nu prea faceţi impresia că vreţi să mergeţi la biserică.

— Suntem obligaţi să mergem la biserică? întrebă glumeţ colonelul.

— Nu-i musai, dar i-ar face plăcere lui Sir Walter. E un om care ţine la principiile lui. E foarte amabil cu toată lumea, şi-l nelinişteşte şi pe el ca şi pe mine, deosebirea de clasă, mai bine aş spune ura dintre clasele sociale şi dezbinarea tot mai pronunţată dintre lucrători şi patroni. Noi suntem de acord în a găsi ca principale motive ale acestei dezbinări, mai întâi lipsa de bunăvoinţă pe care conducătorii proletariatului o insuflă acesteia şi în al doilea rând slăbirea sentimentului religios mai cu seamă în sânul proletariatului. Trebuie să luptăm împotriva acestor cauze, e datoria noastră. Dumneavoastră nu sunteţi de aceeaşi părere?

— Dacă Sir Walter doreşte, voi merge desigur. Dar eu, ca toţi cei din echipajul meu, nu prea agreez ceremoniile bisericeşti, deşi preotul nostru este un om foarte raţional.

Între timp, Henry încercase să deschidă uşa camerei cenuşii, dar era încuiată pe dinăuntru. Se auzi gongul sunând pentru masă. Masters, care avea un cult pentru acest instrument, bătu ca de obicei, întâi încet, apoi din ce în ce mai tare şi în sfârşit lăsând să se piardă sunetul de la sine.

Lennox nu auzi niciun zgomot în cameră. Plin de teamă trimise servitorul să-l cheme pe Sir Walter.

— Ce s-a întâmplat? întrebă bătrânul când sosi.

Nepotul său îi împărtăşi temerile sale cu multă prudenţă şi claritate.

— Ai să te superi, dar aseară Tom şi cu mine, am avut o discuţie după ce te-ai dus la culcare. Tom voia să petreacă noaptea în camera cenuşie.

— Dar v-am interzis!

— Ştiu, că nu-i frumos ce-am făcut, dar ardeam amândoi să intrăm şi am tras la sorţi.

— Şi el a câştigat? Unde-i acum?

— Se uită pe fereastră. Am bătut la uşă, am strigat, dar nu răspunde. S-a încuiat înăuntru.

— Ce-ai făcut, Henry? Trebuie să mergem îndată la el. Strigă-l pe Camter. Sau nu! Lasă. Nu spune nimănui nimic, în special lui Mary.

Sir Walter strigă un servitor şi-i spuse să aducă scule. Fred, servitorul, se grăbi să aducă instrumentele necesare. Era un om inteligent care servise în marină în timpul războiului, şi apoi îşi reluase slujba. Făcu treaba bine, cu atât mai mult cu cât îşi amintea de un caz similar, întâmplat cu zece ani mai înainte, când găsiseră în odaie o femeie moartă. Cine va fi de data asta?

— A fost doar o glumă, zise Henry, spre a şterge reputaţia rea a camerei. Mă tem că-i bolnav sau fără cunoştinţă. A intrat pe la unu noaptea. Eram emoţionat fără vreun motiv serios şi…

— Taci. Aţi făcut o mare prostie şi trebuia să mă ascultaţi.

— Dă-ne drumul înăuntru, Tom! strigă Sir Walter. Dacă-i o glumă, a durat destul. Trebuie să-ţi vorbesc serios.

Niciun răspuns. În camera cenuşie domnea o linişte de moarte. Servitorul sosi cu cheile, dar lucrul mergea greu. Sir Walter se hotărî să meargă jos spre a nu nelinişti musafirii. Fiica sa observase că se petrece ceva. Nu era neliniştită, dar nu-şi putea explica întârzierea lui Tom. Sir Walter o întâlni pe trepte cu o scrisoare în mână.

— Îl caut pe Tom. A venit o scrisoare de pe vas şi mă tem că trebuie să plece.

— Mary, zise tatăl ei, vino aici o clipă. O duse lângă o fereastră. Trebuie să-ţi aduni toate puterile, fata mea. S-a întâmplat ceva cu Tom. Nu ştiu nimic încă, dar aseară după ce-am plecat, Henry şi Tom au

decis ca unul din ei să doarmă în camera cenuşie.

— Tată! A dormit acolo? Şi eu eram în odaia de alături.

— Şi acum e tot acolo. Nu se simte bine. Henry l-a văzut acum cinci minute la fereastră şi părea să fie fără cunoştinţă.

— Lasă-mă la el! strigă ea.

— E mai bine să intru eu întâi. Du-te jos şi cheamă-l pe Ernst. Nu te speria. Nu-i nimic.

Mary era atât de obişnuită să asculte de tatăl ei, încât nu făcu nicio obiecţie. Într-o clipă se întoarse împreună cu Travers.

— Te rog să vii cu mine în odaie, Ernst. Ginerele meu a dormit aici şi nu răspunde la chemarea noastră. Trebuie să forţăm uşa.

Camter în sfârșit sparse uşa, şi în tăcerea care domnea nu se auzea decât scârţâitul cheii în broască. Camera era plină de soare şi părea să salute intrarea oaspeţilor. Trandafirii roşii de pe tapetul argintiu străluceau în bătaia soarelui.

Pe un scaun lângă pat era sfeşnicul, ceasul şi revolverul. Haina de casă era mototolită şi părea să fi servit drept pernă. Cuvertura era ghemuită la picioarele patului. Tom era în genunchi pe canapeaua de lângă fereastră, întors cu spatele la uşă. Henry încercă s-o reţină pe Mary, dar nu izbuti. Sir Walter se apropie primul de Tom şi-l apucă de braţ. Corpul îşi pierdu echilibrul şi se rostogoli în braţele celor doi bărbaţi. Travers era să cadă şi el, dar Henry reuşi să-i susţină pe amândoi.

Tom May murise de câteva ceasuri. Faţa era palidă şi gura strânsă. Expresia feţii nu arăta nici urmă de spaimă, ci doar o uimire extremă. Ochii erau deschişi şi privirea tulbure. Moartea lui Tom nu mai putea fi pusă la îndoială. Nici Mary nu putu tăgădui această siguranţă şi încercând să-l îmbrăţişeze, leşină. Afară se auzeau paşi şi şoapte. Era una din acele tragice situaţii în care fiecare ar vrea să ajute cu ceva.

Sir Walter împărţi ordine şi ceru să fie imediat executate. Apoi împreună cu Travers o duseră pe Mary în camera ei, unde o lăsară în grija lui Jane Bond. Sir Walter pofti apoi pe toată lumea în sufragerie.

— Nu puteţi să faceţi nimic, zise el, doar Vane îmi va ajuta. Ginerele meu a murit. Ce s-a întâmplat veţi afla mai târziu. Am nevoie de Vane fiindcă-i un om voinic. Trebuie să-l…

— Mort! şoptiră invitaţii şi se îmbulziră pe scară. Căpitanul fu dus în camera sa. Mortul avea o poziţie chinuită dar Masters îi asigură că

doctorul va şti să-l îndrepte. Henry se grăbise spre doctorul Mannering. Îşi luă automobilul şi într-o jumătate de oră amândoi fură înapoi.

Invitaţii a căror adunare se întrerupse atât de brusc, se plimbau şoptind pe terasă. Încă nu aflaseră niciun amănunt şi mulţi se gândeau dacă nu ar fi mai nimerit să plece chiar în ziua aceea decât să mai aştepte. De fapt le-ar fi plăcut să plece, dar faptul că era Duminică le îngreuna plecarea. Unii voind să fumeze, se refugiară spre a nu fi observaţi în cuprinsul parcului.

Ernst Travers li se alătură şi le spuse totul. Era de părere ca toţi să-mi amâne plecarea cu o zi.

— Sir Walter se ţine foarte bine şi va prânzi cu noi. Mary e foarte nenorocită, ceea ce e şi firesc. Ce lovitură groaznică. Când te gândești că un om atât de tânăr şi de viguros a trebuit să moară!

— Putem face ceva pentru ei? întrebă Millicent Fayre Michell.

— Nimic. Absolut nimic. Cel mult aş vrea să mergem toţi la biserică. Ne mai trece timpul şi facem o plăcere lui sir Walter.

Propunerea fu primită, căci toţi erau trişti şi amărâţi. Unii erau puţin iritaţi că un astfel de eveniment venise să le tulbure existenţa. Compătimeau pe cei care sufereau, dar se jeleau şi pe ei înşişi. Descopereau că teama devenise corporală şi se mirau de puterea acestui nou sentiment.

— Pare aproape cu neputinţă, zise Felix Fayre Michell.

— E prea îngrozitor. Nu pot să înţeleg, se plânse nepoata sa, care nu se tulbura prea mult pentru alţii şi pentru care întâmplarea avea să formeze o bună istorisire pentru alte saloane. De altfel ea nu cunoştea pe nimeni mai de aproape la Chadlauds unde venise pentru prima dată. Unchiul pomeni şi alte cazuri analoage şi încercă să arate înţelesul psihic al acestei tragedii. Se ascultau din lipsă de alte ocupaţii. Toţi aveau sentimentul unui gol imens. Toţi păreau că au primit câte o măciucă în cap şi astfel drumul la biserică li se părea singura scăpare. Colonelul Vane îi ajunse şi merse cu ei. El le dădu noi amănunte, sfârșind prin a spune că pentru el moartea nu mai înseamnă nimic, atât de des o văzuse.

— Suntem atât de străini de această întâmplare, se plânse Miles Handford, mare proprietar şi sportiv.

— Slavă Domnului, răspunse altul.

Ernst Travers apăru, cu cravata neagră, joben şi mănuşi negre.

— Dacă mergeţi cu mine vă arăt un drum direct peste câmp, care e mai scurt cu o jumătate de milă. L-am vestit pe Sir Walter că mergem la biserică. Ne-a oferit automobilul dar fiind aşa frumos mai bine să mergem pe jos. El este cu totul zdrobit.

Miles Handford şi Fayre Michell se alăturară grupului care se îndrepta spre biserică.

— Un măgar bătrân, zise Handford. Un om serios nu s-ar mai fi gândit la toate aceste fleacuri în faţa unei astfel de tragedii. Bine că nu-l voi mai întâlni curând.

— E caraghios cum mergem toţi la biserică şi asta numai din cauza lui, mârâi Fayre Michell.

— Nici eu nu merg. Am nevoie de o diversiune, zise Handford, dar o doamnă îl rugă să meargă cu ea şi el n-avu ce face.

— E o tristă împrejurare, continuă el tare, care dovedeşte că în ziua de azi cei tineri nu mai au niciun fel de respect faţă de bătrâni, cum era pe vremuri. Dacă mie nu mi-ar fi îngăduit socrul ceva, îndată dorinţa mea nici n-ar mai fi existat.

— Sir Walter s-a exprimat foarte lămurit, se amestecă Felix. Toţi am auzit, numai zăpăcitul acela, Dumnezeu să-l ierte, n-a ascultat şi s-a jucat cu focul.

— Ce egoism. Câtă tristeţe a adus peste ai lui şi peste noi. Toţi trebuie să ne schimbăm planurile acum. Toate sunt cu dosul sus, inima unei femei e zdrobită, şi numai din pricina unei neascultări copilăreşti. Aşa ceva nu se putea întâmpla în Yorkshire. Devonshire e un ţinut cu oameni netrebnici.

— Educaţia marinărească şi disciplina ar fi trebuit să împiedice lucrul acesta.

— A mai auzit cineva de un marinar nedisciplinat, afară de Nelson?

— Lasă că a ispăşit destul sărmanul, îl compătimi Millicent.

— Toţi am ispăşit, zise domnul din Yorkshire, dovada durerea şi mâhnirea pe care trebuie să le îndurăm fără nicio vină.

— În orice caz, eu nu merg la biserică. Mă duc să-mi potolesc nervii şi să fumez o ţigară, zise Fayre Michell.

Se auziră dangăte de clopote, şi un mic turn deveni vizibil. În curând clopotele se opriră. Travers ajunsese la biserică şi probabil dusese vestea morţii.

— Ce om, zise Handford, sunt sigur că Sir Walter nu i-a spus să facă asta. Numai firea lui teatrală l-a îndemnat. Dac-aş fi eu preot aici…

Pe drumul spre castel, doctorul Mannering ascultă povestea lui Henry, cu tristeţe şi interes.

— Fac prinsoare că va fi la fel ca şi cu sora Fonester care era perfect sănătoasă. Când mă gândesc că ieri încă am vânat alături, şi că-i admiram chipul şi îndemânarea. Ce face biata Mary?

— Destul de rău, dar se stăpâneşte.

La sosirea lui Mannering, Sir Walter era împreună cu fiica sa. Doctorul era prietenul său cel mai bun de ani de zile. Trecea cu mult umilul unui doctor de ţară şi era un om liniştit şi practic care-şi iubea meseria, făcea sport şi avea idei conservatoare. Experienţa îl înzestrase cu multă pricepere, dar era la curent cu noutăţile medicale şi le întrebuinţa bucuros când i se ivea prilejul noilor metode.

Cercetă cu de-amănuntul cadavrul, îl aşeză într-o poziţie normală şi fu de părere că nicio putere omenească nu-i mai putea ajuta. Nu găsi nicio urmă serioasă, care să poată explica moartea subită a lui Tom May. Asculta cu atenţie lămuririle lui Henry Lennox, apoi merse la Sir Walter.

Tânără femeie se liniştise, nu pentru că s-ar fi obişnuit cu nefericirea, dar fiindcă încă nu-şi dădea seama de toată întinderea nenorocirii care o lovise. Vorbea fără încetare tot felul de lucruri secundare, aşa cum fac oamenii când li se întâmplă câte ceva pe care nu o pot înţelege din prima clipă.

— Scriu tatălui lui Tom, zise ea. Va fi o lovitură groaznică pentru el, căci îl iubea la nebunie. Când mă gândesc că mă speriasem de scrisoarea aceea. El nu va mai vedea niciodată marea. Nu-i plăcea pasajul din Biblie care spune că mările vor seca cândva. Am dormit atât de aproape de el azi noapte. Nu l-am auzit nici măcar strigând.

— Cu siguranţă că nu a strigat, o linişti doctorul. N-a suferit deloc. Nu uita că moartea nu-i deloc groaznică pentru cei morţi. El se odihneşte acum, Mary. Acuma trebuie să te îngrijeşti. Chipul lui arăta doar primire, nu frică sau durere. Nu uita lucrul acesta Mary!

— Nici nu ştia el ce-i frica! Numai eu ştiu cât de bun era. Socrul meu îl iubea mult, dar nu-l cunoştea aşa bine, căci Tom avea alte păreri. Trebuie să-i scriu că Tom e grav bolnav şi că sunt puţine

speranţe de însănătoşire. Asta îl va pregăti puţin. Va fi îngrozitor, când va sosi.

Ieşiră din odaie. Mary căzu în genunchi şi rămase astfel mult timp nemişcată şi fără o lacrimă. Cu toată durerea ei, gândurile-i se îndreptau spre felul în care tatăl lui Tom va primi grozava veste, ca şi cum astfel îşi găseau un punct de sprijin, căci îi era cu neputinţă să conceapă moartea lui Tom. Printr-o curioasă împrejurare psihologică, durerea focului său îi apărea mai clară decât durerea ei însăşi.

Deodată se ridică şi aşteptă să fie chemată. Apoi scrise scrisoare, închipuindu-şi-l pe socrul său la slujba divină pe care probabil o ţinea în clipele acelea. Încercă să-i facă ştirea cât mai uşoară, îi comunică vestea că fiul lui e pe moarte. Atunci îşi aminti cât de aproape locuieşte şi că o telegramă ar fi mai bună, căci astfel el putea ajunge la Chadlauds chiar în aceeaşi seară. Rupse scrisoarea şi scrise o telegramă pe care i-o înmână lui Jane Bond, doica ei care-i adusese tocmai puţină supă cu pâine prăjită.

Mary îi mulţumi şi îmbucă ceva. Se găsea într-o stare vecină cu visarea. Deşi îi aştepta nerăbdătoare pe socrul ei, se temea de venirea lui. Apoi îşi aminti de Tom, de faptul că nu-i va mai auzi niciodată paşii, căci el obişnuia când îi ieşea în întâmpinare să fugă spre a micşora cât mai repede distanţa care-i despărţea. Îşi făcu reproşuri amare de a-l fi chinuit în odaia ei din copilărie, care-i plăcea atât de mult cu patul ei îngust. Dac-ar fi dormit în camera ei nu s-ar fi întâmplat desigur nimic.

— Când mă gândesc că doar un perete ne desparte, şopti ea singură. Şi l-am visat în timp ce el murea la doi metri de mine. Doctorul a spus că Tom n-a văzut moartea apropiindu-se. Cine ştie cât de înfricoşătoare e moartea? Şi cine poate şti ce a simţit şi prin ce-a trecut el, dacă-i va mai fi rămas vreme să-şi dea seama că trebuie să moară. În sfârșit deveni stăpână pe sine şi se aruncă plângând în braţele lui Jane Bond.

— Şi mie-mi părea atât de rău că trebuia să se îmbarce iarăşi, spuse printre lacrimi.

— Dumnezeu l-a chemat printre ai săi, drăguţa mea, şopti doica îmbrăţişând-o.

Sir Walter şi Mannering se întoarseră în camera cenuşie.

— Am impresia că retrăiesc un lucru întâmplat de mult. Aşa a fost şi cu sora Fonester. Vă aduceţi aminte? întrebă doctorul.

— Da! Când Camter a deschis uşa am avut şi eu acelaşi sentiment ca atunci. Când am aflat ce-a făcut, am ştiut îndată ce s-a întâmplat. Ieri nu i-am permis acest lucru şi n-aș fi crezut că o va face împotriva dorinţei mele.

— Cu siguranţă că nu şi-a dat seama cât de serios a fost refuzul dumitale. E de neconceput ca un om tânăr şi sănătos, să moară astfel fără niciun motiv plauzibil. Şi totuşi trebuie să fi existat o cauză, dar acest teribil caz nu ne poate da nicio lămurire. Nu ştiu cum să-mi exprim compătimirea pentru Mary şi pentru dumneata!

Era un om cumsecade şi un bun sportman.

— O mare pierdere pentru mamă. Eu încă nu m-am dumirit în întregime. Mă gândesc numai la Mary.

— Voi face tot spre a vă uşura sarcina. Fireşte pe urmă o cercetare judiciară. Să telefonez doctorului Mordered sau preferi pe altul?

— Mai bine altul. Cel mai mare dacă se poate. Asta nu înseamnă o subestimare a dumitale sau a doctorului Mordered, mă înţelegi. Dar doresc o examinare atentă care să nu fie înaintată de cunoaşterea cazului precedent. E grozav, şi nici nu ştiu la ce trebuie să mă gândesc mai întâi.

— Nu te obosi prea mult, şi lasă pe ceilalţi să se ocupe, care nu sunt atât de greu loviţi. Un străin va proceda mult mai repede. Cum spuneai, cineva care să nu fi cunoscut cazul precedent.

— La ce să mă gândesc mai întâi? începu iar Sir Walter. O astfel de întâmplare tulbură toate obiceiurile. Totdeauna am crezut că repulsia pe care o aveam faţă de această cameră nu era decât o slăbiciune pe care trebuia s-o înving. Uită-te în jur. Poţi să-ţi închipui o cameră mai frumoasă?

Mannering începu o cercetare superficială, mergând în fiecare colţ, ciocănind pereţii şi privind acoperişul care apărea în lumina dimineţii ca o cupolă veritabilă.

— Cel mai bun lucru este, ca până la sosirea poliţiei nimic să nu fie atins în cameră.

— Crezi că poliţia va face cercetări?

— Da, afară numai dacă ai să telefonezi la Scotland Yard să trimită pe cei mai buni detectivi, căci cei de aici nu vor descoperi nimic, ca şi acum zece ani.

— Fă te rog asta în numele meu. Spune-le că banii nu contează, şi

să trimită cei mai buni oameni. Dar după câte ştiu, Scotland Yard se ocupă numai de crime.

— Nu ştim dacă nu-i vorba de o crimă. Noi nu ştim nimic încă.

— O crimă presupune un criminal, Mannering.

— Oricum, nu avem cum să-i spunem acestei fapte, dacă este datorită unei mâini omeneşti?

Sir Walter privi uimit la Mannering.

— Cu toate că după cum ştii nu sunt materialist, nu cred că avem de-a face cu vreo putere suprafirească. Ştiinţa-i ştiinţă şi nu pot presupune în cazul acesta vreo acţiune supranaturală. Eu cred, că aici lucrează puteri ascunse care poate că nu-şi dau seama ce fac, dar care nu pot fi numite decât criminale. Omul care omoară un animal, chiar de la o distanţă de câteva sute de metri nu poate fi numit un ucigaş. Dar cel care omoară un om nu poate fi numit altfel.

— Eu pun mâna în foc pentru toată lumea din casa mea!

— Ştiu! Dar vorbim despre pielea ursului din pădure. Nu te mai obosi şi cu chestiunea aceasta, căci şi aşa ai destule de îndeplinit. Las-o în seama acelora, care sunt chemaţi pentru a dezlega astfel de enigme. Dacă un om este răspunzător de ceea ce s-a întâmplat, apoi tot mintea omenească va fi aceea care-l va descoperi. Prima dată nu am reuşit, dar acum trebuie să lăsăm oamenii de meserie să încerce totul. Ei văd altfel problema şi fiind liniştiţi şi fără prejudecăţi, vor descoperi ceea ce se ascunde aici. După părerea mea, ei nu se vor lăsa duşi de nas.

— Trebuie ca cei mai distinşi poliţişti să ne ajute. Nu cred ca odaia să fie vrăjită şi ca Dumnezeu să fi îngăduit unei puteri supranaturale şi răutăcioase să nimicească oamenii. Gândul acesta e înspăimântător şi mă doboară, Mannering.

— Trebuie să-ţi scoţi aceste idei din cap, căci nu sunt pentru dumneata! Acum trebuie să plec. Voi telegrafia la Londra lui Sir Howard Tellowes. Să telegrafiez şi la Scotland Yard?

— Lasă asta pe mâine, şi mai viziteaz-o odată pe Mary.

— Bineînţeles. La trei după amiază voi avea răspunsul.

— Mulţumesc, Mannering. Aş vrea să fac şi eu ceva, dar sunt prea năucit. Întâmplarea asta m-a îmbătrânit grozav.

— Nu spune asta! Ştiu că e groaznic, dar viaţa e plină cu astfel de lucruri triste. Slavă Domnului că până acum ai fost cruţat. Henry te va

sprijini. Ar fi bine dacă i-aţi da ceva de lucru, fiindcă el se crede vinovat de tot ceea ce s-a întâmplat. Nu prea am vreme să văd de alţii, dar… Ar fi bine să vină cu mine la Newton Abbot de unde vom telegrafia. Cred că viaţa lui atârnă de un fir de păr. Au tras la sorţi şi pe urmă a încercat zadarnic toate mijloacele spre a-l hotărî pe Tom să renunţe la ideea lui. Henry este foarte trist şi amărât. Tinereţea învinge totuşi într-un mod minunat grijile sufleteşti sau fizice. Natura îl ajută. Te rog, asculta-mă şi hai jos să mănânci ceva. Dacă se poate ia masa împreună cu toţi. Asta-ţi va mai schimba gândurile.

— Sunt un soldat bătrân, zise Sir Walter, şi nu voi lăsa ca grijile să treacă înaintea datoriei. Camera aceasta-i blestemată şi ar fi mai bine dacă o vom dărâma.

— Aşteaptă până vom şti despre ce este vorba. Să nu crezi că sunt prea pozitivist spre a nu-ţi înţelege simţirea. De patruzeci de ani de când profesez medicina nu mi s-a întâmplat ceva mai grozav. Din toată inima, sunt alături de voi.

— Ştiu! Voi încerca imediat să mă întremez şi să văd de oaspeţi. Îmi pare rău că au trebuit să participe la tragedia aceasta.

— Cred că Travers va rămâne aici, căci el îţi va fi de mare mângâiere!

— Nimeni nu mă poate mângâia şi nici n-am să-i rog să rămână aici. Din fericire Henry e aici. Principalul e Mary. Cât de curând, voi pleca cu ea în călătorie şi voi căuta s-o fac să uite.

— O tristă dar necesară obligaţie. Şi-a iubit mult bărbatul şi abia mai târziu îşi va da seama de toată nefericirea ei.

Mannering plecă. Sir Walter o căută pe Mary şi merseră amândoi în odaia mortului. Era foarte calmă şi nu zăbovi mult lângă cadavrul lui Tom.

— Ce frumos e şi ce fericit arată, zise ea, dar ce-am iubit eu nu mai există şi totul s-a sfârşit. Tatăl său dădu din cap.

— Aşa eram şi eu când a murit mama ta.

Apoi ea îngenunche din nou, puse mâna ei într-a mortului şi se rugă. Tatăl său îngenunche şi el lângă ea. Amândoi plângeau în tăcere. Deodată, Mary se ridică.

— Mai uşor mă gândesc la el când nu-l văd, şi nici n-am să mai vin să-l privesc. Merseră în odaia ei din copilărie şi atunci el îi spuse că-şi va face datoria şi va merge la prânz.

— Ce viteaz eşti, tată! zise ea.

Sir Walter aştepta bătaia gongului, care însă nu se auzi şi se căi de a fi aşteptat în zadar. Masters era prea inteligent, ca să mai sune. Îşi aminti de ceva ce nu-i spusese fiicei sale şi se întoarse.

— Te rog să nu dormi aici, noaptea asta, drăguţo!

— Jane m-a rugat la fel. Am să dorm la ea.

IV

MÂNA LUI DUMNEZEU

Toată viaţa lui, Sir Walter îşi aminti acest prânz şi zicea că-i adusese aminte de o întâmplare din tinereţe. Cu ocazia unei victorii în Africa de Sud fusese lovit de un taur rănit. Printr-o întâmplare fericită căzu într-o groapă şi dispărând din vederea animalului scăpă astfel cu viaţă. Totuşi îşi rupse un picior şi zăcu acolo până când veniră în căutarea lor. Între timp avu de suferit năvala ţânţarilor. Aşa zdrobit cum era de drum, avu de suferit vorbele şi observaţiile musafirilor săi. Ceea ce era mai greu de suportat fu mila lor. Sir Walter nu fusese în viaţa lui compătimit şi nici nu-i plăcea. Acest val de dovezi de simpatie îl împovăra. Se mânie împotriva lui însuşi pentru faptul de a nu confunda curiozitatea lor cu compătimirea şi-şi făcea imputări din pricina bănuielilor sale, dar vorbele lor politicoase unite cu întrebări precise şi cu goana după senzaţional, îl întristară până la urmă. Voii să ştie tot despre Tom May. Avusese Tom duşmani, aşa de plini de ură?

— Mary se ţine bine, zise doamna Travers, e de admirat chiar. Îmi pare bine că am s-o consolez puţin.

— Tu te pricepi în astfel de împrejurări, se amestecă soţul ei. Apoi se adresă lui Sir Walter: încearcă să mănânci ceva. Mai ai mult de îndurat. Ce-i mai greu de abia acum vine. Cred că ar trebui să te cruţi. Aş fi bucuros să-ţi pot ajuta întrucâtva.

— Sper că vei face ca întâmplarea să devină publică şi ar fi bine să te pui în legătură cu societatea de ştiinţe oculte, zise Fayre Michell. Cazul acesta-i va interesa la culme şi cred că mulţi te vor ruga să le permiţi să petreacă o noapte în camera cenuşie.

— Mai întâi trebuie anunţată poliţia, îşi dădu cu părerea colonelul Vane. Orice a-ţi spune asta este un caz criminal. Şi amiralitatea crede că va avea un cuvânt de spus.

— Va fi înmormântat la Chadlauds?

— Sigur, răspunse Travers. Cavoul nostru e foarte distins, simplu şi modest cu muşchiul care acoperea inscripţiile. L-am vizitat azi când am fost la biserică. La sfârşit preotul a făcut o aluzie plină de tact la nefericirea care a lovit pe geniosul din Chadlauds.

Henry sprijini cât putu pe unchiul său. Se interesase de legăturile trenurilor şi-i anunţă pe Vane şi Handford, spre marea lor mulţumire că puteau pleca cu siguranţă chiar în seara aceea.

— Dacă doriţi puteţi merge la gară cu automobilul care-l va aduce pe tatăl lui Tom.

Propunerea fu primită cu vii mulţumiri. Totuşi Vane spuse ceva care-l interesa mult pe Sir Walter, care vorbise despre cercetările care trebuiau să aibă loc.

— Angajează-l pe Peter Hardcastle. E cel mai indicat pentru astfel de cercetări.

— Mi se pare că am mai auzit de numele acesta!

— Cum nu! El a lămurit misterioasa crimă din Yorkshire. Eu am cunoscut câţiva prieteni intimi ai victimei. O crimă care n-avea niciun motiv plauzibil. Toată lumea şi-a frământat mintea până când a venit Peter Hardcastle care a lămurit misterul, după ce detectivii de la Scotland Yard osteniseră în zadar. Cred că e destul de tânăr. Dacă-l aduceţi Sir Walter, atunci nu spuneţi nimic la nimeni. Ar fi de mult folos să nu apară decât ca un oaspete obişnuit.

Sir Walter nu reţinu nimic altceva afară de numele lui Peter Hardcastle. Îşi aminti de cazul citat şi de senzaţia pe care o pricinuise. Millicent îşi aduse şi ea aminte.

— Hardcastle n-a îngăduit nici unei reviste să-i publice fotografia. Cred că niciodată nu-l poţi cunoaşte în veritabila lui înfăţişare. De multe ori se grimează în femeie. Unii cred chiar că este o femeie!

— Oricum e un mare criminolog, afirmă Travers.

— Serveşte tot la Scotland Yard, sau lucrează independent? întreabă Handford.

— Nu ştiu. Mannering m-a îndemnat să mă adresez îndată la Scotland Yard. Hardcastle va veni şi va face desigur ce-i stă în putinţă. N-am să las piatră peste piatră până nu voi afla adevărul. Nu ştiu ce va face. Pereţii camerei sunt plini, podeaua-i din stejar masiv, tavanul are 49 cm grosime. Soba e nouă dar hornul nu-i destul de larg spre a

permite trecerea unui corp omenesc. Toate astea le ştiu de acum doisprezece ani.

— În orice caz lasă-i mâna liberă împotriva oricui va dori! zise Felix Michell la sfârşitul prânzului după plecarea lui Camter şi a lui Masters. Conversaţia căzu iar pe un plan sentimental. Sir Walter observă şi le-o luă înainte.

— Pot să vă ajut cu ceva? Mă tem că această întâmplare vă stinghereşte pe toţi.

— Stingherelile noastre nu se pot compara cu supărarea ta, spuse doamna Travers. Toţi se oferiră să rămână mai departe la Chadlauds dacă prezenţa lor putea fi de vreun folos. Văzând însă că sunt de prisos hotărâră să plece care de care mai repede.

— Noi plecăm, dar sufletul nostru rămâne cu tine, zise Travers. Eu şi soţia mea, şi pot spune asta pe faţă, am fost îmbătrâniţi cu câţiva ani de această întâmplare nenorocită. Numai timpul vă mai poate ajuta, ţie şi lui Mary. Trebuie să duci fata de aici.

— Da, da, fii sigur că voi face totul pentru ea.

Apoi pleacă şi discută în bibliotecă împreună cu nepotul său.

— Ai grijă de ei, Henry. Astă seară nu cred să pot cina cu ei. Va sosi tatăl lui Tom şi cred că va fi poate mâhnit de a fi venit prea târziu.

— Trebuie să fie un om foarte puternic, după cum spune Mary şi va şti să treacă cu bine acest impas. Plec cu Vane la Newton şi mă voi interesa la Mannering de sosirea lui Hanow Tellowes. Mâine dimineaţă, poate chiar astă seară, va fi aici.

— Spune-i lui Mannering să telegrafieze după detectivul Peter Hardcastle. Chiar dacă nu mai e la Scotland Yard, să-l angajeze fără preget. Sunt dispus să cheltuiesc oricât pentru lămurirea acestui mister.

— Cu siguranţă că va fi lămurit.

— Dacă nu, voi părăsi Chadlauds. Probabil că oricum tot voi pleca de aici căci Mary, nu va mai putea locui, în castelul acesta.

— Nu-ţi mai face griji de viitor şi mai bine odihneşte-te. Toţi vor să-ţi ajute, şi-mi dau seama cât te enervează, căci nu pot să facă nimic. O astfel de întâmplare i-a scos pe toţi din tabieturile lor şi i-a făcut pe cât de tulburaţi pe atât de lipsiţi de tactul necesar.

— Mă duc la Mary. A venit omul pentru înmormântare? Vreau să fie îngropat aici şi nădăjduiesc că tatăl său nu se va opune.

— Cu siguranţă că nu. De altfel e şi dorinţa lui Mary.

— Ca de obicei, Mary s-a gândit întâi la Septimus May, înfrânându-şi propria-i durere spre a-l putea consola pe el.

— Te simţi destul de tare să-i anunţi moartea fiului său, sau nu?

— Şi aşa cred că ştie, dar voi spune tot ce va fi de spus. Mi-amintesc că se interesa de locurile blestemate şi că credea în ele, din cauza Sfintei Scripturi.

— Asta nu ştiam. Dacă…

— Fireşte că el a luat lucrurile aşa cum le iau şi eu, iar eu nu vreau să stingherim într-un fel activitatea probabilă a lui Hardcastle. Spune jos să mă cheme îndată ce va sosi Mr. May. Acum mă duc la Mary.

— Te simţi bine sau să-l chem pe Mannering?

— Nu. Mulţumesc. Scuză-mă faţă de Vane şi Handford. Poate că vor trebui să se întoarcă. Nu ştiu nimic. În orice caz întreabă-i de noua adresă.

Sir Walter se duse la fiica sa dar nu era timp de odihnă, un ceas întreg se scurse într-o chinuitoare aşteptare. Realitatea crudă i se dezvăluie tinerei femei şi-şi dădea limpede seama că viitorul ei va fi plin de supărare şi de dorul după cel mort. Rămaseră împreună până se întunecă. Atunci sosi Mannering care însă nu zăbovi decât câteva minute. Apoi auziră zgomotul unui automobil.

Septimus May aflase vestea morţii fiului său şi se îndrepta drept spre catafalc, urmat de Mary care-i admira deplina stăpânire de sine. Septimus May era un bărbat înalt, slab, cu părul cărunt, ochi înflăcăraţi şi cu chipul unui martir.

Fanatic al credinţei sale, nu-şi făcuse niciodată prieteni din pricina caracterului său morocănos, şi-a principiilor sale reformatoare. Intrat în preoţie cu hotărârea de a schimba totul, reuşise de a se face respectat de enoriaşii săi, dar nu iubit. Oamenii se temeau de el şi nu agreau criticile sale. Dar nimeni nu-i putea lua credinţa şi-şi păstra cu patimă învăţătura sa. Era convins că bunul şi de toţi iubitorul Dumnezeu veghea destinul fiecăruia şi nimic nu se întâmpla pe pământ fără voia şi ştiinţa sa.

În această siguranţă îl găsise cea mai grozavă lovitură şi singura care ar fi putut să-l zdruncine întrucâtva. În timp ce îngenunche lângă catafalc intonă cu vocea răsunătoare şi tremurătoare o rugăciune care în loc s-o liniştească pe Mary mai rău o tulbura.

Când Mary auzi că majoritatea oaspeţilor plecau a doua zi

dimineaţa nu voi să se arate la cină. Îşi petrecu timpul veghind la căpătâiul soțului său. Trăsăturile ciudate ale firii sale nu se dezvăluia lui Sir Walter. Abia după cercetarea judiciară avea să-şi dea seama de adevăratele lui păreri.

Millicent Fayre Michell şi unchiul fură primii care plecară a doua zi dimineaţa. Fata părea supărată.

— Mary ar fi putut să-mi spună la revedere. Trece prin grele momente, e adevărat, dar am fost destul de compătimitori ca să se nemulţumească.

— Nu te mânia. Supărarea te face egoistă. Cred că doamna Mary ne va scrie şi-şi va exprima părerea de rău.

Când îşi luară rămas bun soţii Travers, Sir Walter apăru în persoană. Doamna Travers se porni pe un plâns isteric şi supus, în mijlocul valului de lacrimi.

— N-o lăsa pe Mary prea mult împreună cu preotul acela. Are ceva care te îndepărtează de el. Am încercat să-i şoptesc câteva cuvinte de consolare, dar m-a repezit ca pe o proastă.

— L-am făcut atent că vorbeşte cu o doamnă, zise Ernst Travers. Evident, durerii unui tată îi este îngăduit orice, dar nu trebuie să se poarte astfel cu oamenii care-l simpatizează. De altfel, însăşi meseria lui…

— Meseria n-are nicio înrâurire asupra manierelor, dragă Ernst. Sunt sute şi mii de temperamente. Nu trebuie să-l condamni pe May. Credinţa sa ar putea mişca munţii din loc.

— A mea la fel, răspunse Travers. Dar poţi fi în acelaşi timp creştin şi politicos. Credinţa noastră nu-i mai slabă ca a lui pentru că la moartea fiului său am fost şi noi îndureraţi.

— Drum bun, dragii mei, răspunse Sir Walter. Nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru felul în care m-aţi îndatorat. Sper că ne vom revedea în curând. Dumnezeu să vă binecuvânteze.

Examinarea cadavrului nu dădu nicio pricină raţională pentru moartea subită a lui Tom.

Nici cercetarea ulterioară a expertului chimist nu dădu vreun rezultat. Instrucţia judiciară care avea să înceapă peste câteva zile, nu avea astfel nicio bază. Justiţia dădu o sentinţă care nu se mai pomenise până atunci. Tom May murise „de mâna lui Dumnezeu“.

— Toţi oamenii primesc moartea din mâna lui Dumnezeu, zise

Septimus May la sfârșitul cercetărilor. Şi viaţa vine de la Dumnezeu. Dar în cazul acesta mâna lui Dumnezeu a lovit prea grozav, pentru ca totul să se sfârşească aici. Simt că am o mare misiune, Sir Walter şi nimeni nu trebuie să mă împiedice de la îndeplinirea ei.

— Toţi avem o datorie de îndeplinit, şi nimeni nu te va împiedica s-o faci pe a dumitale. Am făcut până acum tot ce trebuia. Am chemat pe unul din cei mai vestiţi detectivi din Anglia, Peter Hardcastle, şi sper că el va dezlega taina.

Preotul dădu negativ din cap.

— Nu vreau să anticipez, dar crede-mă că nici o mie de detectivi nu vor putea dezlega taina morţii fiului meu. Mă voi întoarce după înmormântare. Sunt din ce în ce mai convins că pricina morţii lui nu poate fi stabilită pe cale naturală.

Seara preotul, Sir Walter şi Henry cinară împreună. Henry făcu o rugăminte.

— Unchiule Walter, am impresia că sunt dator lui Tom să petrec noaptea asta în camera cenuşie. Mi-aş da sufletul pentru ca să pot pătrunde misterul.

Dar Sir Walter scutură negativ din cap, iar preotul îşi exprimă dezaprobarea sa:

— Nu vorbi cu atâta uşurinţă. Îţi preţuieşti atât de puţin sufletul încât vrei să-l jertfeşti pentru îndeplinirea unei dorinţe bolnăvicioase? Căci asta e! Taina nu poate fi lămurită în felul acesta.

— Am primit o grămadă de scrisori de la anumiţi oameni care se oferă să petreacă o noapte în camera cenuşie, zise Sir Walter.

— Curioşii aceştia, care vor să dezlege misterul nu au nimic a face cu moartea fiului meu. Nici ei, nici oficialităţile nu vor reuşi să explice nimic. Am să-ţi spun eu altădată mai multe.

— Oricum nu putem accepta această înspăimântătoare întâmplare, fără să facem nimic! zise Henry.

— Cum aşa? Nu au spus chiar nepricepuţii aceea de la parchet, că Tom a fost luat de mâna lui Dumnezeu. Şi eu vreau o explicaţie şi sunt mai convins ca tine că o voi obţine, dar asta, pentru că ştiu că va fi voia lui Dumnezeu ca să ne-o dea. Nu prin ajutorul ştiinţei sau al justiţiei o voi afla. Numai eu voi şti să găsesc adevărata cale.

După cină, preotul se duse la nora sa. Ea hotărâse să nu asiste la înmormântare, dar preotul nu se dădu bătut, ci căută tot felul de

argumente spre a o face să-şi schimbe decizia.

— Trebuie să goleşti paharul până la fund, căci asta este misiunea noastră. Nimeni nu ştie cât pătimim noi. Ai fost chemată să porţi o grea povară. E de datoria ta ca şi a mea să veghem la mormântul lui Tom.

Misterioasa moarte a ginerelui lui Sir Walter produse mare senzaţie în toate ziarele din Anglia şi sute de curioşi se îmbulzeau să vadă mortul. Numeroasele aparate fotografice îşi îndreptară lentilele spre convoiul funebru. Mary, sprijinită de Henry şi de Sir Walter se ţinu admirabil, deşi părea cea mai zdrobită dintre toţi. Pentru aceasta îi ajutase mult atitudinea preotului, care cu toate că asista şi preotul de pe vasul lui Tom, nu îngăduise să ţină altcineva slujba divină. Un număr imens de ofiţeri luase parte la ceremonie, căci căpitanul Tom May fusese foarte mult iubit.

Sicriul fusese înecat în flori şi coroane, iar Septimus May oficie slujba cu glasul limpede şi numai privirea lui tulbure şi faţa întunecată arătau cât suferea. La pogorârea sicriului în cavou, marinarii traseră o salvă, care avu un ecou prelung.

În seara zilei următoare, Septimus May se apropie de chestiunea pe care o anunţase de câteva ori până atunci. Mintea i se liniştise şi acum îşi expuse dorinţa sprijinind-o cu puternice argumente. El nu primi nicio obiecţie şi pentru gazda sa era desigur o uşurare că o personalitate atât de puternică luase totul în mâinile sale.

Doctorul Mannering petrecuse ziua în castel. La cină luă parte şi vicarul din Chadlauds, o rudă îndepărtată a familiei Lennox. Mannering sfătui pe Sir Walter să plece într-o călătorie împreună cu Mary.

A doua zi dimineaţa, trebuia să sosească Hardcastle. Trimisese vestea că sosirea să nu fie împărtăşită nici vecinilor, nici autorităţilor. De asemenea oamenii de serviciu nu trebuiau să ştie că venirea lui era în legătură cu tragica întâmplare. Autorităţile locale procedaseră, ca şi în cazul sorei Fonester, la examinarea camerei. Cercetarea fu însă superficială, căci se ştia că afacerea va fi încredinţată unor capacităţi superioare.

— După plecarea lui Hardcastle, te rog Sir Walter să părăseşti Anglia. Nu trebuie să aştepţi nici măcar raportul. Nimic nu-i mai bun pentru nervii zdruncinaţi decât o călătorie.

— Trebuie să-mi fac datoria şi vom vedea în ce constă. Dacă Hardcastle descoperă ceva, s-ar putea să aibă nevoie de mine. Oricum pot pleca din Chadlauds dacă misterul va fi dezlegat.

Acum începu să vorbească Septimus May şi cuvintele lui îi umplură pe toţi de mirare:

— În sfârșit, daţi-mi vă rog prilejul, să exprim dorinţa mea care-i va permite şi lui Sir Walter să-şi scurteze şederea aici. Ce mai calea-valea: cred că este datoria mea să petrec noaptea în camera cenuşie, şi vă rog să nu-mi puneţi nicio piedică. Ştiinţa omenească este o nerozie faţă de spiritul divin, şi dorinţa mea nu exprimă decât voinţa lui Dumnezeu, aşa cum mi s-a relevat în cursul numeroaselor mele rugăciuni. Sunt departe de a crede că totul s-a întâmplat după voinţa Atotputernicului. Dumnezeu ajută însă pe aceia care se ajută singuri şi eu datoresc fiului meu, Sir Walter, aşa cum dumneata eşti dator faţă de fiica dumitale, să încerc ceea ce voinţa cerească mi-a prescris.

În primele clipe toţi fură ca loviţi de trăznet. Sute de obiecţii stăteau pe buzele lui Sir Walter şi doar vicarul Prodgers, un bărbat înalt, slab dar energic, era tot atât de vrăjit de credinţa sălbatică ce transpira din propunerea preotului, pe cât erau ceilalţi de înspăimântaţi.

— Nimeni nu ia mai în serios ca mine, datoriile pe care le avem faţă de vii şi de morţi, zise Sir Walter. Mâine vine aici un om celebru şi dacă ai ceva de spus, te rog să vorbeşti.

— Nu-mi trebuie ajutoare înarmate şi cunoştinţe criminalistice. Eu mă ajut singur şi puterea mea e mai mare decât a oricui, Sir Walter. Voi petrece noaptea în camera cenuşie şi nu plec din Chadlauds până nu aduc la îndeplinire această hotărâre. Eu nu posed nimic din prevederea şi ştiinţa omenească. Puterea mea este în Dumnezeu pe care-l slujesc încă din tinereţe. N-am nici cea mai uşoară îndoială sau teamă. Mă încred numai în Dumnezeu, care a trimis această amărăciune pe capul nostru, şi sunt cel mai puţin în măsură de a cădea pradă duhului necunoscut care se ascunde aici. A venit vremea ca să luptăm cu el în numele Domnului şi să-ţi liberăm casa de el, odată pentru totdeauna. Duhul rău se va supune puterii celui Prea înalt, care va lucra prin mâna slăbănoagă a sclavului său.

— Credeţi că moartea fiului dumneavoastră se datoreşte unor cauze supranaturale? întrebă doctorul.

— Cum ar putea să fie altfel? Şi cum poţi întreba aşa ceva? Ştiinţa a

vorbit, sau mai bine spus, a amuţit. Nicio putere naturală nu a lucrat aici. A murit fără vreun motiv vizibil. Dacă în Vechiul Testament, Dumnezeu putea lua viaţa a mii de oameni cu o singură suflare, cum să nu poată azi stinge viaţa unui singur om, sau chema la sine pe un trimis al său? Cred în duhuri bune sau rele, cum cred în Sfânta Scriptură. Oricât aţi fi de tari, Dumnezeu este mai puternic decât oricine. Eu jelesc pe fiul meu numai din pricina dragostei oarbe ce i-o port, dar ştiu că Dumnezeu l-a luat de pe lume în vederea altor scopuri mai înalte. Poate ca un motiv ar fi acesta de a afla care este taina camerei cenuşii. Poate că nu duhul divin este legat de camera aceasta şi nu se poate elibera decât prin ajutorul lui Dumnezeu.

— Preţuiesc credinţa lui May, şi cred că dacă orice cauze naturale vor fi tăgăduite, atunci niciunul din tagma noastră nu ar trebui să se teamă să doarmă în camera cenuşie.

— Bine spus, aprobă May.

— Dar n-am terminat, continuă Prodgers. E cu neputinţă să împărtăşim părerea dumitale. Aparenţele sunt împotrivă. De două ori s-a întâmplat acelaşi lucru şi de fiecare dată o viaţă tânără s-a stins din aceleaşi necunoscute motive. Asta nu presupune că ştiinţa nu ar fi în stare să le găsească. Noi n-avem cunoştinţe chimice speciale, şi vă rog să amânaţi hotărârea dumneavoastră până la sfârşitul cercetărilor pe care le va întreprinde faimosul detectiv. Asta-i raţional şi raţiunea este tot de la Dumnezeu, evident, deseori rău întrebuinţat, dar în general e un dar care ajută religia şi progresul omenirii.

— Raţiunea, se împotrivi Septimus May, nu-i slujitoare credinţei, ci este cel mai înverşunat duşman al ei. Ceea ce metafizica numeşte intuiţie, iar eu glasul Domnului, unii spun clar, că fiul meu nu a murit de o moarte naturală. E de presupus că o putere răuvoitoare s-a liberat în noaptea când a murit Tom şi această putere vreau eu s-o îngenunchez, punând viaţa mea la dispoziţia Atotputernicului.

El nu putea concepe cum se pot împotrivi nişte creştini planului său şi se necăjea pe Sir Walter care voia să-l împiedice. Cum nu se puteau înţelege, Henry făcu o propunere.

— De ce numai unul să facă această probă? Şi eu am cerut ca să-mi fie permis a încerca răzbunarea lui Tom.

— Te rog nu întrebuinţa acest cuvânt, zise Prodgers.

— Şi eu simt o pornire tot atât de puternică, precum tatăl lui Tom.

Acesta mi-ar fi admis cu siguranţă. Pot să jur că nu a fost nicio luptă. El sta la fereastră şi atacul s-a produs din spate.

— N-a fost niciun atac, Henry, zise Sir Walter.

— Moartea e un atac, unchiule, cel mai grozav ce se poate năpusti asupra unui om. Te rog să-mi îngădui să stau împreună cu Mr. May. El se va ruga, iar eu voi veghea.

— Dumneata introduci tocmai elementul de care trebuie să mă feresc mai mult, obiectă preotul. Prevederea omenească şi armele omeneşti nu vor face decât să mă stingherească.

Plin de tulburare, May strigă:

— De ne-ar da Dumnezeu un semn!

— Eşti tulburat, zise Sir Walter după o scurtă tăcere în care nimic nu se întâmplă, şi nu ştii ce spui. Mâine vor începe cercetările pe care le cred necesare şi pe care lumea întreagă are dreptul să le ceară. Dacă nicio dezlegare nu se va ivi, atunci sunt gata să iau în consideraţie propunerile dumitale şi sunt sigur că toţi oamenii cu frica-n Dumnezeu, se vor ruga împreună cu dumneata.

— Credinţa dumitale, e slabă? răspunse May, şi plecă zicându-le noapte bună.

— E foarte enervat, zise Mannering. Ar trebui să fie sub pază, atât camera cât şi el.

După ce plecară toţi, Sir Walter urcă treptele împreună cu nepotul său şi amândoi se opriră o clipă în faţa camerei cenuşi. De când cu nenorocirea uşa rămăsese larg deschisă şi înăuntru ardea o lampă puternică. Nimeni n-avea voie să intre în cameră, afară de Sir Walter şi Henry.

— Am cuvântul tău de onoare că nu intri în cameră în noaptea asta zise Sir Walter. Starea preotului este în aşa fel încât trebuie să-i dau dreptate lui Mannering. Nu cumva să întreprindă May ceva din proprie iniţiativă, de aceea te rog să-l observi. Dacă vine te rog să mă chemi îndată. Mă gândeam să spun lui Countes şi Masters să te ajute dar asta va da loc la prea multe comentarii.

— Nu, nu. Am eu grijă de el, fii liniştit. Cred că va fi foarte obosit şi va adormi repede.

— Asta-i şi părerea mea. Îmi pare rău că nu te pot ajuta dar sunt extrem de obosit. Se despărţiră şi Henry se duse în partea de apus a castelului unde era găzduit May. De-abia la răsăritul soarelui, May se

duse în camera lui. Veghea lui fusese inutilă căci Septimus May nu dăduse niciun semn de viaţă toată noaptea.

V

PUTERI INVIZIBILE

Peter Hardcastle sosi la Chadlauds pe la orele zece dimineaţa din Paddington. De la Newton Abbot sosi cu automobilul. Detectivul avea în urma sa o viaţă încărcată şi încununată de succes. Mijloacele teatrale extraordinare pe cam le întrebuinţa pentru scopurile sale, şi fantasticul meseriei sale îl făcuse eroul tuturor sufletelor romantice. Toate femeile erau amorezate de el şi s-ar fi putut căsători şi retrage în viaţa particulară oricând.

Totuşi nu avea timp pentru femei căci nu-şi iubea decât meseria. Munca sa care-l punea în contact cu latura întunecoasă a societăţii făcuse din el un cinic. Totdeauna fusese nevoit să se bazeze numai pe propriile sale puteri şi conştiinţa iscusinţii sale unită cu o nezdruncinată îndărătnicie şi cu dedicare totală „artei“ sale, cum o numea el, îl făcuseră în douăzeci de ani o celebritate mondială. Tatăl său avusese o mică prăvălie iar mama sa ţinuse un restaurant.

În serviciul statului, Peter Hardcastle ajunsese la vârsta de 40 de ani, dar acum voia să plece de la Scotland Yard şi sa lucreze ca detectiv particular. Misterul din Uradlach era ultima sa însărcinare oficială.

Cazul, ale cărui amănunte le cunoştea foarte bine îl interesa şi ştia că pricinuise o senzaţie mondială. Ca om de afaceri îşi dădu seama ce va însemna pentru viitoarea lui practică dezlegarea unei astfel de taine. De la început se văzu ce poziţie luase în faţa lucrurilor şi Sir Walter, asupra căruia vorbele preotului făcuseră o impresie mult mai adâncă decât el însuşi îşi îngăduie să vadă, se găsi în faţa unei concepţii cu totul opuse.

Hardcastle nu dovedea nici urmă de superstiţie. După dorinţa lui nimeni nu ştia cine se ascundea sub titlul de „prietenul lui Sir Walter“.

Peter era un mare actor. Venit în atingere cu toate straturile societăţii, putea, graţie darului sau de imitaţie să pară ca exterior şi intelect din orice clasă socială ar fi vrut. Credea că poate imita nu numai formele exterioare ale mediului înconjurător dar însăşi mentalitatea respectivă.

Hardcastle nu era prea înalt, avea părul blond, şi o figură cu expresia feminină. Avea ochi cenuşii, buzele foarte subţiri iar când vorbea lăsa să se vadă două şiruri de dinţi puternici. Faţa sa incoloră n-ar fi izbit pe nimeni. De altfel acesta era însăşi scopul său, în vederea căruia învăţase arta de a se grima şi de a-şi schimba timbrul vocii.

Sir Walter fu surprins de mutra comună a lui Hardcastle şi de tinereţea sa. El îşi închipuise cu totul altfel pe celebrul detectiv şi felul de a vorbi lui Hardcastle, măsurat şi rece ca şi înfăţişarea lui mediocră, îl duceau mult în eroare.

Totuşi Sir Walter observă că are de a face cu un om care nu se subestimează. Fără a fi arogant, arăta oarecare siguranţă şi voinţă, care-şi exercită imediat influenţa şi făcu să fie uitată înfăţişarea lui prea obişnuită. În timpul dejunului vorbi puţin, dar urmări cu atenţie conversaţia. Îl observă pe Henry care vorbea rar, dar îl privea cu mult interes. Hardcastle era bine instruit, cu mult mai bine decât cei de faţă.

Preotul reveni la propunerea sa din seara din ajun, fără ca Hardcastle să lase într-un fel oarecare să se întrevadă mirarea sa.

— Legea spune că între cei morţi şi cei vii nu este nicio legătură, răspunse el preotului care socoti aceasta drept o provocare.

— Asta este o supoziţie pe cât de neroadă pe atât de învechită, care a fost de mult depăşită de experienţă, şi ar fi timpul ca astfel de blasfemii să fie şterse din legi.

Trebuie să spun astfel deoarece legea calcă aici cuvântul lui Dumnezeu şi multe legi votate de parlament n-au făcut decât să aducă nenorocire pe pământ. E vremea ca legile învechite să fie împrospătate pentru uzul unei noi generaţii.

— Afirmaţia din urmă se conformă, şi cu vederile mele, zise Hardcastle.

Henry spera o obiecţie. Îl interesa părerea lui Hardcastle asupra teoriei spiritiste.

— Goethe a spus că materia nu poate exista fără spirit şi nici spiritul fără materie. Sunteţi de aceeaşi părere, d-le Hardcastle?

— În parte. Materia poate exista fără spirit şi avem destule dovezi,

dar sunt convins că spiritul fără materie nu poate exista.

— L-aţi înţeles greşit pe Goethe, strigă May. În metafizică…

— N-am nicio aplicaţie pentru metafizică. Credeţi-mă ca moftul metafizicii nu contează deloc pentru un criminolog. Lupta cuvintelor n-a adus până acum lumii victoria mult aşteptată. Viaţa-i tot atât de adevărată, cât e adevărat ca eu stau pe scaunul acesta.

— Vasăzică nu crezi în supranatural! întrebă May.

— Absolut deloc!

— Ciudat. Şi dacă-mi permiţi să te întreb cum umpli, dumneata golul vieţii dumitale, golul pe care îl pricinuieşte lipsa credinţei?

— N-am resimţit niciodată acest gol, căci din tinereţe am fost sceptic. Fără îndoială pentru cei care au crescut în mijlocul superstiţiilor revenirea la raţiune le poate lăsa un gol în suflet, dar pentru oamenii raţionali minunile naturii, opririle oamenilor şi cerinţele vieţii ajung ca să umple orice fel de gol sufletesc.

— Cu astfel de convingeri, nu vei reuşi aici, zise preotul cu siguranţă.

— Ce vă face să fiţi atât de sigur?

— Pentru că în faţa dumitale sunt lucruri, care nu îngăduie o explicaţie materială. Sunt nişte întâmplări suprafireşti sau dacă vrei supranaturale.

— Fiecare lume cu vremea ei, asta-i deviza mea, zise Hardcastle. Mai întâi trebuie să încercăm toate posibilităţile.

— Au fost încercate. Un lucru aş vrea să mai ştiu de la dumneata! Crezi în viaţa viitoare?

— Adică în fericirea veşnică sau urgisirea eternă a oamenilor?

— Cum vrei să-i spui. Un creştin nu se poate îndoi de acest lucru. Pentru mine problema raţionalismului este următoarea: cum poate omul să aibă convingerea deplină că nu există o viaţă viitoare? Până şi păgânii au această credinţă.

— Răspunsul meu rezolvă întreaga întrebare, din punctul meu de vedere. Păgânii ajung la această credinţă prin fenomenele naturii pe care nu şi le pot explica, prin visele lor, etc. Toate aceste lucruri creează superstiţia. Neştiinţa lor le-a produs spaima, spaima a creat zeii şi demonii. Această moştenire funestă a fost transmisă apoi din generaţie până în ziua de azi.

— Cu alte cuvinte religia creştină nu-i decât o urmare a visurilor

sălbaticilor?

— În general, da! surâse Hardcastle. Se ştie că visurile sunt produse de multe ori de indigestie. Bucătăria oamenilor primitivi era foarte sumară, ceea ce explică excesul de vise, şi de aici credinţa neîntemeiată într-o altă viaţă.

Sir Walter, observând căutătura înfuriată a preotului, încercă să schimbe vorba, şi acesta pricepând totul, reţinu un drastic răspuns, cu rezerva mintală de a mai ataca încă odată aceste probleme pe care detectivul le considera cu atâta uşurinţă.

După dejun Hardcastle ceru o convorbire între patru ochi cu stăpânul casei. Timp de două ore şezură în bibliotecă şi Hardcastle ascultă relatarea evenimentelor. Puse câteva întrebări şi apoi ceru să vină Henry Lennox.

— Vreau să ştiu ce a fost între ei în noaptea fatală?

La venirea lui Henry, Hardcastle care şi-l închipuise într-un anumit fel se văzu silit să recunoască lipsa de temei a presupunerilor sale. Crezuse, că era vorba de o crimă obişnuită, mai ales după ce auzise că fostul admirator al lui Mary, Lennox, băuse împreună cu Tom May, îl văzuse ultimul în viaţă, şi primul mort. Poate Henry adusese vreo otravă necunoscută din Orient? Dar convorbirea pe care o avu cu Henry îi risipi orice bănuieli. Henry Lennox era cu desăvârşire nevinovat.

După ce primi toate informaţiile cu putinţă Hardcastle reveni la discuţia de la dejun.

— Înţelegeţi că eu sunt convins de existenţa unei explicaţii materiale a faptului, şi nu trebuie să vă mai spun că nu cred în teorii supranaturale. De-a lungul practicii mele totdeauna poveştile cu strigoi şi-au găsit o dezlegare materială în urma unor cercetări atente şi obiective. Când spunem, că ceva e supranatural, acesta e doar un fel de a vorbi. Nu există lucruri supranaturale, toate sunt naturale.

Se întâmplă uneori că rămân taine nedezlegate, dar asta nu-i decât o dovadă în plus pentru a arăta că mintea noastră este până acum mărginită. Totuşi eu cred că sunt foarte puţine lucruri care să rămână nelămurite, dacă ele cad în mâinile unor oameni fără prejudecăţi. Nădăjduiesc din tot sufletul că şi taina acestei întâmplări tragice va fi dezlegată.

— Dea Domnul să poţi dovedi dreptatea vederilor dumitale, zise Sir

Walter. Vreţi să vizitaţi camera cenuşie?

— Da, cu toate că, vă mărturisesc: ceea ce caut eu nu se află acolo, de aceea camera cenuşie mă interesează doar în al doilea rând. Eu nu pun în legătură moartea căpitanului May cu cea a sorei Forrester. Trebuie sa fie o simplă coincidenţă şi dacă ştiinţa medicală ar fi mai înaintată, ea ar fi descoperit desigur adevărata cauză a morţii lor. Nimic nu se întâmplă care să nu aibă o cauză.

Viaţa omului nu este un mecanism de ceasornic care să poată fi oprit la dorinţă. Deşi Sir Howard Tellones foarte rar greşeşte totuşi sunt de părere că nu trebuie să credem într-o identitate a celor două decese şi deci nici într-o cauză comună. Evident, asta-i o simplă presupunere, sprijinită şi de cei zece ani care despart cele două întâmplări. Eu ţintesc alte lucruri şi în special voi face cercetări cu privire la trecutul mortului şi la tot ceea ce i-a aparţinut vreodată. A călătorit mult şi poate a adus cu sine vreun lucru ale cărei funeste proprietăţi nici nu le-a cunoscut. Poate că avea duşmani pe care nu-i cunoştea nici el nici d-na Mary. După câte ştiu s-au cunoscut abia de 10 luni. Voi cerceta şi voi lua relaţii de la toţi camarazii săi.

— E ora unu aproape, zise Sir Walter. De obicei prânzim la două. Ce aveţi de gând? Numai eu şi un servitor bătrân cunoaştem prezenţa dumitale aici. Totuşi, deşi pentru toţi sunteţi Mr. Forbers, se poate ca ceilalţi să vă lămurească adevărata identitate.

— Mulţumesc. Voi vizita camera, casa şi poate că dacă d-na Mary nu-i prea indispusă, îmi va acorda o convorbire. Am să ştiu totul despre ginerele dumneavoastră, cariera sa, concepția sa despre viaţă, obiceiurile şi prietenii săi.

— Vă va spune bucuroasă tot ce ştie! răspunse Sir Walter şi amândoi se îndreptară spre camera cenuşie.

— Nu prea face impresia că-i frecventată de stafii, exclama Hardcastle când pătrunse în frumoasa odaie, în care soarele se răsfăţa în voie.

— Nu s-a schimbat nimic de-atunci, nu-i aşa?

— De ani de zile nu s-a schimbat nimic.

— Vă rog, descrieţi-mi cum l-aţi găsit pe căpitanul May. Poate că domnul Lennox ar putea să se aşeze în locul său dacă-şi mai aminteşte întâmplarea!

— Să-mi amintesc? N-am s-o uit în viaţa mea, zise Henry. Întâi l-

am văzut din grădină. Privea afară, îngenunchiat pe banca asta.

— Deschideţi vă rog fereastra.

Henry imita poziţia mortului, şi Hardcastle făcea la fel.

— Vă rog să faceţi rost de o scară. Vreau să examinez zidul şi de afară. Ideea mi-a descoperit multe lucruri, Sir Walter. Dacă-mi aminteşti la prânz vă voi povesti o istorie, cu ideea, viaţă şi moarte! Pe aici se poate foarte uşor intra şi ieşi.

— Nu chiar aşa uşor! Până la pământ sunt 11 metri.

— De unde ştiţi?

— Poliţiştii care au făcut primele cercetări, au măsurat-o luni.

— Au măsurat însă şi tăria zidului?

— Nu ştiu!

Hardcastle continuă examinarea camerei:

— Mobile vechi. Foarte vechi, pare-se.

— Bunicul meu le-a adus din Spania.

— Sunt foarte valoroase, desigur.

— Presupun.

— Splendide sculpturi. Şi uşa aceasta?

— Nu-i uşă, ci un dulap în perete, răspunse Sir Walter şi deschise uşa dulapului, care avea aproape doi metri înălţime, dar era gol. În fund se vedeau nişte umeraşe de haine.

— Într-un ceas, cred că voi termina cu examinarea camerei, domnilor! Voi sta aici până la ora mesei. Ginerele d-voastră se interesa de mobilele vechi?

— După cât ştim, nu. Pe el îl interesa nu conţinutul camerei ci reputaţia de a fi vizitată de stafii. El râdea de superstiţia mea, şi a vrut să petreacă noaptea înăuntru pentru ca a doua zi de dimineaţă să mă tachineze. Voia să „purifice“ camera, cum spunea el.

Hardcastle se apleca asupra vechilor tablouri în ulei.

— Portrete de familie?

— Da!

— Nici dumneavoastră nu aveaţi încredere în această odaie?

— Da! De la moartea sorei Fonester, mai ales.

— Şi de atunci n-a mai dormit nimeni aici?

— Nimeni. Precis.

— Ați plecat de atunci din castel, vreodată?

— Foarte des. De obicei lunile de primăvară le petrec pe continent,

în Italia sau în Franţa. Dar casa nu-i părăsită şi personalul e răspunzător de ea. Camera a fost totdeauna încuiată şi în absenţa mea cheia o păstrează Ablhan Masters, intendentul meu. Şi el împărtăşeşte repulsia mea pentru aceasta cameră.

Detectivul stătea cu mâinile în buzunar şi dădea din cap.

— Superstiţia este o putere ciudată. Noaptea o hrăneşte, de unde expresia: „puterea întunericului“! Nu v-aţi întrebat de ce spiritiştii lucrează totdeauna în întuneric?

— Fără îndoială, spre a fi mai accesibilă spiritelor.

— Dar de ce e noaptea propice tuturor apariţiilor şi fenomenelor supranaturale?

— Revelaţiile se întâmplă de obicei noaptea. Spiritiştii spun că spiritelor le este mai uşor să se materializeze în obscuritate.

— Da, pentru că atunci e timpul când corpul omenesc este mai obosit şi mintea mai slabă. Am observat că asupra unora noaptea are o influentă deprimantă.

Mi-amintesc de o crimă celebră pe care am bănuit-o apărând în timpul nopţii. Ucigaşul era îmbrăcat şi grimat, ca victima. Strigorii au decăzut. Valul de superstiţii prezente şi interesul tot mai mare pentru ocultism este o urmare a războiului, iar mediumii ca şi prezicătorii trag foloase din acest lucru. Îi pedepsim pe aceşti pungaşi, dar nu pe naivii care se duc la ei. Dacă ar fi după mine aş da şase luni închisoare, tuturor femeilor şi bărbaţilor care-i frecventează și-i încurajează pe aceşti escroci. Strigorii nu suferă lumina științei, aşa cum nu pot lucra la lumina zilei.

— Sunteţi poate sigur pe ce spuneţi.

— Nu totdeauna dar, în privinţa aceasta, da, Sir Walter. Am văzut prea multe. Metafizica e neapărat condamnabilă.

Sir Walter începu să-l considere pe Hardcastle cu neplăcere. Cu toate că acesta vorbea foarte calm, în cuvintele sale era ceva batjocoritor şi provocător.

— În chestiunile acestea trebuie să vorbiţi cu Mr. May, căruia nu-i va fi greu să vă răspundă.

— Preoţii nu văd aici nicio dificultate, şi degeaba discuţi cu ei, întrucât nu pleacă dintr-un acelaşi punct de vedere. Ce spune domnul May?

— Eu cred, că în cameră există un spirit invizibil, care are puterea

de a acţiona asupra oamenilor Nu spune dacă este un spirit rău sau bun!

— Dar a făcut un rău?

— Din punct de vedere, sigur! Dar cum după părerea d-lui May, „căile Domnului sunt necunoscute“ nu se poate spune că a făcut rău, decât din punct de vedere omenesc.

— Ce rudă era decedatul cu Mr. May?

— Era fiul său.

Hardcastle tăcu o clipă apoi spuse:

— Aţi observat câți fii de preoţi se duc în marină?

— Nu.

— Se întâmplă totuşi, foarte des.

Detectivul îi devenea lui Sir Walter din ce în ce un tip mai antipatic.

— Noi plecăm, zise el. Dacă aveţi nevoie de mine, sunt în bibliotecă. Soneria aceasta-i pentru servitori. Broasca uşii am stricat-o când am forţat intrarea şi încă nu-i reparată. Dacă vreţi puteţi închide uşa. Ultimele zile a stat mereu deschisă şi în cameră lumina a fost aprinsă.

— Mulţumesc. Mai am de strâns câteva date precise şi apoi vin să vă văd. Hornul a fost cercetat?

— Nu! Dar e prea strâmt pentru un om.

Sir Walter plecă împreună cu nepotul său şi Hardcastle închise uşa. Îndată ce se depărtară propti la uşă un scaun greu.

Timp de o oră nu mai auziră nimic despre Hardcastle. Cei doi Lennox se însoţiră cu Mary şi Septimus, pe terasă. Mary era nerăbdătoare să audă părerile detectivului dar Sir Walter îşi exprimă neîncrederea sa. Se plimbară încoace şi încolo, pe terasă, în timp ce copoiul lui Sir Walter se ţinea după ei. Henry o întreţinu pe Mary şi-şi expuse ideile sale asupra lui Hardcastle.

— Ar vrea să-ţi vorbească, spre a lua informaţii despre trecutul lui Tom.

— Am să-i spun tot ce ştiu şi Mr. May mă va ajuta.

— Despre unele lucruri se interesează cu multă iscusinţă, dar despre altele cu prea mare încredere în sine. Socrul tău nu se va înţelege cu el. Hardcastle râde de orice încercare de a explica în mod supranatural nenorocirea noastră.

— Cum îi spuneam lui Mary, se amestecă May care auzise ultimele

cuvinte, nu cred că va reuşi. Îşi pierde vremea. Unui astfel de om oricât ar fi de inteligent, nu i se va prezenta nicio explicaţie. Mai degrabă aştept dezlegarea acestei tării de la un copil nepriceput decât de la el. Hardcastle este prea încrezut şi prea prins în necredinţa sa.

— Are ceva în el care-mi displace enorm, mărturisi Sir Walter, deşi ştia că n-are niciun motiv plauzibil, care are maniere distinse, vorbeşte ca un gentleman şi nu face nimic care sa te poată jigni câtuşi de puţin.

— Ai prejudecăţi, unchiule!

— Poate, Henry, dar eu am puţine prejudecăţi.

— Spune mai bine, intuiţie zise preotul. În subconştient ai siguranţă că omul acesta nu va reuşi şi că prin lipsa sa de credinţa îi vor fi înşelate toate aşteptările. El se îndrepta spre acest lucru fără credinţă şi dezlegarea este prea din faţa inteligenţei sale.

Mary îi părăsi şi vorbiră, apoi despre detectiv fără a izbuti să cadă de acord.

— Tinerii spun că bătrânii-s nebuni, dar aceştia ştiu că tinerii sunt naivi, zise Sir Walter, care în controversa dintre Henry şi Mary, părea să dea dreptate acestuia din urmă.

— Dar nu-i aşa tânăr! Are patruzeci de ani, unchiule!

— Îl credeam de treizeci şi are ideile unui om foarte, foarte tânăr.

— În împrejurarea asta, doar!

— Pe de altă parte, consideră camera cenuşie ca pe ceva secundar şi este sigur că secretul este în afara ei. Crede că foarte repede va reuşi să afle tot ce poate spune camera…

Se auzi gongul care suna de prânz.

— Du-te şi cheamă-l la masă, Henry, zise Sir Walter.

Acesta bucuros de a putea schimba câteva cuvinte între patru ochi cu Hardcastle, dădu fuga.

Ușa camerei cenuşii era închisă şi May simţi că se deschide greu. Împinse cu putere şi abia atunci văzu semnul. Neliniștit privi în jur, căci nimic nu răspundea intrării sale zgomotoase. Camera păru întâi goală, apoi pe covor zări un notes. De-abia acum zări, lângă pat, corpul lui Hardcastle, care zăcea pe podea cu faţa în jos. Se aplecă să-l ridice. Corpul era cald şi membrele se mişcau dar Hardcastle era leşinat, dacă nu chiar mort. Pe chipul său se oglindea o mirare extremă şi ochii săi nu-şi pierduseră strălucirea.

VI

ORDINUL DIN LONDRA

Frica îl năpădi pe Henry Lennox aşa cum nu i se întâmplase în tot timpul războiului. Lăsă corpul fără simţire jos şi avu siguranţa că Hardcastle era mort. Când aduse vestea jos, Sir Walter şi Masters, îl priviră cu groază.

— E mort, atât putu spune, apoi căzu moale într-un scaun şi-şi îngropă faţa în mâini. Din nou fusese el vestitorul unei morţi în camera cenuşie. De amândouă dăţile văzuse primul tragedia şi fusese primul care o anunţase. Gândul acesta i se înfipse stăruitor în creier ca şi cum ar fi pierdut o rudă scumpă. Mary rămase cu el să-i pună întrebări, în timp ce Sir Walter şi Masters, urmaţi de Septimus May urcară treptele. Şi acesta din urmă era tulburat, totuşi nu-şi putea ascunde un sentiment de triumf.

— E aproape, dar faţă de mine şi de dumneata n-are nicio putere. Acest sceptic înverşunat i-a fost o victimă foarte uşoară.

— De ce n-a făcut Dumnezeu, să te fi ascultat ieri? făcu Sir Walter, poate că omul acesta nevinovat nu şi-ar fi pierdut viaţa aici.

— Sufletul lui era otrăvit. Îi sosise ceasul.

— Nu-mi vine să cred. E cu neputinţă să-l fi surprins moartea aşa repede. Poate că-l mai putem salva.

Se plecară asupra cadavrului pe care Masters şi Fred îl scoaseră pe coridor.

— Adu repede nişte rom, Fred, zise Maşter, trebuie să-i dăm imediat ceva. Nu-i simt bătaia inimii, dar poate mă înşel.

Hardcastle fu întins cu faţa în sus. Îi ridicară capul şi în timp ce aştepta Sir Walter spuse:

— Ultima lui întrebare a fost: De ce se arată stafiile numai noaptea şi ziua nu!

— Biet păcătos, zise preotul.

Toate încercările de reînsufleţire fură zadarnice. Când Mannering, adus de Henry, intră, nu putu decât să constate moartea, fără a găsi vreun motiv vizibil. Cadavrul nu prezenta nicio rană şi nici vreo altă urmă. Cazul părea foarte asemănător cu cel al lui Tom May: moartea fusese fulgerătoare.

Mannering se găsi în faţa unei noi dificultăţi. Mary veni la el în timp ce se afla cu Henry şi Sir Walter în bibliotecă, şi le spuse că în graba de a da telegramele necesare uitase de Septimus May.

— E foarte agitat, se plimbă în lung şi în lat în camera cenușie, de unde nu vrea să iasă şi citeşte din Biblie. Vorbește cu spiritul care, după părerea lui, îl ascultă. Ar fi comic, dacă n-ar fi înfricoşător. Trebuie să-l silim să iasă de-acolo.

— Credinţa-l întăreşte. Până acum m-am opus, dar de aici înainte nu mai zic nimic, declară Sir Walter.

— Trebuie să-l scoateţi, căci se joacă cu moartea.

Se duseră la May şi-l găsiră cu chipul inundat de o bucurie sălbatică şi cu ochii ieşiţi din orbite.

— Facă-se voia Domnului, strigă el, totuşi nu se opuse de a fi scos afară.

— Viitorul e al meu, spuse ceva mai liniştit. Nu vă puteţi împotrivi datoriei pe care o am, Sir Walter. Aţi greșit ieri şi iată urmarea acestei greşeli, dar cred că nu o veţi repeta.

Agitaţia lui se potoli şi el fu cel care propuse ca toată lumea să meargă la masă. Faţă de mort, arăta o indiferenta totală. Sir Walter care era zdrobit nici nu-l auzea. La îndemnurile lui Mary se reculese, dar apoi îşi exprimă dorinţa să rămână singur. Se scuză faţă de Henry şi Mannering, rugând să facă ei toate formalităţile.

— Ce-i Prinţ? zise câinelui care se gudura pe lângă el.

— I-e foame, răspunse Mary.

— Spune să-i dea imediat de mâncare, spuse bătrânul şi plecă. Mary voii să-l însoţească, dar Mannering o reţinu.

— Lasă-l singur. S-a tulburat rău, dar se va linişti. Diseară să-i dai bramul său şi mai ales ai grijă să nu audă nimic care ar putea să-l emoţioneze din nou.

Seniorul din Chadlauds păşi cu greutate spre locul său favorit, unde se aşeză greoi. Starea era împărţită între deznădejde şi uitare.

Concepţia lui despre viaţă, despre existenţa regulată a oamenilor fusese zdruncinată de ultima nenorocire. Lumea întreagă se prăbuşea peste el. Realitatea devenise un coşmar din care nu mai putea evada. Se gândi la viaţa sa, care se petrecuse pe temeiul anumitor principii religioase, care-l mângâiau la supărare şi-l temperau la bucurii. Nu văzu decât o încercare divină în faptul de a fi privit ca un obiect curios şi de a renunţa la dispreţul faţă de lumea cealaltă şi care constituia pentru el cel mai mare privilegiu al bogăţiei.

Toate se năruiau şi zilele care trebuiau să vină, păreau că vor fi încărcate cu noi lovituri care până la urmă îl vor omorî.

Viaţa devenise pentru acest om înlesnit, un prilej de brutalităţi. Se văzu în gura lumii, în faţa judecăţii, sub cine ştie ce acuzaţie, părăsit de toţi. Curajul nu-i lipsea, dar nu asta-i trebuia acum. Era atât de pierdut în gândurile privitoare la viitorul său încât uitase realitatea prezentă, care după o clipă îl umplu de o spaimă nouă.

Peter Hardcastle, un om de o celebritate mondială, murise în castel. Nici nu era în stare să-şi închipuie urmările acestei noi tragedii.

Încă nu putuse asimila realitatea morţii ginerelui şi parcă tot aştepta să-l vadă intrând, sau să-i audă râsul voios. O idee-i veni, atât de simplă, încât Sir Walter se osteni să nu o uite, căci i se părea foarte însemnată. Nu mai era nicio îndoială că Tom May şi Peter Hardcastle îşi pierduseră viaţa din pricina aceleaşi puteri misterioase. Septimus May spusese că astfel de lucruri se mai întâmplaseră, în vederea verificării credinţei oamenilor, şi desigur avea dreptate. Bătrânul se hotărî să se dea de partea preotului, şi merse atât de departe, încât îşi făcu reproşuri pentru lipsa lui de credinţă care pricinuise moartea unui om nevinovat. Justiţia nu-l putea învinovăţi de acest lucru, căci scepticii îi vor da dreptate de a fi interzis preotului accesul în camera cenuşie, dar el ştia acum că făcuse o greşeală. O astfel de povară era greu de dus şi Sir Walter se hotărî s-o lepede. Aici se întâmplase ceva care nu putea fi întâmpinat decât de o putere divină. Septimus May avusese dreptate deplină. Sir Walter se lăsă convins ca un copil în faţa unui lucru nou.

Din nou reveni la amănunte. Puterea aceasta ascunsă, care numai noaptea lua fiinţă, dovedise că poate lucra şi ziua. De ce nu? Să-i limitezi timpul, însemna să-i limitezi puterile şi numai Dumnezeu ştia ce forţă zăcea acolo. Sir Walter refuza orice explicaţie care nu se baza

pe religie. Acum îşi dădea seama că nu există nicio explicaţie naturală, pentru cele ce se întâmplaseră în camera cenuşie şi că numai pe calea credinţei creştine, pacea va domni iarăşi în casa lui.

Din nou gândurile sale se îndreptară spre trecut şi-şi aminti de soţia sa. Ea-i deşteptase gustul pentru călătorii în străinătate. Înainte de a se însura nu părăsise Anglia, decât pentru vreo croazieră. Acum îşi amintea de călătoriile pe care le făcuse împreună cu soţia sa şi încetul cu încetul se linişti. Era încă cufundat în gânduri când veni Mary urmată de Prinţ. Îi aducea o manta şi o umbrelă, căci venea ploaia. Cu greutate, bătrânul se întoarse la realitatea prezentă.

O telegramă venise din Londra, în care se cerea ca d-rul Mannering să telefoneze la Scotland Yard. De aceea, acesta plecase la New Abbot şi până la sosirea sa nu se putea întreprinde nimic. Fără a cunoaşte gândurile tatălui său, Mary îl rugă să plece amândoi, fără nicio amânare, în călătorie.

— Lasă casa în mâna poliţiei şi ia-mă cu tine, tată, zise ea. Prezenţa noastră nu-i de niciun folos şi sunt sigură că autorităţile nu se vor lăsa până nu vor face cercetări cu mult mai serioase ca până acum. În astfel de prilejuri, sunt în elementul lor.

— Cu plăcere aş pleca, spre a îndepărta astfel toate neplăcerile ce-mi stau în cale. Moartea lui Tom era de ajuns, dar acum vom fi în centrul interesului public. Şi eu aş vrea sa plec, dar e cu neputinţă, chiar dacă ni se îngăduie. Datoria poliţiei este să bănuiască pe toţi cei din casa mea, inclusiv pe mine. Tot ce s-a întâmplat a fost la mine în casă şi trebuie să dau toate lămuririle necesare. Niciun Lennox nu a fugit vreodată din faţa datoriei sale. Moartea acestui om celebru va atrage atenţia şi toate puterile autorităţilor se vor încadra, spre a găsi făptaşul. Ei vor să răzbune moartea lui Hardcastle, care, deşi mie personal nu-mi era simpatic, a făcut mult bine lumii punându-şi inteligenţa sa în serviciul unei cauze nobile. A avut o activitate nepreţuită, chiar dacă nu era pe placul nostru.

Se duse în bibliotecă şi Henry, anunţă de la fereastră, sosirea lui Mannering.

— Vor răsturna toată casa cu susu-n jos.

— Nu vor mai trebui să se mai obosească şi nici dumneata să te mai îngrijorezi, zise Septimus May. Nu pot sosi înainte de mâine dimineaţă şi până atunci…

Lennox îl întrerupse.

— Ne închipuim ce gândesc ei şi ce vor face şi nu-i putem împiedica!

„Vor presupune că Hardcastle, după ce a rămas singur, din cauza morţii lui Tom, fără să vrea a dat de ştirea asasinului. Acesta văzând pericolul a întrebuinţat aceleaşi mijloace necunoscute de ucidere şi-a scăpat de el. Poate că vor descoperi vreun nebun, care se ţine ascuns şi de a cărui existenţă nici nu am auzit. Poate vor bănui vreo greşeală criminală, a mea, a unchiului sau a mai ştiu eu cui. În orice caz vor căuta o explicaţie naturală fără să ia în seamă alte idei.“

Preotul protestă dar Henry n-avea poftă să-l asculte iarăşi.

— Am şi eu dreptul, ca şi dumneata să-mi spun părerea şi sunt convins că în toate aceste maşinaţii există mâna unui om.

Mary vesti venirea lui Mannering. Micul automobil al doctorului era însă urmat de o ambulanţă, Mannering telefonase la Londra şi primise de acolo recomandaţii pe care nu le înţelegea. Un moment se feri să vorbească în faţa lui Mary, apoi o rugă să-i lase singuri.

— Celor de la Londra le-au venit idei cam sucite, începu el, căci ei privesc lucrurile cu totul altfel. Cred că pot certifica moartea unui om. Totuşi am primit o notificare din Londra, să trimit chiar azi corpul lui Hardcastle. Trebuie să dea toate îngrijirile preventive, să aibă căldură şi aur şi aşa mai departe. Păreau a fi de părere că dacă în camera cenuşie e atât de uşor să se stingă o viaţă, sau viaţa nu-i stinsă de tot, sau că ştiinţa să o readucă în corpul celui mort. Desigur este o neîncredere faţă de mine ca şi cum n-aş putea deosebi între un mort veritabil şi unul aparent, dar n-am ce face, trebuie să mă supun ordinului. Voi pleca cu cadavrul la Londra şi dacă ei nu-l vor găsi mort de-a binelea, atunci… Mi-ar părea foarte bine să vii cu mine, se adresă el lui Lennox. În Plymouth mai aşteaptă un funcţionar dar la Londra mi-ai putea fi de mult folos.

— Bucuros! N-ai nimic împotrivă, unchiule Walter?

— Dacă-i dorinţa lui Mannering, nu. Îi datorăm atât de mult încât nu-i vom putea plăti vreodată.

— Societatea lui n-ar fi foarte plăcută. La trenul din Newton se adaugă un vagon salon. În Plymouth şi la Paddrugton ne aşteaptă mai mulţi medici. Aici, vor veni, mâine dimineaţă, patru oameni cu acelaşi tren care a venit Hardcastle. Îndată după sosire, vor lua în primire

camera cenuşie şi restul casei.

— Pentru mine sunt bine veniţi, căci spre a lămuri această taină aş fi în stare să dărâm întreg castelul.

— Nu va fi nevoie de un astfel de sacrificiu, interveni May. Ţiglele pictate şi tencuiala sunt lucruri neînsufleţite. Ar fi ca şi cum am sfâşia un nor ca să găsim fulgerul. Dumnezeu nu va revela taina, nici la patru detectivi şi nici la patru sute. Apoi se întoarse brusc spre Mannering:

— De ce n-ai lăsat-o pe Mary să asculte ce-ai spus? Ce legătură au aceste lucruri în ce, şi cum ar fi putut s-o tulbure?

— Nu înţelegeţi? Era cât pe-aci să vă rog şi pe D-voastră sa ieşiţi, dar sunteţi bărbat. În ideea aceasta că Hardcastle ar putea să nu fie mort, rezidă ceva înspăimântător pentru Mary, căci dacă el va fi readus la viaţă, asta înseamnă că şi bărbatul ei ar fi putut fi salvat. Gândiţi-vă ce groaznică este această presupunere. Noi ştim însă sigur că Hardcastle o mort şi nu-i nevoie să o mai chinuim cu astfel de presupuneri fantastice.

— Îţi mulţumesc pentru prevederea dumitale, zise Sir Walter şi preotul aprobă şi el. Henry Lennox făcu preparativele pentru călătorie. Apoi urmă recomandaţiile doctorului şi-l transportară pe Hardcastle în ambulanţă, tratându-l ca şi cum şi-ar fi pierdut doar conştiinţa. Totul nu era decât o farsă caraghioasă după opinia lui Mannering, a cărui tristeţe nu-i apăru decât în timpul călătoriei. El duse cadavrul la Newton şi transportă targa în vagonul salon, ataşat la Plymouth. Încercă să menţină temperatura cu sticle calde la cap şi la picioare.

— Vor vedea ei, zise batjocoritor, că cu toată căldura artificială, răceala morţii a şi început să intre în trupul acestui nefericit. Dacă autorităţile recunosc moartea n-am nimic de zis. Poate însă că nu. Poate că nu mai sunt la curent cu noile descoperiri.

Nici Mannering, nici Henry nu se gândiseră prea mult la Chadlauds. Extraordinarul misiunii lor le ocupa minţile şi abia în zori, când trenul înainta cu greu prin ceaţa ce prindea să se limpezească, începu Henry să vorbească despre verişoara lui.

— Sper că bătrânii n-o vor nelinişti pe Mary astă seară. I-am spus unchiului Walter că May, după mine, nu e întreg la cap şi va încerca din nou să-l învingă pe unchiul Walter, în lipsa noastră.

— Crezi că persistă în dorinţa lui, după toate câte s-au întâmplat?

— Ai uitat ce s-a întâmplat? Ai fost prea ocupat.

— Nu, Mary m-a rugat să-l liniştesc pe socrul ei şi să-l fac să vină la masă. Cred că a mai cugetat de atunci asupra faptului şi a văzut că se joacă cu moartea.

— Nici gând. „Viitorul e al meu“, astea au fost ultimele sale cuvinte, ceea ce înseamnă că nu a renunţat să petreacă noaptea aceasta în camera cenuşie.

— Trebuia să-mi spui asta, înainte de a fi plecat. Ne putem bizui pe Sir Walter care ştie ce urmări grozave poate avea, indiferent că nebunul acela nu le vede.

— Îmi pare rău că trebuie să te neliniştesc, dar am impresia că nu ne mai putem bizui nici pe unchiul meu. Era foarte zbuciumat azi, şi pe drept cuvânt. Realitatea i-a jucat o festă atât de înfricoşătoare, încât mă tem ca nu cumva să încerce acum o soluţionare supranaturală.

— Vrei să zici că-l va lăsa pe May să doarmă în camera cenuşie?

— Cred că nu, căci alaltăieri seara i-a interzis-o cu energie, şi m-a rugat chiar să-l supraveghez pe May. Totuşi, de când cu moartea lui în plină zi, a devenit mai maleabil, şi eu nu sunt acolo ca să-l sprijin.

— Acum e prea târziu. Dacă a fost să se întâmple ceva, apoi până acum s-o fi întâmplat. Să sperăm că au rămas cu mintea întreagă.

— De aceea, spun, că mă tem să n-o neliniştească pe Mary. Ea e fără putere faţă de ideile socrului său şi nici nu se poate împotrivi vreunei hotărâri a tatălui ei.

— Nu ne mai chinuim aşa cu gândurile. Cum va fi cu putinţă, vom telegrafia după veşti.

O ploaie puternică bătea în geamurile vagonului şi furtuna care-i însoţea se potrivea cu gândurile lor sumbre.

— Acum mă gândesc la copacii din Chadlauds şi pariez că la întoarcerea mea, unchiul Walter o să-mi spună o poveste întunecată cu ţigle aruncate de pe acoperiş.

— Dacă asta ar fi totul, nici nu mi-ar păsa, zise Mannering, dar mi-ai băgat în suflet o nelinişte infernală. Dacă iar se va întâmpla ceva, atunci se va spune că Sir Walter ar fi trebuit s-o ştie mai bine ca oricare altul.

— Şi ştie mai bine, dar acum e zdruncinat rău. Totuşi nu-mi fac sânge rău ca dumneata. Mary e împotriva lui May şi chiar dacă unchiul ar fi de partea lui, nu cred că va ceda.

— Cred şi eu că nu. Ar trebui ca odaia să fie păzită de poliţie.

— Chiar aşa va fi de mâine înainte. Poţi fi sigur că de data aceasta cercetările nu vor înceta până nu se va ajunge la un rezultat oarecare. Nu înţeleg doar pentru ce zece oameni ar fi mai buni decât unul singur, chiar dacă ar exista vreun pericol palpabil. Dacă chestia e supranaturală, atunci cu atât mai puţin.

Dr. Mannering nu răspunse, căci citea într-o agendă, pe care avea de gând s-o predea poliţiei londoneze.

— Bietul băiat. Credea că va da de cap afacerii, cum scria el aici, şi când colo ea i-a dat lui de hac.

— Tot timpul părea sigur de succes, şi nici nu se sinchisea de primejdii, zise Lennox. Cercetarea atentă a agendei dezvăluia lucruri interesante. Colegii lui ştiau că Hardcastle ţinea un jurnal al activităţii sale criminalistice, şi în unele din agendele lui pe care le răsfoiră apoi, găsiră indicaţii în observaţii care erau sortite unei prelucrări ulterioare. Aici regăseau cugetările pe care i le inspirase camera cenuşie înainte de a-l surprinde moartea.

— „Exclusivitatea este cheia succesului“, scria el. Întrebuinţează toată inteligenţa ta, şi nu cruţa nimic, spre a izola tot ceea ce nu are directă legătură cu scopul tău. În nouă cazuri din zece, calea directă e cea mai bună. În clipa când cauţi urma pe drumuri lăturalnice sau când laşi metafizica să intre în combinaţiile tale, se produce o zăpăceală întreagă, care se complică cu atât mai mult cu cât înaintează cercetările. Numai în romane, se întâmplă ca un caz complicat la culme să se dezlege printr-un amănunt neînsemnat.“

„În cazurile reale trebuie să iei problema de gât. Arta înşelăciunii aparţine în primul rând criminalilor, şi numai apoi celor care-i urmăresc. Odată ce-ai reuşit însă, să pui mâna pe un caz neobservat, garanţiile de succes sunt considerabile. E imposibil însă să te poţi ocupa de un caz fără a amesteca şi pe altcineva. În viitor, Scotland Yardul va lucra după concepţii cu totul diferite. Trebuie ca munca detectivilor să fie uşurată, nu îngreuiată. Totul trebuie ţinut secret, mai ales persoana detectivului respectiv, care ar trebui să umble pe la locul crimei, de cele mai multe ori deghizat. Ei vor…“

Aici se terminară reflecţiile lui Hardcastle. Afară de aceasta mai era o schiţă a camerei cenuşii şi altceva nimic. Când moartea-l lovise, gândurile lui Hardcastle erau cu totul depărtate de camera cenuşie.

O serie de fapte urmaseră plecării doctorului din Chadlauds şi Mary

se găsea din nou acum în faţa unui lucru înfricoşător. E greu pentru o femeie tânără să convingă pe un bătrân, mai ales când e vorba de lucruri în legătură cu religia. Sir Walter se dăduse de partea preotului şi la cină, Septimus May îi făcu din nou propunerea.

— În sfârșit suntem liberi, zise el. Providenţa a voit ca cei care erau de altă părere să plece, şi astfel voi putea să-mi fac datoria fără a mai fi împiedicat.

— N-ai să îngădui asta, tată. Credeam că tu…

— Lasă-mă să mănânc liniştit, se supără bătrânul. Înainte de ultima întâmplare nu trebuia să-l las pe d-l May, dar acum după ce moartea lui Peter Hardcastle mi-a sfărâmat încrederea, ar fi o prostie să nu-l mai las. Eu nu sunt de fier şi raţiunea are multe drumuri. Să mai cerem acum o explicaţie naturală, ar însemna o încăpăţânare zadarnică, şi eu cred că d-l May are dreptate.

— Ăsta-i un gând groaznic pentru mine ca şi pentru ceilalţi. Nu vă daţi seama ce ar însemna o nouă nenorocire, d-le May? Presupunem că în camera cenuşie e ascuns un duh rău: pentru ce ai fi dumneata mai în siguranţă decât Tom sau decât Hardcastle?

— Pentru că eu sunt înarmat, pe când ei erau fără apărare. Tinereţea râde de forţele depline ale religiei… Fiul meu era bun, cinstit, dar nu era credincios. Mai întâi ar fi trebuit să cunoască valoarea neasemuită a credinţei creştine. Cât despre Hardcastle, acesta şi-a făcut-o singur, căci părea mândru de concepţia lui păgână, şi nu-i de mirare că a fost chemat să cunoască o lege care-i era atât de necesară.

— Ştiu că Tom a fost chemat spre o viaţă superioară, zise Mary, dar asta nu înseamnă că Dumnezeu l-a luat la sine printr-o minune. Ştii că eu rabd această pierdere grozavă pentru mine, aşa cum m-ai învăţat, dar de aici şi până la a pretinde că lucrurile care au provocat moartea lui Tom sunt supranaturale, e o cale lungă.

— Cum îţi poţi închipui că ar fi naturale? întrebă tatăl său.

— Încă nu ştiu nimic, şi-l implor ca până când vom fi siguri că ştiinţa e neputincioasă, să nu încerce nimic.

— Nu-ţi fie teamă, copilul meu, răspunse Septimus May. Uiţi ce m-a adus la hotărârea aceasta. Ţi-aduci aminte că Hardcastle a dispreţuit şi şi-a bătut joc de părerea noastră că ar exista în camera cenuşie o primejdie supranaturală? Tom s-a dus nevinovat la moarte, pe când lui Hardcastle nu i se poate ierta cu uşurinţă.

„După credinţa şi capul meu, lucrurile stau altfel, şi eu opun acestei forţe misterioase o piedică de neînvins. Sunt preot bătrân şi în deplină conştiinţă de misiunea mea încep lupta. Armele mele sunt în aşa fel încât un spirit bun trebuie să li se supună, iar un duh rău va fi neputincios. Nu înţelegi că Atotputernicul nu a dat niciodată vreunei creaturi de-ale sale, chiar diavolului, puterea de a nimici pe împuterniciţii săi, sau de a lua în derâdere numele de creştin? Sub scutul lui poţi să treci prin iad fără teamă, căci iadul tremură de puterea adevărată."

Mary privi la tatăl său, implorându-i ajutorul, dar nu găsi mângâiere. Sir Walter era de aceeaşi părere cu preotul. Aici găsise în sfârşit un reazem în nenorocirile sale şi credea cu tărie în el. Până acum credinţa lui fusese şovăitoare, dar acum se alătură lui May, ale cărui păreri le susţinea cu adâncă convingere. Era orb în faţa primejdiei şi încăpăţânarea fiicei sale îl supăra. Ea încerca să-l liniştească şi-i spuse că nu mai e cel dinainte, o afirmaţie care-l mânie de-a binelea.

O rugă să tacă, căci găsi observaţiile ireverenţioase. Tânără femeie tăcu, jignită, în timp ce socrul ei îşi continua predica. Altădată i-ar fi părut comic, dar acum când tatăl său era gata să cedeze, şi toate argumentele ei pentru a-l opri fuseseră sfărâmate, o năpădi un puternic simţământ de spaimă. Voinţa lui Sir Walter era sfărâmată. Pierduse simţul realităţii şi trecuse de partea cealaltă, în timp ce nimeni n-o putea ajuta pe Mary. Septimus May lucrase asupra lui Sir Walter ca o primejdioasă otravă. Totuşi, el îşi expuse noile lui păreri cu mult mai calm şi mai rezervat decât May.

— După cum ştii, Mary, ieri am fost de părerea lui Henry şi Mannering, şi în urma insistenţelor mele, d-l May a renunţat. De-abia acum vedem că n-am avut dreptate. Azi după amiază m-am liniştit şi am cugetat logic. Amândoi, aceşti nefericiţi, au murit fără motive vizibile, căci cu siguranţă întreaga academie de medicină nu va reuşi să descopere nimic. Trebuie astfel să presupunem că moartea a fost produsă printr-o putere misterioasă şi infailibilă. Trebuie să înţelegi asta, copila mea. Eu sprijin pe d-l May şi totul a început să se clarifice, căci astfel am constatat că sunt pe drumul cel bun. Cred că dorinţa d-lui May de a dormi în camera cenuşie este foarte înţeleaptă şi corespunde cu misiunea sa preoţească. Eu îi împărtăşesc credinţa şi

siguranţa de sine.

— Ţie-ţi lipseşte credinţa, Mary, continuă Septimus May, altfel ai recunoaşte adevărul celor spuse de tatăl tău. Ascultă şi încearcă să înţelegi, ce înseamnă asta considerat, dintr-un punct de vedere superior şi altruist. Poate că voi găsi un răspuns la toate întrebările, cu viaţa de apoi, şi cu problema spiritistă, lucruri care interesează de-aproape biserica. Poate că aceasta-i o regiune necercetată încă şi în care voi reuşi totuşi să pătrund. N-am să mai râd niciodată de cei care se ocupă cu astfel de lucruri, şi n-ar trebui să dispreţuim pe nimeni care nu gândeşte la fel ca noi.

— Bine zis, făcu Sir Walter, dar May nu terminase încă predica sa.

— Putem tăgădui că diavolul a fost găsit în numele lui Dumnezeu? Şi dacă au fost goniţi din locurile cereşti nu cumva au fost îndreptaţi spre locurile oamenilor? De ce o casă n-ar putea fi purificată întocmai ca un suflet? Acest duh necunoscut, fie înger sau demon, este sortit să provoace oamenii la luptă. Dumnezeu vrea să ne dezvăluie acum taina sa. Această fiinţă necunoscută care locuieşte aici poate de mult mai multă vreme decât bănuim noi, cere să fie eliberată, şi Dumnezeu a voit ca el să fie dezrobit de oameni. Cred în asta ca în Moarte sau ca în Învierea Domnului. Ai înţeles, Sir Walter?

— Da, acum sunt clarificat!

Chiar şi Mary, în lipsa altei explicaţii mai bune începu să dea crezare discursurilor sale, deşi ştia prea bine că erau fantastice, în opoziţie cu ştiinţa curentă şi că ascundeau o mare primejdie pentru omul care le profesa. Totuşi, se simţea neputincioasă în faţa unei credinţe atât de înfocate, care pe deasupra avea şi asentimentul tatălui său.

— Avem noroc, zise Sir Walter, că mai avem prilejul astă seară, căci mâine poliţiştii care vor veni, în neştiinţa lor, v-ar interzice cu desăvârşire.

Mary luptă mai departe şi în frica ei făcu apel la Masters. Acesta era un om inteligent, citea mult şi Sir Walter şi fiica sa ocupau primul loc în sufletul său, lucru de care Mary era mândră, căci Masters nu resimţea pentru femei în general nici simpatie, nici admiraţie.

— Nu poţi să mă ajuţi? Eşti atât de convins ca şi mine, că n-ar trebui să se întâmple aşa ceva.

Intendentul privi la stăpânul său. Servea cafeaua, dar nimeni nu bea.

— Vorbeşte, zise Sir Walter. Ştii că-mi place felul tău de a judeca. Ai auzit ce-a spus d-l May şi trebuie să fii tot atât de convins ca şi mine.

— Nu-mi vine să-mi dau o părere asupra acestor lucruri, zise el foarte rezervat, dar desigur Sfinţia Sa se pricepe în această direcţie. Mi-aduc aminte doar un proverb indian, care spune cam aşa: dacă baţi mult la o uşă încuiată, atunci să ştii că o deschide diavolul. Mă iertaţi că am pronunţat numele necuratului, dar Indienii sunt un popor foarte înţelept.

— Ei şi? Eu ştiu doar, că pe oricine ar deschide uşa, eu îl întâmpin în numele Atotputernicului.

— Nu sunt fricos, Sfinţia Ta, dar n-aş face singur aşa ceva, căci sunt păcătos şi nu destul de vrednic spre a mă apropia fără temei de o asemenea primejdie. În tovărăşia Sfinţiei Tale, aş încerca însă.

— Bine-ai vorbit, Masters, zise Sir Walter. Şi eu l-aş însoţi pe d-l May.

May dădu negativ din cap şi Masters continuă:

— Dar nu cred să mai fie cineva în casă, nici măcar Fred Camter, care să fie fără teamă, ca dumneata Sir Walter. El, ca şi menajera, ca şi Jane Bond urăsc camera cenuşie. Nu vreau să spun că ei vor părăsi casa, dar alţii o fac. Îmi permit să vă anunţ că patru fete-n casă şi Jackson, vor să plece mâine dimineaţă. Anne Main, a doua fată-n casă, a plecat adineauri împreună cu tatăl ei, care a venit s-o ia. Mă iertaţi că am amintit de aceste lucruri. Menajera vă va spune mâine totul amănunţit.

— Isterici! zise Sir Walter, totuşi nu-i învinovăţesc. E firesc. Povesteşte-le ce ai auzit aici şi că d-l May are intenţia să vadă odaia în numele Domnului. Spune-le înainte de a merge la culcare să se roage pentru el.

Masters insistă:

— Totuşi, cred c-ar fi bine ca Sfinţia Sa să mai lase Scotland Yardul să facă o ultimă încercare. Am citit multe despre stafii şi am auzit că e periculos să stai lângă ele. Nu pentru viaţă, ci pentru moarte. Mulţi au înnebunit şi au trebuit să fie închişi, şi dacă-o fi sau nu adevărat, eu rog totuşi pe Sfinţia Sa să-mi admită hotărârea de a petrece noaptea aceasta în camera cenuşie împreună cu d-sa. Stafiile nu au putere asupra a doi oameni dintr-odată şi înăuntru e lumină, ceea ce vă va

face să vă stăpâniţi nervii. Cred că nu mai dorim încă un caz de moarte. Şi aşa mâine vor năvăli fotografii şi ziariştii şi de-abia voi putea să apăr castelul de ei.

— Şi Henry se îngrijorează de lucrul acesta! observă Mary.

— Şi eu nu pot ieşi din punctul meu de vedere. Aveţi dreptate, dar propunerea aceasta va împiedica revelaţia pe care o aştept.

— Ce aştepţi? întrebă Mary. Crezi că ai să vezi ceva, sau să ţi se va povesti cum şi de ce a murit Tom?

— Oricum, ar fi o binecuvântare pentru cei în viaţă!

— Asta ar fi nimica toată, făcu Masters. Dar d-l Septimus condamnă curiozitatea lor.

— Nu nădăjduiţi nimic şi nu vă mai gândiţi la ce se va întâmpla, până când eu nu vă voi povesti ce s-a întâmplat, zise el. Poate că mă aşteaptă o veste, poate că mi se va face o confidenţă nepreţuită pentru neamul omenesc, nu pot să vă spun, dar nici nu mă gândesc dinainte ce va fi. Poate că mă voi ruga până dimineaţa în zadar sau poate că voi ajunge în faţa unei fiinţe, pe care n-a văzut-o încă ochiul omenesc. Cine ştie?

— Eşti admirabil, şi e întăritor să întâlneşti o credinţă atât de aprigă, răspunse Sir Walter. Nu ţi-e teamă, nu ai nici umbra unei îndoieli?

— Nimic, decât o nevoie puternică de a îndeplini misiunea sufletului meu. Dacă aş şovăi, dacă aş avea o umbră de nesiguranţă, n-aş avea succes, fiindcă orice slăbiciune m-ar depune fără apărare în mâinile spiritului.

Chiar şi Masters spuse ceva despre credinţa neclintită a preotului, când intră în odaia servitorilor:

— E cel mai neclintit om pe care l-am văzut vreodată. Ai impresia că ar fi în stare să oprească vântul sau ploaia. Mi-au cerut şi mie părerea, dar ce pot face vorbele împotriva unei voinţe de fier. La început mă cam îndoiam şi Sir Walter la fel a spus că nu credea la început, dar acum e convins şi aşa trebuie să fim cu toţii. Pariez că preotul va doborî fiinţa aceea necunoscută, fără să piardă un fir de păr. Şi eu şi Sir Walter am vrut să veghem împreună cu el dar a refuzat, zicând că singurul lucru ce-l putem face e să ne rugăm pentru el. Şi n-avem altceva de făcut decât să-i urmăm dorinţa.

Evident că toţi locuitorii casei merseră tot atât de tulburaţi şi de

neliniştiţi la culcare ca şi în ziua precedentă. Numai Sir Walter se simţea refăcut trupeşte şi sufleteşte. Mary îi dădu un somnifer, şi cu toată furtuna violentă, Sir Walter adormi îndată. Mary, înainte de a se culca, însoţise cu toţi pe May până în camera cenuşie încă puternic luminată. Septimus May îşi luase stiharul şi patrafirul căci el vedea în ceea ce se pregătea să facă o slujbă divină, tot atât de sfântă şi de importantă ca oricare altă ceremonie religioasă.

Furtuna biciuia ferestrele şi făcea să tremure geamurile. După ce făcu semnul crucii, May intră în cameră numai cu Biblia în mână. Apoi se întoarse şi spuse noapte bună. „Aveţi încredere!“ acestea fură ultimele sale cuvinte.

Apoi închise uşa şi până coborî îl şi auzi rugându-se cu glas tare. Sir Walter ordonă lui Masters să stingă toate luminile şi-i trimise pe toţi la culcare.

Vorbele evlavioase care făcuseră atâta impresie asupra lui Masters începură să-şi piardă puterea şi pe când se gătea să se culce, deveni din ce în ce mai puţin încrezător de cât declarase mai înainte. Speranţa sa se transformă în vociferare şi-şi închipui ce s-ar întâmpla dacă totul ar sfârşi iar rău. Se temea pentru Sir Walter căci dacă o nouă viaţă se stinge acolo, el putea fi acuzat de a fi uşurat sinuciderea lui May, şi lucrurile ar fi luat o întorsătură gravă. Grija lui cea mare era pentru Sir Walter nu pentru May. Neputând să doarmă îşi aprinse pipa şi se hotărî să facă ceva deşi se temea să nu înrăutăţească situaţia prin vreo intervenţie nefericită.

Nici Mary nu dormea, cu atât mai mult cu cât ea nu fusese de acord cu planul lui May, şi acum îşi făcea amare reproşuri de a nu se fi opus cu mai multă înverşunare. Mii de idei îi treceau prin minte. Apoi liniştea nopţii o făcea să uite grija prezentului şi propria ei durere. Evenimentele extraordinare care se aglomeraseră de câteva zile îi slăbiseră inima şi ea era bolnavă fără să ştie. Nervii erau încordaţi la maximum şi printre lacrimi şi suspine trăi în închipuire încă multe zile cu iubitul ei. Apoi se gândi din nou la prezent, se rugă pentru May, întrebându-se de ce nopţile furtunoase, sunt atât de lungi.

Deodată auzi nişte zgomote neobişnuite, sări din pat şi îmbrăcă repede o haină de casă. Dar picioarele ei şovăiau să treacă pragul. Se opri tremurând. Dacă nu mergea totul bine? Dacă nu va mai auzi vocea preotului?

După o secundă de ezitare se decise totuşi, dar nu ştia ce va trebui să facă dacă nu va auzi vocea lui May. Furtuna urla în toate tonurile deasupra castelului Chadlauds. Se auzeau copacii trosnind sub apăsarea ei. Mary păşi pe coridor. Spre uimirea ei auzi paşi grăbiţi dinspre camera cenuşie.

— Cine-i acolo?

— Dumnezeule! Mă iertaţi, doamnă!

— Ce faci acolo, Masters?

— Acelaşi lucru ca şi d-voastră! Vreau să mă uit după Sfinţia Sa. Lumina arde, se vede prin gaura cheii, şi d-l May se roagă încă. Se pare că duhul cel rău se ţine departe de el, şi mă simt mult mai bine ca acum un ceas. Fantoma nu are putere asupra unui om care se roagă în felul acesta. Dar dacă rugăciunile îl împiedică, asta înseamnă că are urechi şi prin urmare trăieşte.

— Crezi, Masters? şopti ea.

— Da, doamnă, dacă ar fi fost o putere naturală atunci rugăciunile lui ar fi fost zadarnice şi l-ar fi nimicit. Detectivul a murit într-un ceas, şi d-l May este înăuntru de patru ore.

— Ai vreo nădejde?

— Da, doamnă, şi dacă goneşte stafia atunci merită să ajungă episcop. Totuşi cei de la Scotland Yard nu-i vor da mâine crezare. Vor presupune că cineva din casă vrea să înlăture din drum pe ceilalţi, dar neavând nimic cu d-l May l-a lăsat în pace. Mergeţi în camera d-voastră, doamnă, să nu răciţi. Dacă nu voi adormi, voi veni din nou peste un ceas, două.

Plecară. Furtuna vâjâia afară şi din camera cenuşie se răspândea în coridor murmurul evlavios al preotului.

VII

CEI PATRU LA LUCRU

În ciuda furtunii, Sir Walter nu se trezi decât când servitorul deschidea ferestrele. Poruncise să fie trezit la şase.

— Ce face d-l May?

— Masters vrea să ştie dacă să-l trezească sau nu!

— Nu, dacă e în camera lui, da, dacă e încă în camera cenuşie.

— Sir Walter, şovăi servitorul, nimeni nu vrea să deschidă uşa.

— Tată, se auzi glasul lui Mary, d-l May n-a ieşit încă din camera cenuşie.

— Vin îndată, zise el, şi se îmbrăcă în grabă. Mary era foarte tulburată.

— La două noaptea, totul mergea bine, căci am ascultat şi Masters la fel. Glasul lui May se auzea clar şi lămurit.

Palid, cu faţa îngrijorată, intendentul stătea în faţa camerei cenuşii.

— Am strigat, dar în cameră e o linişte de moarte. S-a sfârșit cu el, ştiu!

— Poate că nu e înăuntru, răspunse Sir Walter.

Apoi împinse uşa şi intră înăuntru. Lumina ardea încă. Pe măsuţă se vedea Biblia deschisă la epistola Sfântului Pavel. Preotul zăcea pe podea. Căzuse pe partea dreaptă şi cu toate că stiharul părea în dezordine, chipul lui oglindea o deplină linişte sufletească. Obrazul său se odihnea pe o pernă de picioare ca şi cum ar fi avut intenţia să doarmă pe jos. Pe cap purta încă potcapul. Ochii erau larg deschişi. Patima şi vitalitatea dispăruseră de pe chipul său. Arăta mult mai tânăr şi trăsăturile sale erau nemişcate. Cu toate acestea, May era mort. Inima încetase să mai bată şi corpul era rece. Camera nu suferise nici cea mai mică neorânduială. Ca şi în celelalte cazuri, moartea venise pe furiş, fără a-şi înspăimânta victima.

Masters îl strigă pe Camter şi pe cameristul lui Sir Walter care şedea în prag. Acesta din urmă refuză să intre sau să atingă mortul. Fred însă sosi şi amândoi transportară cadavrul preotului în camera sa. Într-o clipă toată casa ştia ce se întâmplase.

Panica şi isteria se abătură asupra servitorimii care fugea de casă ca de ciumă. Mary plecă de lângă tatăl său spre a linişti spiritele, spunându-le că cu toate cele ce se întâmplaseră, nu mai era acum niciun motiv de teamă.

— Dacă ar fi fost un duh rău atunci n-ar fi avut nicio putere asupra d-lui May, care era un sfânt. Liniştiţi-vă şi nu vă fie teamă. Nu-i nicio stafie. Dacă ar fi fost vreun diavol ar fi trebuit să se supună preotului. Vasăzică în odaie există o primejdie naturală, pe care nu o poate descoperi decât cel ce intră înăuntru. Peste două ceasuri poliţiştii de la Scotland Yard, vor fi aici, şi fiţi siguri că vor descoperi adevărul. Trebuie să staţi aici până la sosirea lor. Dacă fugiţi veţi fi aduşi îndărăt. Vă rog, pregătiţi dejunul şi fiţi cuminţi. Nu-i frumos din partea voastră să vă părăsiţi stăpânul tocmai acum când este lovit de nenorocire.

Începură să fie mai încrezători şi menajera se alie părerilor lui Mary. Apoi Mary se duse în bibliotecă la tatăl său. Un servitor fusese trimis după doctor şi deoarece Mannering era absent, trebuia să meargă până la New Abbot. Mary îl rugă pe Masters să exercite influenţa sa asupra personalului şi-i povesti ce făcuse ea.

— Slavă Domnului, că sunteţi atât de energică, Mistress Mary. Vorbiţi lui Sir Walter şi încercaţi să-i daţi să bea ceva alcool. A primit un şoc groaznic.

Sir Walter era într-adevăr nimicit şi în grija ei pentru el, uita de propria sa durere. Mary povestea mai târziu că în cursul acestui lanţ de groaznice întâmplări, fusese mereu silită să-şi concentreze întreaga voinţă pentru lucruri secundare, uitând astfel propriul său chin sufletesc.

De-abia acum Sir Walter deveni conştient de greşeala care costase viaţa lui Septimus May. Era zăpăcit, năucit şi cu totul cufundat în gândurile sale. În starea sa, nu mai putea fi stăpân pe sine şi într-o uitare egoistă spuse lucruri pe care el însuşi le-ar fi condamnat dacă le-ar fi auzit din gura altora.

— Întâmplarea aceasta a distrus teoriile lui May şi ale mele. De ce l-am crezut? De ce m-am lăsat convins?

— Nu-ţi mai face idei acum!

— Ai putea să zici: „Nu ţi-am spus eu?“ Dar n-ai să faci asta, nu-i aşa? Aveai dreptate, când voiai să-l reţii pe nefericitul acesta aseară, de pe drumul nebunesc pe care apucase. Moartea lui nu e de niciun folos cerului. Recunoscând asta, suntem la capătul credinţei noastre.

— Duhurile rele nu ar fi avut nicio putere asupra lui, dacă mai există un Dumnezeu sincer! zise Mary.

— Atunci este altceva. Dacă nu-i duh, atunci e un om. Un diavol omenesc – pe care-l vor descoperi poliţiştii. Mă vor întreba de ce am sacrificat încă o viaţă. Ironia sorţii, ca tocmai eu care sunt atât de credincios, dintr-o nebunie superstiţioasă… dar ce vor zice autorităţile? Sunt pregătit să sufăr pedeapsa, Mary. Nimic din ce poate îndura un om, nu poate egala ruşinea şi bănuiala pe care le simt asupra mea.

— Nu vorbi astfel. Nu-i demn de tine. Nimeni nu are dreptul să-ţi ceară socoteală de părerile tale. Mulţi s-ar fi lăsat convinşi ieri de d-l May şi nici astăzi nu ar recunoaşte adevărul, ci ar spune că May e fericit, căci a murit fără dureri. Trebuie să ne gândim la el tot aşa ca la Tom. Nici eu nu vreau să fiu tristă. Sunt necăjită doar că nu ne putem explica misterul.

— Dar autorităţile vor găsi motivul, vor prinde ucigaşul şi mă vor dispreţui pentru că am ascultat spusele unui posedat. May era posedat, să ştii!

— Avea ceva convingător, care mă vrăjea şi pe mine, când îl ascultam.

— Ar fi trebuit să te sprijin în loc să fiu de partea lui.

— Acum ştie totul şi e lângă Tom. Trebuie să ne gândim că sunt fericiţi şi că acolo sentimentele celor rămaşi în viaţă nu au importanţă.

— Cine trăieşte, şi cine-i mort? Nici asta nu ştim. Autorităţile au cerut să facă ele cercetări speciale, şi din moment în moment Hardcastle poate să respire şi să trăiască – dacă au dreptate.

— Ce spui tu? zise Mary fixându-l cu privirea. Sir Walter părea că-şi pierde minţile.

— Spun, că n-au vrut să recunoască moartea lui Hardcastle, şi Henry cu Mannering l-au transportat la Londra. Poate că s-a reîntors la viaţă! De ce nu? Nu era nicio probă vizibilă. S-a mai auzit de stări de transă şi de moarte aparentă, care pot înşela chiar pe cei mai buni

medici. Nu s-au mai îngropat oameni vii? Poate că am fi putut să-l înviem pe May dacă am fi ştiut şi noi cum.

— Atunci… zise Mary cu ochii holbaţi, şi tăcu.

De-abia acum Sir Walter îşi dădu seama ce făcuse.

— Iartă-mă Doamne. Nu, Mary, asta nu! E o prostie, o nebunie, mi-a venit aşa! Să nu-ţi închipui că eu le dau mai multă crezare decât Henry sau Mannering. Henry a văzut destui morţi şi nu se poate înşela. Tom era mort şi iubirea ta a simţit la fel. Exclus să fie vreo greşeală.

— Voi încerca să nu mă mai gândesc la asta, zise ea cu toată stăpânirea de sine de care era în stare. Dar dacă Hardcastle trăieşte să ştii că am să înnebunesc.

— Nu trăieşte. Mannering ar fi ştiut cu siguranţă până acum.

— Totuşi e posibil şi atunci va fi readus la viaţă şi d-l May.

— E grotesc, şi mai înspăimântător decât însăşi moartea. Goneşte gândurile astea din jurul tău, draga mea.

— Cât mai avem de suferit până vom şti adevărul? Nu, n-am să înnebunesc, dar trebuie să ştiu totul astăzi încă. Până atunci nu mai pot nici mânca, nici dormi şi dacă nu-mi vor spune, să ştii că am să mor.

— Asta-i îngrozitor, strigă Sir Walter îngălbenindu-se. Eu care mă credeam atât de tare, sunt aşa de slab încât îmi uit propria mea fată şi vorbesc despre lucruri care trebuiau să-i rămână ascunse. Poţi fi răzbunată, Mary, căci din clipa aceasta sunt un om zdrobit. Încrederea în mine a dispărut. Orice aş fi suferit, dar ca să te uit pe tine, şi să te rănesc aşa cum am făcut…

— Nu vorbi astfel, tată, suntem încă împreună. Du-te în camera ta şi odihneşte-te. Uite, nu mai sufăr. Nu putem schimba trecutul, şi cine ar mai vrea când crede într-o viaţă viitoare, chiar dacă mi-ar sta în putinţă nu l-aş mai aduce pe Tom înapoi.

Îl consolă şi-l duse în odaia lui. Aştepta detectivii şi cu toate că ei nu-i puteau spune nimic despre Hardcastle, nădăjduia să-i vină în curând vreo ştire.

Când veni doctorul, un prieten al lui Mannering, nu putu decât să constate moartea, şi cu toate că ştia despre speranţele celor din Londra, era sigur de sine.

— Dacă omul acesta nu-i mort, atunci n-am văzut în viaţa mea niciun mort. Petele morţii se şi cunosc, şi ele nu apar niciodată la un om viu! Despre ceilalţi care au murit aici nu pot spune nimic, dar în

cazul acesta moartea-i sigură şi peste 24 de ore orice profan o va vedea. Uite cum stau lucrurile: cei din Londra au citit un articol senzaţional apărut în „Deutsche medizinischen Wochen schrift“, despre cazul unei femei intoxicate cu morfină şi care fusese luată drept moartă. Nu mai dădea niciun semn de viaţă, pulsul nu mai bătea şi respiraţia nu era perceptibilă. Şi totuşi trăia fără oxigen, lucru care până acum era socotit cu neputinţă.

Deoarece nu exista nicio dovadă de moartea ei, doctorii i-au mişcat picioarele şi pieptul, până când după câteva ceasuri femeia a început să respire. După 24 de ore îşi recăpătase conştiinţa şi vorbirea. S-a stabilit că otrava împreună cu aerul rece al nopţii i-au amorţit nervii şi au adus trupul într-o stare vecină cu somnul, în care cerinţele lui erau minime.

Cazul acesta a trezit speranţe la Londra, şi ca să ne facem datoria vom duce cadavrul într-o cameră încălzită şi vom încerca toate mijloacele de reînsufleţire.

Doctorul tocmai începuse operaţiile sale când sosiră cei patru detectivi. Erau toţi poliţişti vestiţi şi şeful lor, un domn cărunt, asculta cu atenţie istorisirea evenimentelor scurse de la sosirea lui Peter Hardcastle. Sir Walter personal dădu această relatare, şi inspectorul Frith, care-l văzu cât era de tulburat, făcea tot posibilul să-i facă istorisirea cât mai uşoară.

Poliţiştii veniseră fără vreun plan preconceput şi se interesau serios, căci ştiau că oficialitatea ţinea foarte mult la luminarea acestui caz. Ca Hardcastle, om de o celebritate mondială să moară în aşa fel, fusese o surpriză nu numai pentru colegii lui, dar pentru întreg publicul care urmărea cu simpatie succesele sale.

Noii veniţi aveau puţine speranţe pentru viaţa lui Hardcastle, iar după ce auziră ultima catastrofă şi văzură cadavrul lui May, părăsiră orice fel de speranţe.

Sir Walter se linişti cu venirea poliţiştilor. Comparând aceste anchete cu cele anterioare, ultima i se păru foarte simplă. Făcu o limpede dare de seamă a cazului, îşi mărturisi marea sa greşeală şi răspunse prompt la toate întrebările.

— Nu pot să-mi explic îngăduinţa pe care am avut-o faţă de d-l May, zise el. Îmi pare rău şi regret adânc ce s-a întâmplat, dar sunt gata să-mi expun motivele când va veni vremea. Şi ceilalţi l-au auzit, dar cu toată împotrivirea fiicei mele m-a convins şi l-am crezut. Îmi

închipuiam că era singura explicaţie posibilă. Ar fi trebuit să cunoaşteţi şi puterea lui de convingere spre a înţelege aceasta. Pe drept sau pe nedrept, m-a adus în situaţia de faţă şi sunt gata dacă-i nevoie să dau toate relaţiile. Atât ştiu că amândoi am făcut o greşeală grozavă. Acum sunt convins că totul se datoreşte unei puteri omeneşti şi nădăjduiesc ca providenţa să vă dea posibilitatea s-o descoperiţi. Primejdia subsistă încă şi nu-i nevoie să vă fac atenţi.

Inspectorul Frith îi răspunse cu mai multă umanitate decât Sir Walter l-ar fi crezut capabil. Era un om format şi se bucura de multă stimă în meseria lui.

— Nu avem timp de pierdut, zise el. Poate că-i bine să credeţi că lucrurile se conduc după legi naturale şi nu după alte chestii cu patru dimensiuni. Asta-i treaba dumitale şi sunt sigur că la o cercetare viitoare vă veţi putea explica, indiferent cât de groaznică a fost întâmplarea. Ziceţi că Hardcastle a fost dus la Londra. Dacă e în aceeaşi stare ca d-l May, atunci sunt puţine speranţe. Trebuie să luăm totul de la cap, deşi ne putem folosi de osteneala şi de insuccesul său. Mi-aţi spus tot despre el, dar cine l-a găsit?

— Nepotul meu, Henry Lennox.

— Tot el l-a găsit şi pe căpitanul May?

— Da.

— E aici?

— Va sosi în cursul zilei. A plecat cu cadavrul lui Hardcastle la Londra.

— De ce?

— Doctorul Mannering l-a rugat să-l însoţească.

— Mai aveţi să ne spuneţi ceva?

— Atât doar, că Hardcastle în convorbirea pe care am avut-o, spunea că dezlegarea nu trebuie căutată chiar în camera cenuşie, căreia nu-i dădea decât o importanţă secundară. Se interesa mai ales de viaţa ginerelui meu şi relaţiile lui cu ceilalţi oameni. Am impresia că punea în legătură moartea lui May cu lucruri exterioare camerei cenuşii. Acum cred că afirmaţia lui este contrazisă de evenimente. E limpede că primejdia este în camera cenuşie, şi că este aceeaşi care a operat în cazul lui Tom May ca şi al lui Hardcastle, şi acum în urmă al lui Septimus May.

— Faptele vorbesc astfel, aprobă Frith. După ce am văzut situaţia şi

am vizitat camera cenuşie, vom fi toţi de acord să începem lucrul întâi acolo. Înţelegeţi că înlăturăm orice explicaţie supranaturală. În timp ce Hardcastle cerceta trecutul lui Tom May, noi ne vom interesa în special de camera cenuşie. Cercetările noastre vor fi deocamdată mult mai simple decât ale lui Hardcastle. Avem două căi, şi succesul nostru depinde de faptul dacă vom lua pe cea mai lungă şi prin urmare zadarnică, sau pe cea mai scurtă care să ne ducă direct la scopul propus.

— V-aş fi recunoscător dacă m-aţi lămuri puţin, zise Sir Walter.

— Bucuros, când va veni timpul, îl refuză politicos Frith. Înţelegeţi că munca noastră trebuie să rămână absolut secretă.

— Da, e adevărat, deoarece încă nici nu ştiţi dacă nu cumva eu sunt răspunzător de toate. Sper doar că nu veţi descoperi vreo crimă oribilă.

— Sunt de aceeaşi părere, şi de aceea vorbesc de două căi. Mai degrabă nu credem într-o crimă şi moartea lui Septimus May întăreşte această presupunere. Acum vom avea o consfătuire şi vă rugăm să ne introduceţi mai târziu în camera cenuşie.

— Încă o întrebare. Hardcastle a lăsat soţie şi copii?

— Nu! Era burlac şi trăia cu mama sa. Astăzi dimineaţă e din nou examinat, şi deşi nimeni nu-şi face iluzii, totuşi trebuie să se întreprindă tot ce-i posibil. A fost un mare om!

— Veţi fi anunţat din Londra?

— Da. Pe la prânz cred!

Sir Walter plecă şi Masters îi instală pe detectivi în patru camere alăturate. Cei patru nu erau desigur de acord, căci în timp ce se plimbau în grădină, doi dintre ei se alăturaseră de Frith, în timp ce al treilea luase poziţie pentru cea de a doua posibilitate amintită de Frith.

Primii trei credeau într-o înlănţuire de împrejurări care provocaseră decesurile din camera cenuşie. Al patrulea, un om mai bătrân şi rivalul lui Frith, credea într-un asasin, probabil nebun. Îşi amintea un caz asemănător şi credea că nebunul se ascundea chiar printre locuitorii castelului. El îşi pregăti munca sa în sensul acesta, dar nu-şi exprima gândurile.

Nici lor nu le era străină invidia, care uneori e motorul unor acţiuni admirabile. Fiecare voia să dezlege el problema şi se ştia că cel mai bătrân nu va renunţa la teoria sa. Totuşi conştiinţa primejdiei le era comună, şi Frith ordonă ca nimeni dintre ei să nu lucreze singur, fie în

camera cenuşie, fie aiurea.

O telegramă sosi la prânz de la Scotland Yard pentru Frith. Moartea lui Hardcastle era confirmată. Vestea fu comunicată lui Sir Walter şi pentru prima oară în viaţa lui se bucură astfel de moartea unui semen al său. Pentru el şi pentru Mary vestea aceasta era o uşurare imensă.

După un scurt răgaz, detectivii îşi începură activitatea. După ce examinară toate amănuntele camerei cenuşii, scoaseră afară pe gang obiectele, mobilele, tablourile şi statuile. Refuzară orice ajutor dar cerură să nu fie deranjaţi. Apoi examinară camera goală: ciocăniră pereţii, cercetară căminul, ca nu cumva să aibă legătură cu vreo cameră alăturată, deşi spre răsărit camera era ultima.

Nu lăsară nimic necercetat şi rupseră chiar o bucată din tapet pe care o examinară cu multă atenţie. Apoi scoaseră covoarele, smulseră câteva scânduri din podea, dar nu descoperiră nimic care să le arate că praful secular ar fi fost deranjat de cineva, afară de cadavrul uscat al unui şobolan. Atenţia lor se îndreptă apoi asupra tavanului, spânzurară un bec electric foarte aproape de tavan, pătrunseră în pod deasupra camerei şi niciun centimetru de loc al grinzilor de stejar masiv nu rămase neexplorat. Apoi făcură experienţe cu apă şi cu fum, ca nu cumva să existe o comunicare cât de mică între pod şi cameră. Totul era însă în ordine.

Apoi priviră cu de-amănuntul tavanul splendid sculptat al camerei, dar nu descoperiră nimic suspect. Lucrarea aparţinea unor vremuri când oamenii nu lucrau de mântuială. Arta mergea mână în mână cu meşteşugul.

Când, târziu după amiază sosiră Henry şi Mannering, detectivii terminaseră examinarea camerei cenuşii.

Autorităţile fuseseră înştiinţate de moartea lui Septimus May, şi rugate să îndeplinească numai formalităţile absolut necesare. Detectivii erau convinşi acum că nu există nicio legătură între camera cenuşie şi exteriorul ei, şi se hotărâseră, de comun acord să petreacă noaptea înăuntru. Totuşi ei supuseră toate obiectele unei noi verificări şi în urma rezultatului nu se hotărâră să aşeze din nou camera în rânduiala ei primitivă. Din nou refuzară orice ajutor şi interziseră accesul altor persoane în acea parte a casei. Cu toată primejdia, în credinţa că patru vieţi nu puteau fi nimicite în acelaşi timp se pregătiră de înnoptare. Nu se temeau de ce li se putea întâmpla, căci niciunul dintre ei nu credea

în vreo explicaţie supranaturală a misterului. Inteligenţi şi deprinşi cu astfel de lucruri, erau siguri că trebuie să existe o posibilitate de a explica totul în mod ştiinţific. Nici nu aşteptau prea multe de la această veghe, dar se supuseră ordinului lui Frith şi considerară totul ca o pregătire pentru munca de a doua zi. Odată ce era dovedit că foştii ucigaşi nu puteau acţiona împotriva unor oameni înarmaţi, însemna că se puteau începe cercetările pentru o crimă obişnuită. Porniră la lucru şi hotărâră ca a doua zi de dimineaţă să cerceteze toată casa şi pe toţi locuitorii ei.

Primiră bucuroşi invitaţia la masă a lui Sir Walter. Erau prezenţi Lennox şi Mannering şi serveau Masters cu Fred. Ascultară cu mult interes rezultatul autopsiei lui Hardcastle şi povestiră multe întâmplări din viaţa acestuia.

Mannering povesti cum toate încercările de reînsufleţire fuseseră zadarnice, cum analiza chimică şi microscopică nu dăduseră niciun rezultat. Nu se găsise nici cea mai mică pricină de moarte. Hardcastle era perfect sănătos şi moartea lui rămânea o enigmă pentru ştiinţă. Aceste relatări făcură o adâncă impresie asupra detectivilor. Henry observă că nu băuseră nimic şi că nici nu fumau după masă. La nouă se sculară şi cerură să nu fie deranjaţi până dimineaţa.

D-rul Mannering socoti de datoria sa să-i pună în gardă.

— Ascultaţi domnilor, zise el. Acum sunteţi convinşi că originea acestor întâmplări trebuie căutată în afara camerei. Şi eu sunt de aceeaşi părere. Trebuie să credem că e vorba de o forţă misterioasă şi răuvoitoare, căreia îi daţi acum din nou prilejul să facă vreun rău. Ceea ce s-a întâmplat, trebuie să fie opera vreunui nebun şi cine ştie dacă el nu se ascunde chiar printre servitorii acestei case.

Detectivul cel bătrân îl asculta cu interes, deşi oarecum supărat că propriile sale idei erau exprimate de altcineva, dar şeful său răspunse:

— S-a dovedit totuşi că nicio forţă nu a fost exercitată asupra victimei şi de aceea sunt convins că nu există niciun pericol. Ne vom apăra aşa cum n-au făcut ceilalţi până acum. Precauţiile noastre vor împiedica orice posibilitate de atac. Se înţelege că nimic nu ne poate opri de la acest lucru. N-aş mustra pe nimeni care s-ar da în lături, dar datoria e datorie, şi noi toţi am întâmpinat multe primejdii şi mai mari. Spusele d-voastră, d-le doctor, sunt foarte interesante, şi sunt de acord că va trebui să căutăm explicaţia acestei crime în afara camerei

cenuşii, dar trebuie să ne convingem că ne aflăm în faţa unei crime. Vom începe mâine şi vă rog să ne scuzaţi dacă nu vă dăm amănunte, dar noi lucrăm după metode proprii. Principiul nostru este surpriza şi mai ales să nu vorbim despre ceea ce avem de gând să facem.

— Şi dacă mâine dimineaţă veţi fi găsiţi toţi morţi?

— Atunci vom fi morţi şi alţii vor duce cercetările mai departe spre a găsi cauza.

— Aveţi vreo bănuială?

— Da, Sir Walter. Am spus asta unui ziarist, care a izbutit să pătrundă aici azi dimineaţă. Vă rog să-i îndepărtaţi pe ziarişti şi pe fotografi.

— Am şi dat ordine în acest sens.

— E greu, căci sunt nişte draci împieliţaţi şi le face plăcere să ne bage beţe-n roate. Pe ei nu-i interesează reuşita ci doar vreo veste senzaţională pentru blestematele lor de ziare.

În seara următoare cei patru detectivi erau la lucru. Se convinseră că vor rămân nestingheriţi, până când vor apărea din nou.

Mannering rămase cu Sir Walter şi Lennox. Era neliniştit şi zdrobit, dar ceilalţi nu împărtăşeau îngrijorarea sa. Henry era plin de speranţă şi merse voios la culcare. Sir Walter, care dormise două ore după amiază, hotărî să vegheze toată noaptea.

— Bietul May, zace acum în bibliotecă, zise el, şi voi veghea acolo împreună cu Mary. E datoria noastră faţă de mort. Mâine va începe instrucţia şi-l putem transporta în parohia sa.

— Omul acesta şi-a ridicat singur viaţa, zise ca încheiere d-rul Mannering.

VIII

VEGHEA

Cu toate că i se pregătise o cameră, doctorul Mannering nu rămase acolo. Era prost dispus şi enervat. Nu era îngrijorat pentru el, şi mai puţin pentru detectivi a căror indiferenţă pentru sfatul său îl supărase. Se temea pentru Sir Walter şi se hotărî să nu-l piardă din ochi, sperând ca bătrânul să adoarmă în bibliotecă. Coborî în odaia mortului şi găsi pe Sir Walter şi pe Mary citind amândoi. De-o parte era sicriul lui Septimus May. Picioarele mortului erau acoperite cu un buchet mare de trandafiri albi. Sir Walter se nelinişti pentru Mannering.

— Încă nu te-ai culcat? Ai să te îmbolnăvești. De zile întregi eşti în picioare şi mâine vei avea destul de lucru. Fii înţelegător şi odihneşte-te măcar, dacă nu poţi dormi.

— Nu pot dormi noaptea asta. Ştiu că în curând nebunii aceia care se joacă cu moartea vor avea nevoie de mine.

— Nu trebuie să-i tulburăm. Trebuie să-ţi mărturisesc că acum când nu mai am nicio răspundere şi nimic de rânduit, mă simt mult mai bine. Acelaşi sentiment l-am avut şi la sosirea lui Hardcastle, dar n-a durat mult. Acum sunt gata să dau piept cu oficialităţile. Dacă n-am avut dreptate în chestia preotului sunt gata să primesc judecata semenilor mei.

— N-avea nicio teamă. Semenii dumitale n-au dreptul să te condamne, şi în ciuda oricăror greşeli legile sunt logice. Mulţi oameni ar fi făcut la fel. Când raţiunea bâjbâie prin întuneric, atunci orice mister se explică în mod supranatural. De pe urma acestei situaţii, mulţi exploatând încrederea oamenilor, au făcut averi considerabile. May era ferm convins că teoria lui asupra morţii fiului său era cea adevărată, şi a înţeles să te convingă şi pe dumneata.

Eu sunt cel din urmă care să te condamn deşi îmi pare rău că l-ai

lăsat să făptuiască ceea ce el credea că este o sfântă datorie. Niciun judecător creştin nu are dreptul să te întrebe. Puterea care acţionează şi care este răspunzătoare de toate aceste lucruri nu-i cunoscută încă şi dacă cei patru de sus vor fi loviţi de ea, asta nu va fi decât o nouă dovadă pentru dumneata.

Sir Walter puse cartea cu rugăciuni deoparte. Ultimele întâmplări îl apropiaseră şi mai mult de biserică şi privi mirat la Mannering:

— N-aş fi crezut niciodată că vei ajunge să spui aşa ceva. Pari să fii mult mai puţin sceptic ca înainte, pe când eu sunt din ce în ce mai sigur că nu poate fi vorba decât de o cauză materială.

— De ce?

— Pentru că May era apărat împotriva unui demon. Dacă el ar fi eliberat duhul şi l-ar fi gonit din casa mea, ar fi putut Dumnezeu să nimicească pe însuşi trimisul său? Însuşi May declarase la sosirea sa aici, că nu vede ca un om să poată depăşi legile materiei prin credinţa sa. Dacă, aşa cum se spunea la cină, ar exista un nebun în casa asta, care să posede un mijloc de distrugere infailibil, atunci e limpede că bietul May, era faţă de această primejdie tot atât de puţin apărat ca oricare dintre noi.

— Dar teoria aceasta e tot atât de puţin probabilă ca şi cea supranaturală. Cunoaştem bine pe toţi din casă, nu-i aşa? Şi nu numai dumneata, dar şi Mary şi Henry. Pe mulţi dintre ei i-am îngrijit chiar eu. Ştii pe vreunul asupra căruia să se poată îndrepta bănuiala?

— De fapt, pe niciunul.

— Să fi schimbat ceva războiul? întrebă Mary. Se ştie că anumite răni şi anumite şocuri nervoase, lasă oamenii perfect sănătoşi deşi raţiunea lor e atinsă.

— Asta-i adevărat, şi eu am observat cazuri, când oamenii plecau din sanatoriu, îşi continuau activitatea în mod normal şi la un moment dat se ivea slăbiciunea mintală. Cunosc câţiva oameni în sat, care au păţit astfel dar la niciunul în timpul războiului, care n-a lăsat nicio urmă.

— Fred e tot atât de sănătos ca şi mine, răspunse Sir Walter, poate mai sănătos.

— Nu cred ca să fie vizat cineva din casă, dar dacă poliţiştii vor mai fi în stare mâine să continue cercetările, atunci vor bănui pe toţi din casă şi vor găsi un mare număr de nervoşi şi de isterici, măcar printre

femei. Totuşi nu-i meseria lor să stabilească dacă cineva-i nebun sau nu, şi atât ei cât şi noi ştim că nu-i nimeni din casă amestecat.

— În nicio familie n-au fost mai puţine secrete ca într-a noastră.

— Să dea Dumnezeu ca dimineaţa care vine să facă lumină, zise Mary.

— Nu prea sper. Orice s-ar întâmpla, am impresia că vom fi chemaţi la Londra pentru interogatoriu.

— Sunt pregătit pentru asta, şi nu voi părăsi ţara fără permisiunea lor. Totuşi ar trebui să-şi dea seama că eu sunt cel mai în măsură să doresc dezlegarea misterului.

— Atunci trebuie să te cruţi. Vă rog pe amândoi să vă odihniţi. Mortului nu-i mai puteţi ajuta şi veghea nu face decât să vă risipească energia în zadar. A trecut miezul nopţii şi-i timpul să dormiţi.

— Puţini vor fi cei care vor găsi linişte în noaptea aceasta, zise Sir Walter. Eu rămân aici.

Mary ieşi din odaie împreună cu Mannering. Acesta se duse în sala de biliard şi se plimbă prin cameră până când fără să se mai gândească la cei patru oameni de sus, se pomeni deodată în faţa uşii de la camera cenuşie. Dar nu ajunse până la ea căci din umbră ieşi cineva care-l opri luminându-i faţa cu o lanternă. Probabil că unul din detectivi stătea de pază în timp ce ceilalţi trei se aflau în cameră.

La zgomotul glasurilor, uşa camerei cenuşii se deschise, şi o apariţie ciudată se ivi, o fiinţă nelămurită cu ochii sclipitori dintre care atârna ceva ca o mică trompă de elefant. Detectivii purtau măşti de gaze. Inspectorul se răsti la Mannering. Acesta-şi spuse numele şi se scuză. Trebuie însă imediat să părăsească coridorul.

— V-am rugat să nu ne deranjaţi. Ne daţi explicaţiile mâine dimineaţă.

Doctorul se întoarse asigurându-i că uitase. Nu-şi dăduse seama că era bănuit ca toţi cei din casă şi după interdicţia formală de a se apropia de camera cenuşie fapta lui atrăsese atenţia poliţiştilor asupra lui. A doua zi însă nu izbuti să înţeleagă mai mult decât în timpul nopţii.

Un ceas după aceea îl căută pe Sir Walter sperând să-l găsească dormind. Dar stăpânul castelului citea mereu şi părea foarte calm.

— Mi-e teamă de Mary. Stăpânirea de sine îi minează nervii. Ar fi trebuit de mult să plece dar nu vrea fără mine.

— Nu va mai dura mult, căci poate chiar azi totul va fi descoperit. Şi eu sunt de părere să călătoriţi.

— Am de gând să plec în Italia, acolo-i place lui Mary, la Florenţa de pildă.

— Părăseşti Chadlauds?

— Cu neputinţă căci este căminul strămoşilor mei. Dacă totul va rămâne însă nedezlegat, atunci voi zidi uşa, fereastra şi căminul camerei cenuşii, dacă autorităţile nu vor avea nimic împotrivă. Mai degrabă însă aş umple-o cu pietre, aşa ca nici să nu mai existe.

— Asta n-o poţi face, răspunse practicul doctor. Greutatea pietrelor ar surpa tavanul camerei de dedesubt. Dar poţi s-o condamni dacă detectivii nu vor reuşi.

— Aşteptasem atâta de la rugăciunile preotului. El şi-a primit totuşi răsplata, fiindcă acum este lângă fiul său pe care l-a iubit atât de mult. Rugăciuni vor mai fi multe, Mannering. Teama pe care am avut-o de publicitate, numele meu trecut în toate ziarele, toate s-au sfârșit. Viaţa mea e terminată şi dacă privesc îndărăt pot spune fără ocol că n-am cunoscut realitatea existenţei decât prea puţin, şi am crezut că viaţa mea comodă era ceva obişnuit, ca şi cum aveam griji şi suferinţe. Cred că orice om îşi închipuie că sarcina lui este cea mai grea, dar nenorocirile mele au pătruns până în oase. M-au pus la stâlpul infamiei, şi mi-au târât numele în noroi.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa, Sir Walter. Fiecare ştie că n-ai nicio vină, şi crede astfel; ce-i cu asta? Nu poţi stârpi calomnia de pe lume, şi-i foarte frumos că poţi vorbi atât de liniştit. Cât despre mine, noaptea asta presimţirea mă nelinişteşte tot mai mult. Mi-e indiferentă soarta acestor oameni care n-au voit să-mi urmeze sfatul. Dar sunt om şi eu, şi cu gândul la primejdia care-i ameninţă nu pot sta astfel, ca şi când aş aştepta moartea unui pacient.

Când în zăpăceala mea, adineauri am fost sus, i-am văzut umblând cu măşti şi cu arme. Dar dacă suntem în faţa unei puteri oarbe, necunoscute şi insensibile, care acţionează fără greş, viaţa a zece oameni e tot atât de mult în pericol ca şi a unuia singur. În orice caz s-a văzut că această putere activează ziua tot atât de bine ca şi noaptea, şi lucrând după toate aparenţele, în mod automat, e imposibil să i te împotriveşti.

— Poate că ar putea fi învinsă printr-o forţă spirituală!

— Exclus, Sir Walter.

— Mă mir că mai poţi avea astfel de idei absolute după câte am pătimit. Dar acum, du-te te rog şi te odihneşte. Eşti numai piele şi oase, nu eşti de fier, cum îţi închipui.

— Mă duc să mănânc şi să beau ceva, zise Mannering. Şi vă las puţin liniştit.

— Găseşti tot ce vrei în sufragerie. Am dat dispoziţie gândindu-mă că poate li se va face foame detectivilor.

— Să-ţi aduc puţin whisky, sau ceva de mâncare?

— Nu. Nimic te rog.

Doctorul plecă şi după ce se ospătă îl cuprinse somnul. Se împotrivi totuşi. Aprinse o ţigară, şi-şi reluă plimbarea, hotărât să rămână treaz până se va sfârși veghea celor din camera cenuşie. Erau orele trei trecute. Se aşeză pe o treaptă şi auzi zgomote de glasuri şi de paşi. Se schimbau rolurile: cel care stătea de pază schimbă postul cu unul din colegii săi. Totul părea în perfectă ordine. Mannering se întoarse în sala de biliard şi se trânti pe o sofa dormind câteva minute, îndată însă se trezi şi se dojeni pentru slăbiciunea lui. La ora şase merse la Sir Walter. Bătrânul veghease tot timpul şi aşteptase dimineaţa adâncit în gânduri.

— Ce groaznică a fost noaptea asta, zise el. Se părea că duhul lui May era lângă mine. Cum le merge detectivilor?

— Mă duc să văd, căci se face ziuă.

— Stai puţin, te rog, s-o strig pe Mary. N-aş vrea ca prietenul nostru să rămână singur.

— Lasă că stau eu aici, nu mai trezi pe Mary şi dumneata ar trebui să te odihneşti puţin.

Sir Walter se urcă pe trepte şi strigă.

— Totul merge bine, domnilor?

Niciun răspuns.

— Totul merge bine? repetă el.

Apăru inspectorul Frith. Îşi scoase masca. Sir Walter aprinse lampa.

— Nu s-a întâmplat nimic?

— Nimic absolut, Sir Walter. N-am observat nimic extraordinar.

— Slavă Domnului.

— Ne aşteptam la gaze, cu toate că era puţin probabil, totuşi era singura posibilitate când ar fi putut fi cineva omorât în cameră. De

aceea ne-am pus măştile. Ştiţi că s-au descoperit la sfârșitul războiului tot felul de gaze care de care mai ucigătoare. În camera cenuşie n-a fost însă nimic, căci altfel ar fi murit şoarecii şi păsărelele pe care le-am avut cu noi.

Sir Walter îl urmă pe coridor şi vorbi şi cu ceilalţi. Ieşiseră toţi din cameră şi lepădaseră măştile. Aveau feţele obosite şi livide.

— V-aţi făcut datoria şi-mi pare bine că n-aţi păţit nimic. Ce să vă dau ca să vă întăriţi?

Îl rugară să dejuneze peste un ceas. Sir Walter împărţi ordinele şi apoi se duse la Mary care era gata îmbrăcată, în curând coborâră toţi, cum aflară vestea cea bună.

Din nou castelul Chadlauds fu teatrul unei anchete şi din nou se declară că Septimus May murise din mâna lui Dumnezeu. Spre seară, mortul fu dus la casa lui şi peste două zile avu loc înmormântarea.

Între timp detectivii desfăşurară cercetările lor pe un plan mult mai larg şi mai sistematic. Niciunul din locatari nu scăpă de întrebările lor şi nu se dădură înapoi să culeagă informaţii despre fiecare din ei. Cercetară şi pe cunoscuţii lui Tom May, şi viaţa lui, căutând toate posibilităţile care ar fi putut duce la moartea lui, dar nicio urmă nu apăru să-i ajute în activitatea lor. Şi nici relaţiile lui Tom, nici alte presupuneri pe care le făcură, nu le permise să capete cel mai mic indiciu.

Printre invitaţii din seara morţii lui Tom, numai Ernst Travers şi soţia lui îl cunoscuseră pe May mai devreme, iar în mijlocul personalului, Tom îşi creiase o mare simpatie. Toţi servitorii erau oameni cumsecade care trebuiră să fie scoşi de sub orice suspiciune. Frith trebuia să recunoască, cu tot numărul impresionant al servitorilor, că niciunul dintre ei nu se purtase rău cu vreunul din membrii familiei. Oamenii aceştia erau tăcuţi, şi plini de rezervă şi iubire pentru stăpânul lor. Cei mai mulţi erau în serviciul familiei Lennox din tată-n fiu. Sir Henry Lennox a cărui iubire pentru Mary era bine cunoscută, fusese scos de sub orice bănuială. Nu era nevoie de prea multă pricepere psihologică spre a-şi da seama de caracterul său cinstit. Acelaşi lucru pentru doctorul Mannering, a cărui apariţie imprudentă în noaptea ultimă, fusese remarcată.

Trei săptămâni durară străduinţele lor înfrigurate. Nu lăsară, în adevăratul înţeles al cuvântului, nicio piatră necercetată. În urma

raportului lor, în care-şi mărturisiseră cinstit insuccesul, o comisie se formă care invită spre depoziţii pe numiţii Sir Walter, fiica sa, Henry Lennox şi doctorul Mannering. Fură trataţi cu simpatie şi cu amabilitate, dar ancheta nu putea merge mai departe decât fusese împinsă.

Lumea îşi văzu de treburile ei. Alte probleme şi alte senzaţii umplură coloanele ziarelor şi în sfârșit sosi ziua când Sir Walter putu să citească gazeta de dimineaţă fără a găsi înăuntru numele de Chadlauds.

*

Câţiva arhitecţi veniră şi cercetară camera, iar autorităţile permise câtorva societăţi spiritiste să ţină şedinţe, dar Sir Walter refuza intrarea.

Nimănui însă nu-i apăru vreo fantomă.

În cele din urmă Sir Walter primi permisiunea să părăsească Anglia, fiind rugat să sigileze camera. Lanţul de nenorociri se terminase în sfârșit şi Sir Walter se grăbi să plece împreună cu fiica sa în călătorie. Hotărî să urmeze indicaţiile date de autorităţi şi în timpul absenţei sale să zidească uşa şi fereastra camerei cenuşii.

Personalul îşi recăpătase de mult voioşia şi siguranţa, iar unii erau chiar mândri de a fi jucat un rol într-o afacere devenită celebră. Deşi nimeni nu se temea să stea în casă, Sir Walter ştia prea bine că niciunul dintre ei nu va îndrăzni să se apropie de camera blestemată în timpul absenţei sale.

IX

SIGNOR VERGILIO MANNETTI

Sir Walter alesese ca ţintă a călătoriei Florenţa în speranţa că Mary va găsi acolo distracţia şi animaţia necesare pentru a şterge amintirea dureroasă a ultimelor întâmplări. Despre fericire şi mulţumire nu putea fi încă vorba.

Într-o seară stăteau în piaţa Michel Angelo şi priveau asupra Florenţei care se întindea stacojie la picioarele lor. Soarele însângerat arunca ultimele sale raze asupra acoperişurilor şi turnurilor. Sir Walter se simţea calm şi mulţumit căci aştepta pe prietenii săi Ernst şi Nelly Travers, şi Mary se bucura pentru el. Nu îl prea stingherea şi lăsa să hoinărească după placul ei, căci muzica şi artele nu însemnau nimic pentru el în timp ce asupra tinerei femei ele exercitau o binefăcătoare influenţă. Nimeni nu o ghidase, în studiile ei, dar cu o perseverenţă rară, Mary nu încetă până nu avu sentimentul de a fi pătruns în imensitatea lucrurilor pe care voia să le înveţe.

Muzica avea o influenţă extrem de liniştitoare asupra ei. În sunetele ei, îşi retrăia scurta ei poveste de iubire şi din când în când ruga pe tatăl ei să asiste la câte un concert.

În timp ce Mary era ocupată să gonească trecutul, Sir Walter rareori reuşea să scape de amintirile triste şi de gândurile sale întunecate. Ţinea să nu sufere misterele şi gândul că Chadlauds trebuia să păstreze veşnic o taină atât de adâncă, îl făcea să se hotărască a nu-l mai vedea niciodată. Totuşi din ce se apropia primăvara, cu atât mai puternică se ridica în sufletul său nostalgia după locul său natal şi după viaţa tihnită de acolo. Apoi, din nou reveneau gândurile amare şi ideea plecării într-acolo i se părea nesuferită. Totuşi Mary îl cunoştea prea bine pe tatăl său, şi în seara aceea, îi propuse să se întoarcă amândoi în patrie.

— Mai e timp pentru asta, zise el. Nu sunt atât de bătrân ca să nu

mai am ce învăţa şi ar fi păcat să pierdem prilejul de a cunoaşte bine un astfel de loc. Pentru mine arta nu înseamnă mare lucru, dar pentru viitorul tău constituie un câştig important. Eu sunt un burghez, dar acum e prea târziu.

— Pentru mine e o lume nouă, tată, care pentru o femeie nefericită ca mine a avut meritul nu numai de a-mi fi atras gândurile dar şi de a-mi fi alinat suferinţele. Nu ştiu cum, dar muzica şi tablourile acestea minunate ale atâtor maeştri morţi mi-au schimbat părerile asupra morţii lui Tom. Când ascult o muzică frumoasă, Tom îmi e mai aproape şi-mi vine mai lesne să mă gândesc la el ca altădată.

— Dumnezeu să binecuvânteze arta, dacă-i aşa. Stăm în faţa ei ca nişte copii, şi eu voi rămâne totdeauna copil în faţa ei, dar tu vei primi balsamul. Să dea Dumnezeu ca toată viaţa să o înţelegi.

— Toată viaţa, asigură ea. Am să-i mulţumesc atâta, încât niciodată nu voi mai putea trăi fără ea.

— Ce-ai văzut astăzi? întrebă el.

— Am fost în palatul Pitti. Am văzut altarul lui Fra Bartolomeo şi picturile lui Tizian. Să vii mâine cu mine să-ţi arăt câteva tablouri splendide. Sunt sigură că nu ai să te plictiseşti. Există şi un peisaj de Rubens, vechi şi înnegrit, care aminteşte pădurea din Chadlauds.

A doua zi, Sir Walter îşi dărui dimineaţa fiicei sale, care-i arătă o sumedenie de tablouri. Ici şi colo, Sir Walter prinse să admire chipurile eternizate de atâţia artişti celebri. Acolo se întâmplă un lucru atât de neînsemnat, încât peste un ceas îl uitară, dar de care-şi aduseră mai târziu aminte cu mult interes. Se despărţiseră câteva clipe şi Sir Walter se opri în faţa unui portret, care purta pe rama sa un blazon, care-l interesa mai mult decât tabloul în sine: era un cap auriu de taur pe un fond roşu. Inscripţia heraldică era îngălbenită de vreme şi tocită, dar lui Sir Walter i se părea ciudat de familiară. Poate că o mai văzuse undeva. I-o arătă îndată lui Mary, care nu-şi amintea nici ea unde o văzuse. Bucuros că fiica sa se interesa de ceea ce-i arăta, Sir Walter zise:

— Acum trebuie să mă înveţi ceea ce ştii tu.

— Asta-i ca şi cum un orb ar conduce un olog, răspunse ea surâzând. Voi căuta câteva tablouri, care să-ţi placă. Chestia-i că noi nu ştim ce vrem.

— Nu interesează: principalul este dragostea pentru artă. Când va

veni Ernst se va ţine numai de excursii cu automobilul, şi de aceea trebuie să ne folosim de vremea aceasta. Nu-i plac tablourile şi va rămâne mirat când va auzi că eu m-am interesat de ele.

— Să încercăm să-l câştigăm şi pe el.

— Exclus. Ernst nu se pricepe deloc în pictură sau în muzică. Arta este pentru el ceva neomenesc.

— Bietul Travers!

— Nu-l mai plânge, Mary, căci viaţa lui e destul de uşoară.

— Eu am ajuns la concluzia că viaţa fără artă este cu neputinţă.

Ernst şi Nelly sosiră în curând şi marea lor distracţie era să facă excursii cu maşina prin frumoasele împrejurimi. Mary care se obişnuise acum cu alte distracţii nu mai putea să participe din toată inima la bucuria lor. Ei crezură că e încă tristă şi se hotărâră să o „consoleze“. Ernst Travers îi căuta chiar un soţ.

— Ea fuge din realitate în lumea muzicii şi a tablourilor, bune pentru un suflet sănătos.

Două săptămâni rămaseră împreună şi Mary observă ce bine făcea această societate tatălui său. Se înţelegeau bine şi aveau aceleaşi idei şi aceleaşi gusturi. Ernst credea că un popor care atârnă, ca italienii, de recolta, vinul şi de industria mătăsii, avea sânge feminin în vine. Îşi închipuia că le cunoaşte limba, cu toate că nu putea nici să o vorbească, nici să o scrie.

— Noi care am fost crescuţi la Oxford şi la Eton am învăţat destulă latinească pentru a înţelege limba italiană, căci ei nu sunt decât urmaşii vechilor Romani.

Nelly Travers spunea aceleaşi prostii ca şi soţul ei, şi Mary îşi dădea seama acum cât de ridicoli şi anonimi erau aceşti oameni în străinătate. Îşi arătau atât de făţiş neştiinţa şi meschinăria, încât Mary fu fericită să scape de ei, oprindu-se câtva timp cu Sir Walter la lacul Como, în timp ce soţii Travers se întorceau în Anglia, după ce aveau să viziteze teatrul războiului cel mare din Franţa.

Totuşi Mary trebui să renunţe la intenţia ei de a vizita lacurile, căci în Milano, până unde-i însoţiseră soţii Travers, primiră o scrisoare care le grăbi întoarcerea. Era de la un italian care plecase din Roma la Londra ca să-i viziteze, fără să ştie că Sir Walter se afla pe continent. Expeditorul se afla încă la Londra şi spunea că-i va aştepta dacă Sir Walter îi permite. Scrisoarea conţinea o veste deosebit de importantă,

deoarece expeditorul ei era în curent cu misterul din Chadlauds, şi se declara în stare să-l clarifice, dacă i se oferea prilejul. Sir Walter era contrariat de a scurta călătoria, dar fu uşurat când Mary îi spuse:

— Ar fi o prostie să mai aşteptăm. Ştirea e foarte importantă şi pot vedea Como şi altădată, dacă există o posibilitate reală de a lămuri taina din Chadlauds.

— Henry trebuie să ne găsească la Managgio.

— Şi lui îi va părea bine dacă se va da totul la iveală. Trebuia să plec joi din Londra, dar mai bine să ne aştepte la Chadlauds.

— Nu mai trăiesc decât pentru dezvăluirea secretului, mărturisi Sir Walter şi mi-aş da întreaga mea avere spre a lămuri pricina morţii lui Tom. Scrisoarea conţine precizări înfiorătoare şi nu înţeleg ce-l îndreptăţeşte pe omul acesta să vorbească de o crimă. Cuvântul acesta nu poate însemna pentru el altceva decât pentru noi. Scrie foarte bine englezeşte, pare educat, delicat şi mi-a devenit simpatic. Exprimarea sa are ceva de modă veche, ceva cavaleresc. Tinerii de astăzi nu mai scriu astfel. Scrisoarea era plină de o amabilitate latină, şi nu era lipsită nici de umorul englezesc pe care însă Mary şi Sir Walter nu erau dispuşi a-l savura.

Hotel Claridge, 9 Aprilie 1922

Prea stimate domnule Lennox,

Ca toată lumea, m-am interesat şi eu grozav de minunatele întâmplări care s-au petrecut sub acoperişul castelului Chadlauds. Ziarele italiene nu au publicat prea multe amănunte dar am citit ziarul Times, căci sunt obişnuit cu limba engleză din ţara d-voastră.

Aveam de gând să mă pun în legătură cu dumneata, când – lumea a ajuns atât de mică în ziua de azi! – am avut prilejul să cunosc pe unul din prietenii d-voastră. Cu ocazia unei recepţii la misiunea engleză din Roma am cunoscut pe colonelul Vane, şi deşi nu sunt un tovarăş prea plăcut pentru cei tineri, totuşi îi plăcea să vorbească cu cineva în limba ţării sale. Nu-i nevoie să spun că el nu a amintit nimic despre tragedia de la Chadlauds, dar într-o conversaţie asupra spionajului şi alte chestii părea să cunoască foarte bine felul în care murise Peter

Hardcastle. Deoarece mă interesa această chestiune l-am întrebat dacă crede că se va afla vreodată adevărul asupra camerei cenuşii. Spre mirarea mea îmi povesti că fusese de faţă la moartea căpitanului May, ginerele d-voastră. Atunci mi-am adus aminte că citisem în Times şi numele lui.

Colonelul Vane m-a poftit să prânzesc cu el şi mi-a povestit multe amănunte importante. I-am promis discreţie absolută, totuşi l-am făcut atent că voi încerca să intru în contact cu d-voastră. E puţin probabil ca ceva, din ceea ce vă voi spune, să aibă vreo influenţă asupra cazului şi poate că-mi lipseşte posibilitatea de a vă servi, dar totuşi, lucrurile mici au uneori urmări mari, şi cu toate că trecutul nu mai poate fi schimbat, rămâne însă viitorul. Şi când putem judeca drept trecutul, atunci putem dezlega mai uşor enigma viitorului.

Dacă voi putea să vă ajut a citi clar în trecut, poate că voi izbuti să vă aduc şi liniştea necesară viitorului. Dacă-mi va fi dat ca presupunerile mele să fie verificate, evident mă voi pune la dispoziţia d-voastră. Într-un cuvânt – s-a petrecut o crimă înfricoşătoare, care va mai fi urmată şi de altele. Nu pot preciza nimic, dar cred că puterea răspunzătoare de aceste crime, subsistă încă după cercetările poliţiei, aşa încât primejdia rămâne atâta timp cât forţa ucigaşă nu-i nimicită.

Vă scriu din dorinţa de a vă ajuta să limpeziţi acest mister, totuşi vă rog să nu aveţi prea mare nădejde. Un lucru-i sigur: dacă există vreun om pe lume care să posede cheia suferinţelor d-voastră, acela sunt eu. Trăiesc în speranţa de a putea scăpa lumea de o astfel de teamă, şi dacă-mi reuşeşte atunci voi simţi cea mai mare satisfacţie din viaţa mea, totuşi, nu vă pot făgădui nimic.

Chiar dacă am găsit urma cea adevărată, vă rog să-mi lăsaţi mie iniţiativa. Poate că e cu neputinţă de a găsi o soluţie. Poate că preotul May avea dreptate că trebuie să elibereze un duh ascuns acolo, cu preţul vieţii sale. Totuşi, în ce mă priveşte sunt de altă părere. Dacă am dreptate, se

va vedea că tot ceea ce depăşeşte spiritul şi raţiunea umană trebuie îndepărtat.

Am venit în Anglia şi am fost la Chadlauds. Spre marea mea dezamăgire am aflat că sunteţi plecat. V-am scris la Milano cum mi-a spus intendentul d-voastră. Dacă sosiţi curând vă aştept, dacă nu, poate că să ne întâlnim în Italia. Aş ţine totuşi să ne vedem aici, căci mai înainte de a vedea cu ochii mei camera cenuşie nu pot întreprinde nimic.

Vă rog să primiţi, d-voastră şi d-na May, asigurarea compătimirii mele pentru nenorocirile care v-au lovit.

Până aud, ceva despre d-voastră, rămân la Londra la Hotel Claridge.

Cu cele mai distinse sentimente, al d-voastră,

Vergilio Mannetti

Deşi în urma acestei scrisori, Sir Walter nu avea prea multe speranţe, răspunsese îndată că va fi în Anglia săptămâna viitoare şi-l invită pe Mannetti la Chadlauds. Îi mulţumi, dar îşi exprimă categoric neîncrederea pentru titlul de crimă pe care-l acordase Mannetti evenimentelor din Chadlauds. Mary citi însă printre rânduri, şi văzu că Mannetti era mult mai sigur decât voia să pară.

— Camera cenuşie are ceva italienesc în ea. Tavanul a fost modelat în Italia.

— Toate tavanele din castel însă. Poate că are cunoştinţă de vreo casă cu un secret asemănător.

— În tavan nu se poate ascunde niciun criminal.

De-abia acum îşi dădu Sir Walter seama cât dorise Chadlauds-ul, în ciuda suferinţelor şi groazei din ultima vreme. Într-o seară de mai ajunseră la Chadlauds şi urările de bun sosit al personalului îl impresionară foarte mult. Henry sosise şi el şi era curios să citească scrisoarea italianului. Apoi se plimbă cu Mary prin parc găsind-o foarte schimbată. Vorbea mai rar şi nu râdea deloc, dar povesti unele despre ea şi despre viaţa ei.

— M-am temut să nu fii supărat că nu pot călători dar cred că motivul îţi este şi ţie foarte aproape. Am oarecare nădejde. Tata mai puţin. Totuşi speranţa mea e legată de spaimă, căci Mannetti vorbeşte

de o crimă monstruoasă.

— Cred că e o teorie neverosimilă. Dar povesteşte-mi ce-ai mai făcut. Cum îţi merge?

— Foarte bine. Să vii şi tu odată în Italia şi-am să-ţi arăt multe lucruri frumoase.

— Şi eu aş vrea, căci sunt teribil de neînvăţat. Îmi place arta şi-aş vrea să o înţeleg.

— Ai înclinaţie pentru asta. Nu mai scrii?

— Nimic de valoare.

Mary începu să-şi exercite din nou vraja ei asupra lui Henry, dar acesta nu-şi mai făcea speranţe. Ştia ce însemnase Tom pentru ea şi gândea pe bună dreptate că Mary nu se va mai căsători niciodată. Atras de zgomotul vocilor apăru Prinţ, bătrânul copoi al lui Sir Walter şi se gudură pe lângă Mary. Era slab ca o umbră şi neputincios.

— Ar trebui împuşcat, săracul. Nu-i frumos să-l mai lăsăm să trăiască, dar Masters n-a vrut să facă nimic până nu se întoarce Sir Walter.

— Spune-i tatii. Cred că i-ar fi plăcut să fi fost omorât înainte de sosirea lui.

— Masters nu a vrut să facă nimic fără ordinul expres al unchiului Walter.

Câteva scrisori îl aşteptau. Una de la colonelul Vane, în care povestea întâlnirea cu Mannetti şi alta chiar de la acesta, prin care mulţumea de invitaţie şi-şi anunţa vizita pe luni.

În ziua fixată, Sir Walter întimpină personal la gară pe oaspetele său. La prima vedere se sperie cât de bătrân era acesta. Fusese înalt pe vremuri, dar acum era gheboşat şi avea nevoie de ajutor. Mannetti avea o aparenţă foarte distinsă, era ras şi brun, cu pielea plină de zbârcituri, fără a avea totuşi nimic dintr-o mumie. Părul era încă des şi alb ca zăpada, ochii îşi păstrau nu numai vioiciunea, dar Mannetti afirma că sub lentilele groase ale ochelarilor îşi păstraseră toată agerimea. Chipul său exprima spirit şi umor. Avea 80 de ani, dar era foarte vioi şi plin de interes pentru orice. Bătrânul era un zelos observator al vieţii omeneşti, din care înţelegea mai mult decât înşişi actorii ei.

— N-am muncit nicio lecuţă toată viaţa mea, mărturisi el, căci m-am născut cu o linguriţă de argint în gură. Eram foarte leneş şi singura mea ocupaţie era contemplaţia. Ar fi trebuit să scriu o carte, dar tot

ceea ce aş fi scris a spus-o atât de bine contele Gobineau, încât n-aş fi fost decât o repetiţie. Vă rog să mă credeţi însă că dacă aş fi fost silit să-mi câştig existenţa, aş fi ieşit bine la capăt, căci mă pricep la multe.

— Cunoaşteţi Anglia, d-le Mannetti?

— Veţi înţelege iubirea mea pentru această ţară când vă voi spune că am fost căsătorit cu o englezoaică. Cei doi feciori ai mei au sânge englezesc în vine, originar din Somerset.

Bătrânul o cucerise pe Mary, care era vrăjită de simplitatea sa infantilă, unită cu vaste cunoştinţe şi nimeni nu putea rezista umorului şi politeţii sale de modă veche. Aparenţa copilărească a lui Mannetti era corectată de inteligenţa sa ascuţită şi extrem de mobilă. Era totuşi modest şi glumeţ. Totuşi vârsta nu trecuse peste el fără să fi lăsat urme, căci memoria nu-l mai servea uneori, în special când era obosit.

— Dimineaţa-i vremea favorabilă mie. După masă mă tem să nu mă găseşti prost şi plicticos.

Mannetti se dovedi de o extraordinară comunicativitate. Făcea parte din cea mai nobilă clasă a naţiei sale şi cunoştea mulţi oameni celebri. În ziua sosirii sale nu aminti scopul vizitei. Vorbi despre Italia şi se interesă despre pasiunea lui Mary pentru artă.

— Frumos că vă place pictura, zise, el. Cu muzica nu prea mă laud, dar în pictură mă pricep bine. Sunteţi ca un copil care ar trebui condus prin mijlocul tablourilor. Când veţi merge din nou în Italia va trebui să-o luaţi d’a capo. Numai neştiutorii pun tehnica înaintea artei. Arta e o chestie de echilibru. Dacă doriţi am să vă schiţez un program de lucru, începând cu primii pictori italieni. Am trăit cinci ani în Viena, admirându-i şi încercând să înţeleg ce-a însemnat Renaşterea. Felul de a gândi al lui Mannetti era totuşi prea înalt pentru ascultătorii săi. Vorbi despre toţi şi despre toate până când la ora zece însoţitorul său veni să-l ia. Ca un copil cuminte se supuse şi le ură noapte bună.

— Ştefan e îngerul meu ocrotitor zise el. E o fiinţă de o punctualitate sălbatică dar căreia-i datorez lunga mea viaţă. Vă mulţumesc de primire şi vă rog să-mi îngăduiţi a lua dejunul în camera mea. La 11 voi fi la dispoziţia d-voastră spre a vă pune câteva întrebări, care ar putea într-un caz eventual să vă fie de folos.

X

PRINŢUL DJEM

Sir Walter era pe jumătate atras şi pe jumătate respins de oaspetele său. Mannetti era un om cu totul nou pentru ei, şi dacă unele din ideile sale se potriveau cu cele din Chadlauds, altele erau cu totul opuse. De altfel Sir Walter nu înţelegea mare lucru, deşi străinul mânuia limba engleză cu o uimitoare îndemânare. După plecarea, lui Sir Walter îşi dădu părerea:

— Am impresia că d-l Mannetti mă stimează şi mă dispreţuieşte în acelaşi timp.

— Aşa-i firea lui, zise Henry. Cu toată vârsta lui, are inteligenţa vie a unei maimuţe. E o vulpe bătrână, gândeşte de zece ori mai repede ca noi şi de o mie de ori mai subtil.

— E foarte atrăgător, zise Mary.

— E un gentleman, răspunse Henry, un gentleman italian.

— Am încredere în el.

— Şi eu, Mary, căci nu cred să-şi fi provocat atâta osteneală în zadar.

Numai Sir Walter exprimă îndoieli.

— E bătrân şi nu ar fi exclus ca inteligenţa lui să-i joace vreun renghi. E foarte inteligent fără îndoială, dar e o inteligenţă care aparţine trecutului. Nu e la curent ca mine.

— Eu cred totuşi în el, zise Henry. Îmi închipui că poate înţelege încă orişice. Totuşi e prea bătrân ca să priceapă sensul democraţiei.

— Ba o înţelege prea bine. Ştie că democraţia nu-i decât o autocraţie inversă. Natura omenească nu îngăduie aşa ceva. Democraţia-i bună pentru oi sau pentru boi, dar nu pentru oameni.

— E un aristocrat, un ultim exemplar şi sub modestia lui se ascunde o mândrie de păun, totuşi e foarte bun la inimă, ca şi tine, tată!

— Mă îndoiesc de generozitatea lui, zise Henry. Nu neg inteligenţa lui, dar nu trebuie să te încrezi prea mult în aparenţe, Mary.

— Dar e foarte prevenitor şi găsesc frumos din partea lui să-şi dea atâta osteneală.

— În primul rând, zise Henry, va trebui ca mâine dimineaţă să deschidem uşa camerei cenuşii. La 11 va vorbi cu Sir Walter şi apoi va vizita desigur camera. Dacă chemăm nişte oameni din sat să ne ajute, cred că o vom putea deschide până la prânz.

Sir Walter luă toate dispoziţiile necesare.

— Nu ştiu ce vor spune autorităţile, făcu el.

— Ce să spună! N-au decât să se bucure că în sfârşit s-a găsit o explicaţie.

— Ar fi prea frumos ca să fie adevărat.

— Asta-i şi părerea mea, dar împărtăşesc opinia lui Mary că bătrânul ştie mai mult decât lasă să se vadă.

— Adică cum?

— Vom vedea. Eu în orice caz îi voi da tot concursul.

La 11 punct, a doua zi, apăru oaspetele, sprijinit într-un baston şi îmbrăcat după o modă de mult uitată. Părea gata de luptă şi nu dovedi nici cea mai mică slăbiciune ascultând povestirea lui Sir Walter asupra camerei cenuşii. Părea în orice caz că ştie tot atâtea cât şi Sir Walter.

— Noi cunoaştem cinci victime, zise el, şi nu mai încape nicio îndoială că toate au murit în acelaşi fel.

— Patru victime, domnule Mannetti.

— Uitaţi de bătrâna d-voastră mătuşă, care a petrecut Crăciunul la Chadlauds şi a fost găsită moartă pe podea. Colonelul Vane n-a uitat însă, căci se pare că aţi povestit şi cazul acesta, pe lângă cel al sorei Fonester.

— Eu n-am pus în legătură moartea mătuşii mele cu celelalte, şi nimeni altul.

— În orice caz nu a murit nici de bătrâneţe, nici fiindcă mâncase prea mult. Şi ea a fost victima unui asasinat.

— Vorbiţi de asasinat?

— Dacă nu mă înşel „asasinat“, acesta-i singurul cuvânt.

— Mă scuzaţi, dar e de neconceput cum asasinul care a făptuit cele trei omoruri de anul trecut să fie acelaşi care a ucis acum 60 de ani pe mătuşa mea.

— Totuşi e cu putinţă. Voi avea de altfel plăcerea să v-o dovedesc.

— Atunci trebuie să fie tot vreun demon, aşa cum crezuse Septimus May.

— Nu, nu, vă rog să-mi permiteţi să fiu sincer. Nu cred nici într-un duh bun, nici într-un demon. Credeţi-mă că între cer şi pământ, sunt mult mai puţine lucruri decât lasă să se creadă filosofia. Omul îşi încarcă mintea cu multe prostii inutile şi multe din ideile sale scumpe se întemeiază pe mituri sau pe vise. E o fiinţă încrezătoare, gata oricând de revelaţie, dar cu cât revelaţia se pretinde mai înaltă, cu atât trebuie să fiţi mai circumspect. Raţiunea trebuie să simplifice lucrurile nu să le complice. Nepoţii noştri vor râde de noi ca de nişte musculiţe încurcate într-o plasă de mituri, ţesute de strămoşii lor.

Există foarte puţine adevăruri eterne şi noi suntem înclinaţi să credem în ce-au crezut străbunicii noştri. Eu însumi păcătuiesc deseori în această privinţă. Odată pentru totdeauna trebuie să renunţăm la explicaţii supranaturale, cel puţin în ce priveşte camera cenuşie.

— Ciudat! Aveţi aceleaşi idei ca şi Hardcastle. Nădăjduiesc că aveţi dreptate.

— Cu siguranţă am dreptate, când înlătur orice urmă de supranatural.

Mai puse câteva întrebări, care nu păreau să stea deloc în legătură cu camera cenuşie. Credea că Hardcastle ar fi dezlegat taina dacă nu murea. Din vreme în vreme ridica mâna spre a le impune tăcere şi reflecta asupra vreunui răspuns.

— De câtva timp, pricep mai greu unele lucruri. O idee trebuie să-şi găsească loc, asta-i dificultatea ideilor noi. Când ai 80 de ani şi capul plin de idei învechite, numai cu multă greutate reuşeşti să mai faci loc şi pentru altele noi.

Sir Walter îi spuse că odaia era gata. Mannetti se îngrijoră atunci de lucrători:

— Să fie prevăzători şi să nu stea fără treabă în cameră, căci primejdia subsistă încă, chiar dacă detectivii nu au văzut şi nu au simţit nimic. Poate că pericolul a crescut, în urma cercetărilor.

Era o zi foarte frumoasă şi Mannetti îşi exprimă dorinţa de a lua puţin aer. Ieşiră pe terasă urmaţi de Mary şi de Prinţ, pentru care Mannetti arăta mult interes.

— Câinele dumitale e pe pragul morţii ca şi mine. Va aduce mari

servicii în câmpiile elysee.

I se povesti despre isprăvile lui Prinţ, dar şi Mannetti găsi că era timpul să fie omorât.

— Vineri va muri, zise Sir Walter. Am vorbit cu veterinarul. Îmi pare aşa de rău de el.

— Merită o moarte uşoară, răspunse Mannetti şi apoi nu conteni să se minuneze de admirabila grădină din Chadlauds.

La sfârşitul mesei, după ce Mannetti fumase câteva ţigări se sculă şi înclinându-se în faţa lui Sir Walter zise:

— Îmi permiteţi acum?

Îl însoţiră în tăcere spre camera cenuşie. Camera era neschimbată şi îngerii sculptaţi de pe scaunele grele păreau că salută cu bucurie lumina zilei.

Oaspetele cutreieră camera de la un capăt la altul, dădea rar din cap şi începu să devină mai însufleţit. Deodată zise:

— Cred că vă voi putea ajuta, Sir Walter.

— Asta-i o noutate excelentă, domnule Mannetti.

Apoi bătrânul se întoarse spre obiectele din cameră şi ca şi cum ar fi găsit în realitate cheia enigmei, nu părea că-şi continuă sarcina. Răbdători, căci observaseră că orice întrerupere îl obosea, trebuiră să-i asculte discursurile despre vechile mobile. Se părea că-i face plăcere să-l ţie astfel cu sufletul la gură.

— Minunate bucăţi, dar nu spaniole cum spuneţi. Sunt italiene şi-mi pare bine că-s aşezate sub un tavan italienesc atât de bine lucrat. Curios, camera mea de culcare din Roma seamănă mult cu asta. Stau într-o casă din secolul XV şi care a aparţinut familiei Collomma. Scrinurile mele sunt mai frumoase, dar patul şi scaunele de aici sunt mai frumoase ca ale mele. Le vom vedea cândva împreună cu d-na May. Vă aminteşte ceva aceste scaune sculptate?

— Nu, făcu Mary din cap.

— Atunci n-ai fost în Prato. Grupa aceasta de cojerii cu trâmbiţe e o imitaţie după Donatello, şi motivul se regăseşte pe picioarele patului. Pictura de pe tăblia patului e îngălbenită, dar ştiu cine a făcut-o.

— Cum e cu putinţă?

— Sunt absolut sigur. Aveţi aici un Puturicchio veritabil. Patul şi scaunele acestea au fost lucrate pentru papa Alexandru Borgia. Da, da, dragii mei, pentru nimeni altul, decât papa Alexandru Borgia.

Aştepta ca un actor sigur de aplauze, dar spre marea lui mirare vorbele sale nu făcuseră niciun fel de impresie asupra ascultătorilor săi. Doar Sir Walter întrebă politicos:

— Era un papă bun sau unul rău? De obicei despre papi nu se poate spune prea mult bine.

Mannetti simţi nereuşita loviturii sale de teatru şi un nor de mânie sau poate chiar de dispreţ trecu peste fruntea lui. Apoi se bucură totuşi că secretul său va rămâne ascuns încă 24 de ore, şi la urmă va avea un succes cu mult mai mare. Nu era încă prea sigur de lucrul său, dar totuşi foarte încrezător. Nu răspunse întrebării lui Sir Walter decât cu o altă întrebare:

— Detectivii au cercetat camera luând toate precauţiunile posibile, nu-i aşa?

— Da!

— Dar la ce foloseşte prudenţa şi zelul, precum şi toată hotărârea, când activitatea respectivă este unită cu neştiinţa? De mirare însă că nu v-aţi gândit până acum la adevărata soluţie. Cu puţină cunoaştere a istoriei… dar puţini posedă acea parte a istoriei, care este atât de importantă pentru camera aceasta.

— Întrucât ne-ar putea ajuta istoria? întrebă Henry.

— Am să vă spun îndată. În casa asta, totul este înconjurat de istorie, fiecare cameră, fiecare obiect. Iată de pildă scaunele acestea: în ele citesc începuturile Renaşterii. Pentru d-voastră e doar o mobilă veche. Le credeaţi spaniole dar ele sunt italieneşti. Bunicul d-voastră, Sir Walter, le-a achiziţionat în Valencia, dacă nu mă înşel, spre marele necaz al unui alt colecţionar. Scaunele acestea-mi vorbesc mie, ca şi tavanul, care şi el e o copie. Toate aceste frumoase lucruri mi-ar spune şi mai multe dacă aş fi un mai mare cunoscător de istoria artei. Toţi trăim în istorie. A trăi înseamnă a-ţi găsi un loc în istorie, chiar dacă acest lucru nu va fi remarcat decât în registrele Atotputernicului.

— Ce cunoştinţe speciale sunt necesare spre a descoperi totul? readuse Henry conversaţia la punctul iniţial.

— N-ar trebui decât să vă pricepeţi puţin la heraldică, o ştiinţă care la Scotland Yard e pare-se ignorată. Am văzut blazonul de la poarta de fier care nu are în sine mare valoare. Blazonul însă e frumos chiar dacă nu-i atât de vechi.

— Trebuie să-l fi văzut undeva în Florenţa, zise Sir Walter, dar fără

să-mi amintesc de unde-l cunosc atât de bine. Un cap de taur de aur pe fond roşu.

Mannetti râse şi trecându-şi mâna pe frunte spuse:

— Îl vom avea în curând, dar mi se pare că merg prea repede. Mintea mea trebuie să se odihnească puţin. Vreţi să mă însoţiţi în grădină?

— Bucuroşi, dar poate doriţi să vă retrageţi în camera dumneavoastră?

— Mai târziu. Vă rog să interziceţi intrarea în camera cenuşie. Nimeni nu trebuie să păşească înăuntru fără mine.

— Credeţi încă, prin urmare, că primejdia e materială şi opera unui om?

— Dacă nu mă înşel, asta este.

Merseră în grădină, unde li se alătură şi Prinţ.

— Numele lui îmi aduce aminte de prinţul Djem, fratele sultanului Baiazid, zise Mannetti. Cunoaşteţi povestea lui? Probabil că nu, şi nici nu este prea însemnată, dar sfârşitul acestui prinţ mi-a rămas până acum tot atât de enigmatic ca şi taina acestei camere cenuşii. Istoricii italieni au spălat de orice bănuială pe papa Alexandru VI, în ce priveşte participarea lui la moartea prinţului Djem. Dar acesta-i un obicei omenesc de a căuta peste tot doar ce-i bun. Nerone, Caligula, Alba, Calvin, Napoleon, Torquemada, toţi monştri, ajung în ochii noştri din ce în ce mai buni pe măsură ce sunt morţi mai de multă vreme, ba uneori sunt chiar sanctificaţi. Eu însă sunt unul care iubeşte adevărul, dar în sfârşit să nu mă depărtez de la chestiune.

Sultanul Baiazid voia să scape de fratele său mai tânăr şi plătea papei 40 000 ducaţi anual spre a-l ţine prizonier în Italia. Când Alexandru ajunse papă, Baiazid refuză să-i mai trimită banii. Atunci Alexandru scrise o energică scrisoare sultanului prin care-l anunţa că regele Franţei voia să pună mâna pe prinţul Djem spre a porni război împotriva turcilor. Vă plictisesc?

— Deloc! răspunse Mary.

— Alexandru adăugă că avea nevoie urgentă de cei 40 000 de ducaţi spre a se împotrivi regelui Franţei şi a împiedica o expediţie a acestuia împotriva Turciei. Sultanul trimise suma dorită. Totuşi ca un diplomat ce era, găsi mijlocul de a scăpa de acest tribut anual şi conveni cu Alexandru ca acesta să-l omoare pe prinţul Djem. Din

nefericire atât solul papei cât şi al sultanului căzură în mâinile cardinalului Della Rovere, cel mai amarnic duşman al lui Alexandru. Scrisorile fură publicate şi toată străinătatea auzi cu oroare că sultanul turcilor plătise deţinătorului Sfântului Scaun 300 000 ducaţi pentru uciderea prinţului Djem. Timpul trecu şi papa învinse pe aprigul său duşman. El hotărî să predea pe prinţul Djem regelui Franţei, şi astfel puternicul cardinal nu mai putu zice nimic. Totuşi, prinţul Djem muri subit, dar nu cum scriu istoricii din pricina traiului dezmăţat pe care-l ducea când ajunsese în Franţa. După mine el nu a ajuns niciodată în Franţa căci Alexandru nu era omul care să lase să-i scape din mâini o pradă, atât de lesne.

Mannetti tăcu câteva momente, apoi reveni la obiectul vizitei sale în Chadlauds.

— Trebuie să mai aveţi răbdare până mâine dimineaţă. Dacă nu aveţi ceva împotrivă aş dori să petrec în seara asta câteva ceasuri în camera cenuşie, să vedem ce-mi vor spune stafiile. Credeţi că-mi va apărea fantoma prinţului Djem? Sau poate spiritul lui Puturicchio? Oricum vor vorbi în limba mea, şi mă voi simţi cu ei ca la mine acasă.

— Acesta este ultimul lucru pe care vi-l pot îngădui, protestă Sir Walter.

— Dar primul de care am nevoie, răspunse liniştit bătrânul. Nu aveţi teamă pentru mine, Sir Walter. În camera cenuşie nu există nicio fantomă, care să-mi caute ceartă. Acolo este altceva, cu mult mai groaznic, ceva drăcesc, şi nu mă mir de ce s-a întâmplat, cât de faptul că nu au fost mai multe victime. Eu posed însă talismanul, acel „Sesame deschide-te“. Chiar dacă mă înşel nu mi se poate întâmpla nimic, iar suflul meu vital, oricât de slab ar fi el, are nevoie de o putere mult mai mare decât a camerei cenuşii spre a fi anihilat. Eu deţin firul labirintului, şi mâine dimineaţă vă voi spune dacă am sau nu dreptate.

— Trebuie să mărturisesc că cererea d-voastră îmi e foarte neplăcută. Am fost încunoştiinţat în mod special de autorităţi, să refuz intrarea în cameră în scopul oricărui fel de experienţă.

Mannetti perseveră în cererea sa.

— Mă scuzaţi, dar mi se pare că nu judecaţi bine. Nu v-am spus aproape totul? Ce foloseşte Scotland Yard, când nu a descoperit nimic în timp ce eu vă aduc lumină. Sunt nişte proşti pe care i-a întrecut un bătrân ca mine.

— Cum spuneţi, ne-aţi povestit multe lucruri, foarte interesante şi poate că pentru d-voastră ele să nu aibă vreo legătură cu camera cenuşie, dar pentru noi nu este cazul. Tot ce ne-aţi povestit, nu ne-a spus nimic. E firesc ca d-voastră să aveţi alte sentimente, dar ceea ce pentru d-voastră nu este decât un secret, pentru noi are o însemnătate cu mult mai cuprinzătoare. Aveţi destulă imaginaţie spre a vă închipui ce suferinţe am îndurat atât Mary cât şi eu.

— Nu, nu putem îmbrăca raţiunea noastră englezească în vorbe atât de frumoase ca ale d-voastră, d-le Mannetti. E destul de rău din partea noastră dar… făcu Mary.

— Înţeleg dojana d-voastră, spuse repede Mannetti. Se ridică şi cu mâna pe inimă se înclină adânc.

— Sunt un nebun bătrân, şi nici măcar prea inteligent. Iertaţi-mă, dar deoarece din motive scuzabile nu aţi ghicit încă, vă rog să-mi permiteţi până la un rezultat sigur să ţin secretă descoperirea mea. Poate până astă seară, cel mai târziu până mâine dimineaţă. Nu vă voi mai ţine mult timp în nesiguranţă. Voi asculta şi Scotland Yardul şi nu voi intra singur ci însoţit de bătrânul şi iubitul d-voastră copoi, Prinţ. Prinţ şi cu mine ne vom retrage azi devreme şi peste cinci şase ore puteţi să veniţi în camera cenuşie. Nu voi dormi acolo, voi veghea, şi mai scurt timp decât predecesorii mei. Vă învoiţi la aceasta?

Mary văzând faţa îngrijorată a lui Sir Walter, luă cuvântul în numele lui. Avea impresia că Mannetti ştia precis ce voia. Henry era de aceeaşi părere. Mannetti găsise cheia misterului, le dăduse posibilitatea de a ghici totul, dar poate pentru a-i pedepsi din pricina ignoranţei lor, ţinea dezlegarea în secret. Sir Walter rămase surprins văzând că fiica şi nepotul său erau de partea lui Mannetti.

— D-l Mannetti are dreptate tată, şi dacă are dreptate, atunci nu poate păţi nimic.

— Bine zis, făcu italianul. Aveţi încredere în intuiţia unei femei. Am dreptate, simt precis că am dreptate, deşi de obicei mă îndoiesc. Credeţi-mă. V-a fost scris să înduraţi toate suferinţele trecutului, şi mie să vă cruţ de ele. „Căile Domnului sunt nepătrunse“.

— Şi eu sunt tot atât de sigur ca şi d-l Mannetti, unchiule!

— Să luăm ceaiul întâi, zise Sir Walter. Lucrurile acestea mă depăşesc. Vă rog doar să vă gândiţi ce-mi vor face autorităţile în caz că vi se va întâmpla ceva.

— Nici vorbă de asta!

— Toţi au spus la fel, şi acum unde sunt?

— D-voastră şi fiica d-voastră aţi suferit destul până acum, dar nu aveţi teamă. Ţin prea mult la d-voastră ca să vă pricinuiesc vreun rău. Dacă nu vă încredeţi în mine, încredeţi-vă în bătrânul d-voastră Prinţ.

— Şi detectivii au luat păsări în cameră şi nu au păţit nimic, opină Lennox. Nici lui Prinţ nu i se întâmplă nimic.

Se îndreptară spre casă. Mannetti presupune că cererea-i fusese admisă.

— Am să mă odihnesc puţin. Scuzaţi-mă până la nouă. Aceste discuţii mi-au slăbit crâmpeiul meu de viaţă. N-am crezut că la sfârşitul vieţii mele voi mai avea astfel de lucruri de rezolvat. Trebuie să-mi cruţ puterile dar sunt sigur că voi reuşi. Dacă vă învoiţi voi cina la orele şapte.

Ştefan apăru şi-l însoţi pe unchiaş. În prag se întoarse şi zise:

— Vă rog nu lăsaţi pe nimeni să intre în camera cenuşie. Păstraţi cheia în buzunar şi nu intraţi nici d-voastră. E primejdie pentru oricine afară de mine.

XI

TAURUL AURIU

— Ce părere ai despre Mannetti, Masters? întrebă Henry pe servitor când acesta veni să strângă serviciul de ceai.

— Mi se pare un om minunat. Am auzit că oamenilor bătrâni li se grefează nişte glande de maimuţă spre a-i întineri, dar omul acesta are o întreagă maimuţă în el. Are limba ascuţită şi pare foarte învăţat.

— Crezi că e în siguranţă în camera cenuşie?

— Cred că el e în siguranţă şi mă întreb doar dacă argintăria noastră e în siguranţă. Părea să se intereseze foarte mult de ea. Nici nu cred că are 80 de ani, atât e de obosit.

— N-ai nicio grijă, Masters, râse Henry.

— Lăsaţi-l să intre în camera cenuşie. Pentru el nu-i nicio primejdie.

— Prinţ merge cu el, Masters.

— Prinţ? De ce?

— Nici noi nu ştim! Spune că nu-i va face nimic.

— Ştiu că n-am să pot dormi liniştit, şi nimeni în casa asta. Nu că aş avea ceva împotriva d-lui Mannetti, dar nu am încredere în el. Joacă un rol, şi nu-i deloc străin. Altfel n-ar putea vorbi atât de bine englezeşte.

— Masters are aceeaşi părere ca şi tine, tată, zise Mary şi-i frumos din partea lui. E adevărat că lui Mannetti îi place să joace teatru, şi să aibă primul rol. Tuturora le place acest lucru, numai că rar se iveşte prilejul. El vrea să scoată maximum din această ocazie şi dacă-i refuzi ceva, ar fi în stare să plece spunând că-i e cu neputinţă să te ajute, plus că ne-ar face reproşuri că l-am silit să se obosească până aici.

În cele din urmă Sir Walter cedă, şi la ivirea lui Mannetti la cină, îi împărtăşi aprobarea sa.

— Mulţumesc, şi fiţi sigur că nu veţi regreta. Vom dormi bine toţi,

poate doar ceva mai târziu ca de obicei. La ora opt voi urca spre camera cenuşie. Uşa poate rămâne deschisă. Vă rog să nu vină nimeni prin apropiere. D-l Henry poate să stea pe trepte şi din timp în timp să vină să mă cheme. Când mă va întreba dacă totul este în regulă eu voi răspunde: „Da“.

După cină Mannetti îmbrăcă o blană şi spuse că-i gata. Crezură că l-a uitat pe Prinţ, dar stărui să ia câinele cu el. Câinele mâncase şi era indiferent unde avea să doarmă.

— Nu aveţi nicio teamă, voi avea grijă de el. Ştiu eu de ce-l iau cu mine. Deşi e bolnav şi bătrân totuşi îmi poate fi de ajutor. De altfel suntem prieteni.

La ora opt Sir Walter şi Mary merseră în bibliotecă iar el îl însoţi pe Mannetti până la ultimele trepte. Coridorul era luminat iar uşa de la camera cenuşie era deschisă.

De-abia trecură zece minute şi Mannetti strigă la Lennox că se face un curent grozav, şi că trebuie să închidă uşa. Orele se scurgeau încet şi toată casa ştia cum merg lucrurile, căci nimeni nu dormea. Se hotărâse că rezultatul va fi cunoscut înainte de miezul nopţii.

La fiecare jumătate de oră Lennox striga la Mannetti şi totdeauna primi un scurt răspuns. Totuşi în curând nu mai primi niciun răspuns la întrebarea sa.

— Cum merge?

Strigă mai tare fără să primească niciun răspuns. Încet se duse lângă uşă şi privi înăuntru. Mannetti zăcea nemişcat în fotoliul care i se aranjase chiar sub lumina electrică şi purta haina de blană, dar Prinţ nu era vizibil. În cameră era linişte şi frig. Amândouă ferestrele erau deschise. Lennox se precipită pe trepte. Se gândea doar la unchiul său voind să-i cruţe o spaimă inutilă. La început credea că Mannetti murise ca şi predecesorii lui, dar nu era încă sigur, îl căută pe Masters, îi spuse teama lui, şi că singura speranţă era ca bătrânul să fi adormit.

— Chiar aşa trebuie să fie. Am să aduc îndată nişte rom.

Mannetti nu-şi schimbase poziţia, dar când intrară, deschise ochii, se uită împrejur şi înţelese ce se întâmplase.

— Vai de mine, v-am făcut să vă speriaţi degeaba, zise el când văzu feţele lor descompuse. Totul e în regulă şi peste un ceas vă voi spune totul. Cât este ceasul?

— Două fără un sfert, d-le Mannetti.

— Bun, atunci vestiţi-l pe unchiul d-voastră că am rezolvat problema.

— Vreţi să luaţi un coniac, d-le Mannetti?

— Cu plăcere, dragul meu. Credeaţi că am luat-o pe urma celorlalţi? Şi aţi vrut să încercaţi a mă readuce la viaţă mai înainte de a-l vesti pe Sir Walter? E de neiertat faptul că am adormit.

Masters şi Henry merseră jos cu vestea cea bună.

— Mai am nevoie de o jumătate de oră, şi apoi putem merge la culcare.

— Slavă Domnului că totul a decurs cum trebuie. Vă simţiţi bine? zise Sir Walter.

— O da! foarte bine! Am dormit vreo jumătate de ceas. D-voastră nu aţi închis ochii.

— Aveţi ceva împotrivă dacă Masters rămâne aici şi ascultă? Căci în felul acesta Chadlauds va avea o versiune exactă.

— Voi da eu însumi o versiune oficială. Avem dovezi căci Prinţ a luat parte activă la descoperirea mea. Îl felicit pe bătrânul Prinţ.

De-abia acum Henry observă câinele care era întins la picioarele lui Mannetti.

— Doamne?

— Ce rece e! făcu Mary care se apropiase să mângâie animalul.

— A adormit pentru vecie. Un martir al ştiinţei. Trebuia să moară vineri dar s-a grăbit. E ultima victimă a camerei cenuşii. Nu-l plângeţi fiindcă a murit fără dureri.

— Dar vorbeaţi de o crimă şi de un criminal, spuse Sir Walter suflând din greu.

— Şi aveam dreptate căci în camera aceasta s-au întâmplat nişte crime îngrozitoare. O crimă nu-i mai puţin crimă, chiar când făptuitorii ei zac de 500 de ani în mormintele lor.

— Aveţi un alt fel de a vă exprima şi întrebuinţaţi alte vorbe decât ale noastre. Ziceţi că Prinţ nu a suferit! Cum a murit?

— Fără un geamăt!

— L-aţi văzut murind şi dumneavoastră eraţi în siguranţă? întrebă Henry.

— Da. Aşezaţi-vă toţi în jurul meu şi în cinci minute veţi fi lămuriţi.

În tăcere îi îndepliniră dorinţa.

— După ce am rămas singuri l-am aşezat pe Prinţ în pat. Nu a rămas treaz şi ştiam că nu se va mai trezi niciodată. Acum priviţi vă rog patul acesta splendid. Este puntea de legătură între ceea ce v-am povestit ieri şi ceea ce s-a întâmplat azi. Păcat doar că oamenii nu au ştiut să deschidă ochii mai devreme.

Le arătă o fâşie de lemn sculptat, care unea cele patru mici coloane ale patului.

— Ce vedeţi acolo pe priză?

— Coroana papală şi cheia! răspunse Mary.

— Bun! Acum uitaţi-vă pe partea cealaltă.

— Un blazon cu un taur auriu pe fond roşu, tată! De asta ţi-ai adus aminte în Florenţa.

— Chiar aşa! Şi nu ştiam unde o mai văzusem.

— E blazonul lui Borgia. Blazonul papei de tristă amintire, Alexandru VI Borgia. Acum ştiţi tot şi putem să mergem la culcare. Când am recunoscut blazonul azi dimineaţă am ştiut că totul s-a rezolvat. Am aşteptat doar o dovadă sigură şi totul s-a întâmplat aşa cum am vrut. Am să vă descriu cu de-amănuntul cum s-a prăpădit fiecare dintre cei care au dormit în camera cenuşie. Priviţi puţin cuvertura aceasta de mătase. Aici stă puterea misterioasă care nimiceşte viaţa. Azi dimineaţă am bănuit dar acum pot să dovedesc. La opt şi un sfert Prinţ murise, dar de-abia când m-aţi trezit am avut curajul să-l pipăi. Căci cum a murit el? În clipa în care căldura corpului său a pătruns în cuvertură, otrava a devenit eficace. S-a întins puţin, a încercat să se scoale şi apoi a murit fără niciun semn în plus. E inutil să vă mai spun de ce m-am ţinut la distanţă de el, căci ştiam că o otravă trezită de căldura animală nu-şi pierde puterea decât după răcirea corpului. Atunci atât câinele cât şi cuvertura deveniseră inofensivi. Am socotit că cinci ore vor fi de-ajuns, spre a se răci cadavrul câinelui care era destul de slab.

— Dar…

— Voi răspunde la toate întrebările dacă mai aşteptaţi puţin. Dă-mi un coniac, Masters.

Bău coniacul şi tăcu câteva clipe, apoi începu relatarea amănunţită a tuturor nenorocirilor care avuseseră loc în camera cenuşie aşa fel încât nimeni nu mai avu nimic de întrebat.

— Sunt de observat două chestiuni foarte interesante, continuă

Mannetti. În primul rând e interesant că tocmai în camera care avea renume prost, au fost aşezate aceste mobile ucigătoare. Dar nimic nu era mai firesc. Aveţi lucruri prea multe şi prea frumoase şi nu mai ştiaţi unde să le puneţi. Nu sunteţi nici colecţionar, nici cunoscător, Sir Walter şi nu vă plac mobilele vechi.

În al doilea rând, e ciudat că toate cazurile de moarte s-au întâmplat în aşa fel încât crimele nu puteau fi puse deloc în legătură cu patul acesta blestemat. Cum spuneaţi, Hardcastle nu făcea nicio legătură între moartea sorei Fonester şi cea a căpitanului May, şi Sir Walter cu atât mai mult nu putea bănui că moartea bătrânei sale mătuşi a fost provocată de aceleaşi cauze care au dus la jertfirea ultimelor trei vieţi omeneşti. De ce nu s-a găsit în niciun caz pricina morţii?

Există trei feluri de a muri: asfixia, congestia cerebrală şi atacul de inimă. Un om se sufocă dacă activitatea muşchilor care prilejuiesc respiraţia se opreşte, sau dacă aerul nu mai poate intra în plămâni ca în cazurile de înec şi de sugrumare. Se mai poate socoti cazul când plămânii sunt invadaţi de sânge. Totuşi nimeni nu a murit în modul acesta în camera cenuşie. Congestia cerebrală urmează după o tulburare prea mare şi e pricinuită de narcotice şi otrăvuri, sau de alte motive care nu ne interesează acum.

Rămâne paralizia inimii. Inima poate paraliza în urma unei pierderi prea mari de sânge sau în urma acţiunii violente a unei otrăvi oarecare. Decesurile din camera aceasta s-au produs în urma paraliziei inimii. Dar de ce? Nicio presupunere nu se adeverea. Mureau fără a se putea găsi nici cel mai mic motiv pentru o moarte subită. Astfel de lucruri s-au mai întâmplat însă. Ziarul scria despre moartea aceasta subită şi fără cauză vizibilă ca despre ceva nemaiauzit, însă doctorul Tempelmann descrie în 1893 două cazuri de moarte subită fără pricini vizibile. Dă exemplul unui bărbat de 30 de ani, şi numeşte totul „oboseală extremă a inimii“. Inima se oprise când muşchiul era relaxat, şi nu când era încordat aşa cum se întâmplă de obicei. Diagnosticul era atac de cord, dar cauza nu era cunoscută.

Şocul acesta nervos nu e indispensabil legat de o senzaţie dureroasă, ba s-ar putea să fie chiar una plăcută.

Deoarece toate senzaţiile noastre sunt şi plăcute şi neplăcute, nimic nu ne poate împiedica să presupunem că şi senzaţia morţii ar putea fi mai plăcută. Poate printre nenumăratele lui secrete Borgia îl poseda şi

pe acesta. În orice caz nu toţi morţii prezentau caracteristica mască mortuară. Bărbia nu le era căzută, expresia obişnuită a feţei nu era schimbată, tâmplele nu erau adâncite şi pleoapele nu erau închise.

Vom discuta acum despre fiecare victimă în parte, cum a murit fără să lase niciun fel de indiciu. Numai primul caz mi-a dat mai mult de gândit. La început m-am temut că nu voi putea aduce nicio dovadă că moartea bătrânei se datora patului căci ea nici nu-l întrebuinţase măcar. Veţi spune că nu am dovedit nimic, că totul nu a fost decât să ghicesc. După moartea lui Prinţ însă nu mai încape nicio îndoială şi teoria se dovedeşte întemeiată. Treaba ştiinţei este acum să afle de ce patul are această însuşire ucigătoare.

Să ne întoarcem la bătrâna d-voastră mătuşă care a sosit pe neaşteptate în noaptea Crăciunului, a dormit din dorinţa ei în camera cenuşie şi a fost găsită a doua zi moartă pe podea. Patul nu-l atinsese, lucrurile s-au petrecut de atâta vreme încât nu putem face altceva decât să încercăm a reconstrui întâmplarea. Trebuie să presupunem deci că otrava a fost trezită de vreo căldură artificială. Ce se putuse întâmpla? Era iarnă şi se făcuse focul în grabă. Căminul este însă destul de departe de pat şi s-ar putea ca dogoarea focului să nu fi provocat nicio reacţie. Poate însă că se băgase în pat vreo sticlă caldă. Bătrâna a stins lumina fiindcă focul din cămin lumina destul camera. Poate că voind să-şi spună rugăciunea a îngenunchiat în faţa patului, apoi a tras cuvertura la o parte şi a fost imediat atinsă de puterea nimicitoare a otrăvii. A căzut fulgerată, pe spate. Când a fost găsită, a doua zi, patul şi sticla se răciseră aşa încât nu mai era niciun pericol.

Dacă n-ar fi fost decât cazul acesta desigur că nu v-aş fi convins, dar în lumina cazurilor ulterioare cred că trebuie să am dreptate. Evident e foarte posibil că bătrâna să fi murit de o moarte naturală, nimeni nu poate şti.

Tristele evenimente care au urmat se adaugă însă la teoria mea cu toate că în cazul sorei Fonester patul nu părea a fi jucat decât un rol superficial. Sora era obosită şi s-a băgat imediat în pat adormind probabil mai înainte ca temperatura corpului ei să facă otrava activă. Se culcase la zece seara şi trebuia trezită la şapte dimineaţa, răstimp mai mult decât necesar ca demonul să se retragă din nou în cuibul său, după răcirea cadavrului. Dacă nu ar fi fost aşa slăbuţă şi dacă ar fi avut o cuvertură mai groasă, poate ar fi rămas încă caldă şi cel care ar fi

încercat să-i ajute s-ar fi prăpădit şi el. Nu există legi precise asupra timpului necesar pentru răcirea unui cadavru. Totul atârnă de împrejurări. Lui Prinţ nu i-au trebuit decât cinci ceasuri.

În cazul căpitanului May se schimbă chestia. Îmi pare rău că trebuie să vorbesc despre el, dar şi el a plătit cu toţi ceilalţi.

Patul nu fusese pregătit. În pijama, cu haina de casă ghemuită drept pernă, el s-a trântit pe pat şi îndată căldura trupului său tânăr a început să pătrundă în cuvertură. Câteva minute fură de ajuns spre a pune otrava în stare de a acţiona. Nici nu adormise când avu deodată o senzaţie nemaicunoscută până atunci. Creierul mai lucra încă şi membrele-i ascultau. Într-o ultimă încordare sări din pat şi se repezi la fereastră să respire aerul curat al nopţii. Îngenuncherea pe canapeaua de lângă fereastră a fost ultima lui mişcare conştientă căci acolo l-a surprins moartea. Din nou nicio bănuială nu căzu asupra patului. De ce? Nici nu se ştia în mod sigur dacă se aşezase în el. Ba s-a şi presupus lucrul acesta. Dar atunci nu ar fi stins lumânarea care ar fi ars în întregime.

Ajungem acum la cazul detectivului. Nici acum nicio urmă nu ducea spre patul lui Borgia. E lesne de ghicit cum s-a petrecut cazul: Hardcastle vroia să rămână singur spre a examina camera şi tot conţinutul ei. El a mers încoace şi-ncolo, a făcut o schiţă a camerei şi-a cules toate datele. Dacă ar fi ştiut el ce înseamnă taurul auriu! Brusc i-a venit o idee pe care voind s-o rezolve s-a oprit aici, sau poate că a voit un loc din care să poată vedea toată camera. Probabil că s-a aşezat pe marginea patului, în partea dreaptă şi şi-a continuat notiţele. Nu ştiu cât va fi stat în pat, în orice caz a fost destul pentru ca temperatura acestuia să se ridice la nivelul necesar pentru trezirea toxicului. Când a simţit, a sărit tot atât de surprins ca şi căpitanul May şi a făcut câţiva paşi, i-a căzut creionul şi carnetul din mâini iar el s-a prăbuşit peste ele. Evident era cald când l-a găsit d-l Lennox.

Preotul Septimus May nici nu s-a aşezat în pat. Probabil că s-a rugat mult timp lângă pat. Nimic mai firesc decât să fi întins mâna pe el. În poziţia lui aplecat deasupra patului, cu mâinile sprijinite şi capul plecat peste ele, a produs căldura necesară. Otrava a acţionat în felul acesta asupra lui şi a căzut jos mort. Patul s-a răcit din nou.

În cazul celor patru detectivi, e simplă întâmplare fericită că nu a căzut victimă niciunul dintre ei. Ei au stat toţi pe scaune risipiţi prin

cameră. Nu aş putea spune dacă măştile i-au protejat cumva, totuşi mă îndoiesc.

Acesta, zise Mannetti arătând către pat, e una din capodoperele familiei Borgia, pentru care lucrau toţi mişeii, pe care-i răsplăteau regeşte. Otrava lor acţiona în aşa fel încât nu lăsa nicio urmă. Chimia nu are nimic a face cu supranaturalul, totuşi în astfel de cazuri obţine rezultate care se apropie de magia neagră. Ştiinţa va mărturisi mult interes pentru această cuvertură, Sir Walter, şi o va supune la tot felul de experienţe, dar am impresia că inventatorul acela mort demult ne duce de nas. Vom trăi şi vom vedea.

Mannetti se ridică şi-l rugă pe Masters să-l cheme pe Ştefan. Apoi îi salută pe toţi şi strânse mâna lui Sir Walter nu fără a-i mulţumi călduros.

— Mâine am să vă mai spun ceva, dar acum, noapte bună. Faptul de a-ţi fi putut aduce un serviciu atât de mare îl consider ca o încununare a întregii mele existenţe.

Dimineaţa, Masters istorisi tuturor ce aflase.

— Retrag vorbele care le-am spus despre vârsta lui: e bătrân ca munţii, mai bătrân chiar decât monstruozitatea din camera cenuşie. El însuşi e un demon, căci a omorât câinele şi nu m-aş mira deloc dac-ar fi el însuşi un Borgia.

XII

DOUĂ SCRISORI

A doua zi dimineaţa se întâlniră în grădină şi Sir Walter amână raportul către Scotland Yard până după convorbirea cu Mannetti.

— Vreau să stau puţin la soare. Ştefan e supărat pe mine şi mă ameninţă cu doctorul, făcu bătrânul.

— Mannering vine la prânz. Înţelegeţi că îl interesează mult cazul.

— Staţi aici, păreţi foarte obosit azi, zise Mary.

— Asta-i numai reacţia, dar am fost răsplătit, răspunse Mannetti şi apoi îşi reluă tema.

— Trebuie să vă mai povestesc cât de adânc sunt amestecat în tragedia casei d-voastră. Nu v-aţi minunat.

— Mărturisesc că nu m-am gândit la asta, zise Sir Walter, nu ne-aţi amintit de acest detaliu.

— Dar vreţi să le ştiţi, nu-i aşa? Prietenul nostru comun, colonelul Vane mi-a dat ideea. Mi-a descris în amănunt odaia şi când am auzit de mobile sculptate şi de numele d-voastră, atunci s-au trezit în minte nişte amintiri foarte vechi. Era vorba de o poveste veche, pe care mi-o spusese tata, şi în care era vorba de un pat, nişte scaune şi numele Lennox. Erau nişte preţioase bucăţi din secolul al cincisprezecelea italian, lucrate pentru Alexandru Borgia şi care se aflau în posesia unui spaniol. Când aceste obiecte fură scoase în vânzare, la Valencia mi se pare, tata s-a dus îndată să le cumpere, dar în curând trebuii să părăsească orice speranţă deoarece bunicul dumitale, care era un tot atât de bun colecţionar şi cunoscător, dispunând de mijloace mai mari, a reuşit să le cumpere el. Blazonul lui Borgia mi-a dovedit că deducţiile mele erau exacte în privinţa originii acestor mobile.

— Nu ştiu cum să-mi exprim gratitudine şi admiraţie pentru spiritul dumitale genial, zise Sir Walter.

— Geniu e un cuvânt prea mare. Nu am făcut nimic pe care cu aceleaşi cunoştinţe să nu-l fi putut îndeplini şi d-voastră. În ce priveşte gratitudinea, dacă nu-i şi cuvântul acesta prea mare, aceea mi-o puteţi mărturisi într-un fel foarte simplu. Sunt un bătrân practic, şi spre a fi sincer, v-aş ruga să-mi daţi patul şi scaunele să le duc la Roma care le va primi cu multă bucurie. Mi-ar plăcea să dorm în patul în care prinţul Djem şi-a dat sfârşitul. El a primit patul în dar de la papa Alexandru Borgia, căci familia Borgia era foarte generoasă cu astfel de cadouri.

— Patul şi scaunele vă aparţin, d-le Mannetti, precum şi toate obiectele care se mai află în camera cenuşie.

— Vă rog! Nu, Sir Walter!

— Te rog să le primeşti. Şi aşa-ţi rămânem datori.

— Bun. Vă mulţumesc din inimă. Dumnezeu ştie cât rău va fi făcut patul acesta în fuga anilor, dar orice nenorocire are un sfârșit. Mie în orice caz îmi va prilejui un somn sănătos. Cuvertura nu-mi trebuie. Ea va fi un cadou frumos pentru Academia de Medicină.

După o săptămână Mannetti plecă împreună cu comorile sale, nu fără a smulge lui Sir Walter şi Mary făgăduiala că-l vor vizita împreună la Roma.

Din nou sosiră la Chadlauds, detectivii care împachetară cu multă grijă cuvertura şi o duseră spre a fi examinată la Londra. După şase săptămâni Sir Walter îi scria lui Mannetti.

„Între vată şi faţa de mătase a cuverturii s-a găsit o sârmă subţire. Experienţele au arătat că nici vata nici căptuşeala sau faţa cuverturii nu aveau însuşiri ucigătoare. Sârma însă, care era răspândită în aproape jumătate din cuvertură s-a dovedit impresionabilă pentru căldură, şi în cea mai mică încălzire emitea cu repeziciune o substanţă ucigătoare. Insectele aduse în atingere cu sârma mureau pe loc, tot aşa peştii şi broaştele. Compoziţia chimică a sârmei încă nu a fost pe deplin identificată. Analiza a arătat că conţine thalium şi helium, extrem de radioactive şi nu se poate explica puterea ei ucigătoare. Unii chimişti cred chiar că au descoperit un nou element. Se topeşte puţin mai jos ca plumbul, dar nu-şi pierde influenţa. Dacă e răcit îşi recapătă vechile sale însuşiri şi rămâne foarte sensibil la căldură.

Experienţele au dovedit că în stare de incandescenţă exercită o putere ucigătoare cu mult mai puternică şi orice fiinţă care se află în spaţiul de un metru, moare pe loc. Au descoperit de asemenea că

mirosul pe care-l exală când e încălzit, nu-i perceptibil. Metalul e aproape tot atât de uşor ca şi aluminiul. Măştile de gaze nu sunt utilizabile împotriva lui. Până acum nu se cunoaşte niciun mijloc de apărare.

Îndată ce voi mai afla ceva vă voi comunica. Oricum se pare că impresia d-voastră a fost greşită, deoarece enigma nu pare atât de uşor de rezolvat de către ştiinţă“.

În răspunsul său, Mannetti scria despre mulţumirea pe care o are de a dormi în patul lui Borgia:

„Până acum nu mi-a apărut nicio fantomă, dar nădăjduiesc că fratele lui Baiazid, prinţul Djem, vă binevoi într-o zi să viziteze locul unde a murit, şi să stea de vorbă cu, mine. Am avea atâtea să ne povestim!

Cât priveşte sârma, să-ţi expun teoriile mele, care indiferent că sunt adevărate sau false nu pot fi respinse încă de nimeni. Cred că un alchimist medieval în căutarea elixirului vieţii sau a pietrei filozofale a dat peste acest aliaj înfricoşător. Pentru el, oricum, a fost o piatră filozofală căci Borgia plătea împărăteşte pe cei ce-i serveau în scopurile drăceşti.

Transformarea elementelor a devenit azi posibilă, îmi spunea un prieten chimist, şi generaţiile viitoare vor ajunge să fabrice oricât aur vor dori, dacă pofta oamenilor după acest metal blestemat nu se va stinge până atunci.

Rămâneţi sănătoşi, şi vă aştept împreună cu fiica dumneavoastră la Roma. Numai, vă rog să nu întârziaţi prea mult căci am optzeci de ani şi promisiunile făcute bătrânilor sunt primejdioase întrucât provoacă teribile remuşcări“.

SFÂRȘIT